

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av avtalet om utlämning mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater och protokollet till överenskommelsen mellan Finland och Amerikas förenta stater om utlämning för brott samt avtalet om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater och överenskommelsen om vissa aspekter angående ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Republiken Finland och Amerikas förenta stater och med förslag till lagar om sättande i kraft av de bestämmelser i dessa som hör till området för lagstiftningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att avtalet om utlämning mellan Europeiska unionen (EU) och Amerikas förenta stater (USA) och avtalet om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater skall godkännas och sättas i kraft. Avtalen har tillkommit med stöd av artiklarna 24 och 38 i Fördraget om europeiska unionen och de undertecknades i Washington den 25 juni 2003.

Genom avtalet om utlämning ökas antalet brott som kan leda till utlämning för brott och förenklas förfarandet i fråga om att översända framställningar om utlämning och kompletterande handlingar. I avtalet om rättslig hjälp ingår bl.a. bestämmelser om rättslig hjälp i fråga om bankinformation, gemensamma utredningsgrupper och videokonferenser och om översändande av framställningar om rättslig hjälp. Avtalet innehåller dessutom bestämmelser om användning av personuppgifter som tagits fram genom förfarandet för rättslig hjälp.

Mellan Finland och USA har dessutom förhandlats fram ett protokoll till överenskommelsen mellan Finland och USA om utlämning för brott som undertecknats i juni 1976. Protokollet preciserar hur överenskommelsen förhåller sig till avtalet om utlämning mellan EU och USA. Dessutom har det slutits en överenskommelse mellan Finland och USA angående rättslig hjälp i brottmål genom vilken staterna förbinder sig att följa bestämmelserna i avtalet om rättslig hjälp mellan EU och USA. Protokollet och överenskommelsen undertecknades i Bryssel den 16 december 2004. I denna proposition föreslås att också dessa bilaterala instrument skall godkännas och sättas i kraft.

De föreslagna ikraftträdandelagarna avses träda i kraft samtidigt som avtalen mellan Finland och USA träder i kraft. Avtalen mellan EU och USA träder i kraft efter en bestämd tidsperiod efter det att parterna meddelat varandra att de avslutat sina interna förfaranden i detta syfte.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
ALLMÄN MOTIVERING	4
1. Inledning	4
2. Nuläge	4
2.1. Gällande lagstiftning om utlämning och rättslig hjälp samt internationella avtal 4	
2.2. Lagstiftningen i Finland och Europeiska unionens behörighet	6
3. Målsättning och de viktigaste förslagen	9
4. Propositionens konsekvenser	10
5. Beredningen av propositionen	10
5.1. Avtalsförhandlingarna	10
5.2. Beredningen i Finland	11
DETALJMOTIVERING	12
1. Avtalsförpliktelsernas innehåll och förhållandet till lagstiftningen i Finland	12
1.1. Avtalet om utlämning mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater 12	
1.2. Protokollet till överenskommelsen mellan Finland och Amerikas förenta stater om utlämning för brott, undertecknad den 11 juni 1976	24
1.3. Avtalet om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater	26
1.4. Överenskommelsen om vissa rättsliga aspekter angående ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Republiken Finland och Amerikas förenta stater	36
2. Lagförslag	37
2.1. Lag om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet om utlämning mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater	37
2.2. Lag om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet till den överenskommelse mellan Finland och Amerikas förenta stater för utlämning för brott som undertecknats den 11 juni 1976	37
2.3. Lag om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater	38
2.4. Lag om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen om vissa aspekter angående ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Republiken Finland och Amerikas förenta stater	38
3. Ikraftträdande	39
4. Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning	39
4.1. Behovet av riksdagens samtycke	39
4.2. Behandlingsordning	42

LAGFÖRSLAGEN	44
om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet om utlämning mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater .	44
om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet den till överenskommelse mellan Finland och Amerikas förenta stater om utlämning för brott som undertecknats den 11 juni 1976.....	45
om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska Unionen och Amerikas förenta stater	46
om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen om vissa aspekter angående ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Republiken Finland och Amerikas förenta stater	47
FÖRDRAGSTEXTER	48
om utlämning mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater.....	48
on extradition between the European union and the United States of America...	48
till överenskommelsen mellan Finland och Amerikas förenta stater om utlämning för brott, undertecknad den 11 juni 1976.....	63
to the Extradition Treaty between Finland and the United States of America signed 11 June 1976	63
om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater	73
on mutual legal assistance between the European union and the United States of America	73
om vissa aspekter angående ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Republiken Finland och Amerikas förenta stater.....	91
Treaty on Certain Aspects of Mutual Legal Assistance in Criminal Matters between the Republic of Finland and the United States of America.....	91

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

I propositionen ingår ett förslag om godkännande och sättande i kraft av avtalen mellan EU och Amerikas förenta stater om utlämning respektive ömsesidig rättslig hjälp mellan Finland och Amerikas förenta stater. Avtalen har förhandlats fram utgående från Europeiska rådets bemyndigande av den 26 april 2002. Genom beslutet bemyndigades ordförandelandet att på grundval av artiklarna 24 och 38 i Fördraget om Europeiska unionen (unionsfördraget) inleda förhandlingar mellan EU och USA om ett avtal om rättsligt samarbete i brottmål. Avtalen undertecknades i Washington den 25 juni 2003. Avtalen benämns nedan EU-USA-avtalen.

Avtalet om utlämning innehåller bestämmelser om brott som kan leda till utlämning, om översändande av framställningar och kompletterande handlingar, tillfälligt överlämnande, konkurrerande framställningar om utlämning, förenklade utlämningsförfaranden, transitering, dödsstraff och känslig information i en framställning. Avtalet om rättslig hjälp EU-USA innehåller bestämmelser om framställningar som gäller bankinformation, gemensamma utredningsgrupper, videokonferens, påskyndat översändande av framställning, rättslig hjälp mellan administrativa myndigheter samt användning av sådana personuppgifter i den ansökande staten som erhållits under förfarandet.

USA och varje EU-stat har dessutom förhandlat fram bilaterala instrument utöver EU-USA-avtalen. I dessa bilaterala instrument preciseras avtalens förhållande till gällande bilaterala avtal mellan USA och medlemsstaten i fråga. I de fall att det inte finns bilaterala avtal mellan USA och en medlemsstat, är avsikten att de bilaterala instrumenten skall säkerställa att bestämmelserna i EU-USA-avtalen tillämpas. Mellan Finland och USA har den 16 december 2004 undertecknats ett protokoll (nedan Finland-USA-protokollet) till överenskommelsen som undertecknats den 11 juni 1976 mellan Finland och Amerikas förenta stater om utlämning för brott. I protokollet uppräknas de bestämmelser i EU-USA-avtalet om utlämning som

blir tillämpliga och fastställs hur de förhåller sig till 1976 års överenskommelse mellan Finland och Amerikas förenta stater om utlämning för brott (FördrS 15/1980), nedan 1976 års överenskommelse. Finland har också samma dag ingått ett en överenskommelse om vissa aspekter angående ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan republiken Finland och Amerikas förenta stater, nedan Finland-USA-överenskommelsen. Det finns inget gällande avtal om rättslig hjälp mellan Finland och USA. Av denna orsak förbinder sig parterna i Finland-USA-överenskommelsen att följa bestämmelserna i EU-USA-avtalet. I denna proposition föreslås också godkännande och ikraftsättande av såväl Finland-USA-protokollet som Finland-USA-överenskommelsen.

Det föreslås att EU-USA-avtalen skall sättas i kraft genom s.k. blankettlagar. I ikraftträdandelagarna om Finland-USA-protokollet och Finland-USA-överenskommelsen föreslås även materiella bestämmelser utöver de sedvanliga bestämmelserna om ikraftträdande. Dessa materiella bestämmelser gäller tillfällig utlämning, framställningar från flera stater samt villkoren för överlämnande av personuppgifter.

I propositionen föreslås inte ändringar i gällande lagstiftning om utlämning och rättslig hjälp. Propositionen ingriper alltså inte mot förbudet mot och begränsningarna för utlämning av en finsk medborgare.

2. Nuläge

2.1. Gällande lagstiftning om utlämning och rättslig hjälp samt internationella avtal

De allmänna bestämmelserna om utlämning för brott återfinns i lagen om utlämning för brott (456/1970, nedan allmänna utlämningslagen). Lagen gör det möjligt att utlämna personer såväl för rättegång som för att avtjäna straff. Lagen förpliktar inte till utlämning. Internationellt förpliktande bestämmelser om utlämning måste alltid bygga på en överenskommelse med respektive främmande stat. Finland har anslutit sig till

den europeiska konventionen om utlämning för brott från år 1957 (FördrS 32/1971), nedan 1957 års konvention. Angående utlämning mellan Finland och de övriga EU-länderna föreskrivs i lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsländerna i Europeiska unionen (1286/2003), nedan EU-utlämningslagen. Lagen i fråga trädde i kraft vid ingången av 2004 och genom denna sattes i kraft det rambeslut som EU-staterna antagit den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, 18.7.2002). Alla medlemsstater har genomfört förpliktelseerna enligt rambeslutet. Utlämning mellan EU-länderna regleras uteslutande av lagstiftningen på grundval av genomförandet av rambeslutet. Utlämning mellan Finland och de övriga nordiska länderna regleras av lagen om utlämning för brott Finland och de övriga nordiska länderna emellan. (270/1960). Likalydande bestämmelser gäller i samtliga nordiska länder. Lagen kan vid sidan av EU-utlämningslagen tillämpas också på utlämningar mellan Sverige, Finland och Norge. För tillfället bereds en revision av de nordiska bestämmelserna om utlämning på det sätt att det föreslås ett avtal om utlämning som skall ersätta bestämmelserna om utlämning mellan de nordiska länderna.

Enligt den allmänna utlämningslagen kan en person utlämnas för brott där det strängaste straffet skulle vara fängelse i minst ett år om brottet hade begåtts i Finland under motsvarande förhållanden. Ett villkor för utlämning från Finland för verkställighet är att den utmätta påföljden omfattar förlust av friheten i minst fyra månader.

Huvudregeln i den allmänna utlämningslagen är att finsk medborgare inte får utlämnas. Detta förbud bygger på 9 § 3 mom. i grundlagen. Politiska brott får inte heller leda till utlämning. Undantag har på vissa villkor gjorts från dessa huvudregler, dels mellan Finland och de övriga nordiska länderna, dels mellan Finland och de övriga EU-staterna. Genom EU-utlämningslagen utvidgades förutsättningarna för utlämning av finska medborgare till andra EU-länder. I propositionen RP 102/2003 rd föreslås dessutom en ändring av grundlagens bestämmelse om utlämning så att utlämning av finsk medborgare till ett

land där personens mänskliga rättigheter och rättsskydd garanteras skall kunna regleras genom vanlig lag.

Enligt allmänna utlämningslagen skall en framställning om utlämning göras på diplomatisk väg, ifall med den främmande staten inte annorlunda överenskommit. Framställningen och kompletterande handlingar överlämnas till justitieministeriet som beslutar om utlämningen. Utlåtande skall alltid begäras av högsta domstolen, om den som begärs utlämnad anser att laga förutsättningar för utlämning saknas, samt också i andra fall om justitieministeriet anser att det behövs.

I dagens läge bygger samarbetet i fråga om utlämning för brott mellan USA och alla EU-länder på bilaterala överenskommelser. Dessutom finns bilaterala överenskommelser också om ömsesidig rättslig hjälp mellan USA och elva medlemsländer. Finland och USA har inte ingått någon överenskommelse om ömsesidig rättslig. Samarbetet i fråga om utlämning bygger på 1976 års överenskommelse.

Enligt 1976 års överenskommelse medges utlämning för brott som upptas i förteckningen som bifogats till överenskommelsen. Dessutom skall brottet enligt de båda staternas lagstiftning kunna straffas med fängelse i över ett år. Överenskommelsen förpliktar inte till utlämning av statens egna medborgare. Överenskommelsen innehåller också andra grunder för förvägrande enligt prövning, t.ex. att den person som begärs utlämnad står under åtal eller har dömts till straff för det aktuella brottet i den anmodade staten eller att utlämning vore oskäligt av humanitära skäl med hänsyn till personens ålder, hälsa eller andra personliga omständigheter. Utlämning förvägras dessutom om dödsstraff används i den anmodande staten, om brottet betraktas som ett politiskt brott eller om det är fråga om ett militärt brott.

Bestämmelserna om internationell rättslig hjälp inom straffrätten finns huvudsakligen i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994), nedan straffrätts-hjälplagen. Lagen reglerar lämnandet och begärandet av rättslig hjälp i straffrättsliga ärenden. Vid sidan av straffrättsrättshjälplagen tillämpas på förfarandet för rättslig hjälp gällande avtal mellan Finland och den berör-

da staten. Enligt 1 § i straffrätthjälpslagen omfattar den internationella rättsliga hjälpen bl.a. översändande av handlingar och andra bevis och utredningar för behandlingen av straffrättsliga ärenden samt användning av tvångsmedel för att inhämta bevis och utredningar eller säkerställa verkställigheten av en förverkandepåföljd. Lagens tillämpningsområde omfattar också annan rättslig hjälp som behövs för behandlingen av straffrättsliga ärenden. Grundprincipen är att framställningen om rättslig hjälp skall behandlas enligt finsk lag. I begäran nämnt särskilt förfarande kan också iakttas om det inte strider mot finsk lag (11 §). Ömsesidighet är inte ett absolut krav för tillämpningen av lagen om rättslig hjälp och därför kan finska myndigheter i princip lämna rättslig hjälp till USA, fastän det inte finns någon gällande överenskommelse om rättslig hjälp mellan Finland och USA.

Bestämmelser som hör samman med internationell rättslig hjälp finns också i andra lagar, t.ex. i polislagen (493/1995) och tvångsmedelslagen (450/1987). Enligt 36 § i polislagen har polisen rätt att få uppgifter som behövs för att avvärja eller utreda brott, utan hinder av att en sammanslutnings medlemmar, revisorer, styrelsemedlemmar eller arbetstagare är bundna av företagshemlighet eller bank- eller försäkringshemlighet. Bestämmelser om avvikelser från tystnadsplikten i samband med utredning och lagföring av brott återfinns också i lagstiftningen om banker och finansinstitut, t.ex. i kreditinstitutslagen (1607/1993). Enligt 53 § i polislagen lämnas handräckning som polisen ger till polisen i en främmande stat enligt vad som särskilt är bestämt därom eller enligt bestämmelserna i internationella avtal som är förpliktande för Finland. I 3 kap. 6 a § i tvångsmedelslagen (450/1987) ingår bestämmelser om skingringsförbud och kvarstad på begäran av en främmande stat. I 4 kap. 15 § finns bestämmelser om beslut om beslag när en främmande stat har begärt rättslig hjälp.

Finland har tillträtt många fördrag om ömsesidig rättslig hjälp, t.ex. den europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål (FördrS 30/1981), nedan 1959 års konvention. Den rättsliga hjälpen i brottmål mel-

lan EU-staterna bygger för närvarande på denna konvention. Dessutom har EU-staterna år 2000 undertecknat en konvention om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater (EGT C 197, 12.7.2000), nedan EU-konventionen om rättslig hjälp, vilken kompletterar 1959 års konvention. EU-staterna har också 2001 undertecknat ett kompletterande protokoll till konventionen om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska unionens medlemsstater som huvudsakligen avser effektivisera det straffrättsliga samarbetet mellan EU:s medlemsstater i frågor som gäller information om bankkonton (EGT C 326, 21.11.2001). Ingetdera instrumentet har tillsvidare trätt i kraft samtliga EU-stater emellan, men de kan tillämpas provisoriskt mellan sådana medlemsstater som givit en förklaring angående provisorisk tillämpning. Finland har tillträtt EU:s konvention om rättslig hjälp och protokollet till denna och givit en förklaring om provisorisk tillämpning.

Bestämmelser om utlämning för brott och om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål återfinns också i flera konventioner som ingåtts inom Förenta nationerna. Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (FördrS 20/24) är den mest omfattande av dess såväl materiellt som territoriellt. Finland har undertecknat denna konvention i december år 2000 och den har också undertecknats av USA. Konventionen trädde i kraft internationellt i september 2003. Konventionen trädde i kraft för Finlands del den 11 mars 2004. USA har inte ännu ratificerat konventionen. Finland och USA är parter i bl.a. 1997 års internationella konvention om bekämpande av bombattentat av terrorister (FördrS 59/2002) och 1999 års internationella konvention om bekämpning av finansiering av terrorism (FördrS 73—74/2002)

2.2. Lagstiftningen i Finland och Europeiska unionens behörighet

Artiklarna 24 och 38 i unionsfördraget utgör den rättsliga grunden för EU-USA-avtalen. Enligt artikel 24 i avdelning V om den gemensamma utrikes- och säkerhetspoli-

tiken (den s.k. andra EU-pelaren) får rådet bemyndiga ordförandelandet, som om det är lämpligt skall biträdas av kommissionen, att inleda förhandlingar i syfte att ingå avtal med en eller flera stater eller internationella organisationer. Sådana avtal skall ingås av rådet efter rekommendation av ordförandelandet (punkt 1). När avtalet avser en fråga som kräver enhällighet skall beslutet fattas enhälligt (punkt 2). Enligt punkt 3 i artikeln fattas beslutet med kvalificerad majoritet när avtalet syftar till att genomföra en gemensam åtgärd eller en gemensam ståndpunkt. Enligt punkt 4 i artikeln gäller bestämmelserna i artikel 24 också frågor som omfattas av avdelning VI om polissamarbete och straffrättsligt samarbete. Enligt punkt 5 i artikeln är ett avtal inte bindande för en medlemsstat som i rådet förklarar att den måste uppfylla vissa krav som följer av dess egna konstitutionella förfaranden. De övriga rådsmedlemmarna kan dock enas om att avtalet likväl skall gälla provisoriskt. Enligt punkt 6 i artikeln är de avtal som ingås bindande för unionens institutioner.

Enligt artikel 38 får avtal som avses i artikel 24 omfatta frågor som omfattas av avdelning VI (den s.k. tredje EU-pelaren) i unionsavtalet. Den tredje pelaren gäller polissamarbete och straffrättsligt samarbete. Utlämnning för brott och ömsesidig rättslig hjälp i brottmål EU-staterna emellan är sådant samarbete som sorterar under den tredje pelaren. Samarbetet är huvudsakligen s.k. mellanstatligt samarbete som bygger på enhälliga beslut.

Artikel 24 togs in i unionsfördraget genom Amsterdamfördraget (f.d. artikel J 14). Genom Nicefördraget utvidgades tillämpningsområdet så att det blev möjligt att fatta beslut med kvalificerad majoritet när ett avtal avser verkställande av gemensam åtgärd eller en gemensam ståndpunkt. Punkten om provisorisk tillämpning ändrades också så att medlemsstaterna får besluta att ett avtal skall tillämpas provisoriskt i förhållande till en medlemsstat som lämnat en i punkt 5 i artikeln avsedd förklaring om att dess egna konstitutionella förfarande måste följas.

I samband med undertecknande av Amsterdamfördraget avgav medlemsstaternas konferens förklaring nr 4, som klarlägger av-

sikterna med artiklarna 24 och 38 vad gäller behörigheten. I förklaringen sägs det att bestämmelserna i artiklarna J 14 och K 10 (nuvarande artiklarna 24 och 38) och i avtal som är en följd av dem inte skall anses innebära att behörighet överförs från medlemsstaterna till Europeiska unionen. Eftersom Nicefördraget inte ändrat artiklarnas innehåll i fråga om behörigheten har förklaringen betydelse också för tolkningen av artiklarna 24 och 38 i deras ordalydelse enligt Nicefördraget.

Före tillkomsten av EU-USA-avtalen har artikel 24 tillämpats på områden som gällt den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Överenskommelsen mellan Europeiska Unionen och Bosnien och Hercegovina om den verksamhet som skall utövas av Europeiska unionens polisuppdrag (EUPM) i Bosnien och Hercegovina (EGT L 293, 29.10.2002), avtalet mellan Europeiska unionen och Nordatlantiska fördragsorganisationen om informationssäkerhet (EGT L 80, 27.3.2003) och avtalet mellan Europeiska unionen och f.d. jugoslaviska republiken Makedonien om status för de EU-ledda styrkorna i f.d. jugoslaviska republiken Makedonien (EGT L 82, 29.3.2003) har ingåtts med stöd av artikel 24.

EU-USA-avtalen är hittills de enda avtal om straffrättsligt samarbete som har ingåtts med stöd av artiklarna 24 och 38 i unionsfördraget. Med stöd av dessa artiklar har EU-rådet dessutom bemyndigat ordförandelandet att förhandla med Island och Norge om konventioner om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål och utlämnning för brott. I december 2003 slöts ett avtal mellan Europeiska unionen och Republiken Island och Konungariket Norge om tillämpningen av bestämmelser i konventionen av den 29 maj 2000 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål och 2001 års protokoll till denna (EGT 29.1.2004 L 26). Förhandlingarna om utlämningsavtalet har inte slutförts ännu.

Behörighetsfrågan i artikel 24 i unionsfördraget har behandlats i regeringens proposition om sättande i kraft av Amsterdamfördraget (RP 245/1997 rd). I avsnittet Lagstiftningsordning påpekades att det i sådana fall där ett avtal som ingåtts med stöd av artikel J 14 (nuvarande artikel 24) måste detta godkännas av riksdagen enligt vår författning,

t.ex. om avtalet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, skall Finland alltid förklara i rådet att våra konstitutionella förfaranden måste följas. Enligt regeringens uppfattning innebär denna tolkning av artikel J 14 (nuvarande artikel 24) att förfarandet knappast medför en sådan betydande inskränkning av de statliga samhällsorganens traktaträtt att detta kunde kräva att inskränkt grundlagsordning skall användas. Det ansågs att denna tolkning stöddes av förklaring nr 4, som gavs vid underteckningen av Amsterdamfördraget. Vid behandlingen av Amsterdampropositionen uppmärksammade grundlagsutskottet möjligheten enligt artikeln att förklara att krav som följer av våra egna konstitutionella förfaranden måste följas och ansåg att fördragsbestämmelserna garanterar medlemsstaterna en särskild ratificeringsmöjlighet, om de förklarar detta. Trots detta ansåg utskottet att artikeln överlåter traktatkompetensen till organ utanför vår konstitution och på nya områden som inte ingår i anslutningsfördraget. Detta var orsaken till att lagen om sättande ikraft måste behandlas i inskränkt grundlagsordning (GrUU 10/1998 rd).

Artikel 24 i unionsfördraget kommenterades också i samband med att Nicefördraget sattes i kraft (RP 93/2001 rd och GrUU 38/2001). Grundlagsutskottet ansåg att frågan om utvidgad kompetens för unionens organ också gällde grundlagens bestämmelser om suveränitet. Artikel 24 ansågs dock inte strida mot grundlagens bestämmelser om suveränitet, eftersom artikel 24 i Nicefördraget inte överlät traktatkompetens på nya områden till organ utanför vår konstitution. Det ansågs också att bestämmelserna i artikel 24 om utvidgat beslutsfattande med kvalificerad majoritet och om provisorisk tillämpning inte begränsade Finlands suveränitet på ett sådant sätt att bestämmelsen skulle strida mot grundlagen.

Artikel 24 i unionsfördraget har dessutom behandlats i grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 7/2003 rd) med anledning av statsrådets redogörelse (SRR 2/2003 rd) om konventets resultat och förberedelserna inför regeringskonferensen (IGC) som föregick fördraget om den europeiska grundlagen. I fråga om behörigheten hänvisade utskottet till sina

utlåtanden angående Amsterdamfördraget och Nicefördraget.

Den traktatkompetens som överlåtits på unionen enligt artikel 24 kan tolkas så att unionen har fått behörighet att ingå avtal med ifrågavarande tredje land i det fall som avses i rådets beslut. Denna tolkning i fråga om EU-USA-avtalen får dessutom stöd av att det i avtalen förutsätts att medlemsstaterna skall förbinda sig att följa bestämmelserna i EU-USA-avtalen genom särskilda bilaterala instrument. Rådets beslut innebär alltså inte att kompetens överlåtits på unionen på de områden som respektive avtal täcker. Statsrådet har fört fram denna tolkning i förhandlingarna om EU-USA-avtalet och riksdagen har inte haft något att anmärka på regeringens linje (utdrag ur lagutskottets protokoll 13/2003 rd, StoUU 11/2003 rd).

Finland har enligt artikel 24.5 i unionsfördraget lämnat en förklaring om de konstitutionella förfarandena i rådet (rättsliga och rikes frågor) den 6 juni 2003. En motsvarande förklaring lämnades också av elva andra medlemsstater. Förklaringen innebär att avtalen blir bindande för Finland först efter det att de godkänts av riksdagen. Skälen för ett godkännande redovisas i detaljmotiveringen i avsnittet Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning.

Av artikel 24.5 i unionsfördraget följer att EU-rådet inte kan fatta slutligt beslut om godkännande av ett avtal innan en medlemsstat, som förklarar att vissa krav som följer av dess egna konstitutionella förfaranden måste uppfyllas, har slutfört dessa förfaranden. Även om en eller flera medlemsstater lämnar en sådan förklaring, ger artikel 24.5 de övriga medlemmarna i rådet rätt att avtala om en provisorisk tillämpning av avtalet. Eftersom möjligheten till provisorisk tillämpning inte har begränsats till de medlemsstater som ingått avtal om en provisorisk tillämpning, kan bestämmelsen tänkas leda till en situation där avtalet tillämpas också på en medlemsstat som avgett en förklaring enligt artikel 24.5, innan medlemsstaten i fråga genomfört sina konstitutionella förfaranden angående godkännande av avtalet. Bestämmelsen saknar dock betydelse med hänsyn till tillämpningen av EU-USA-avtalen, eftersom medlemsstaterna inte har kommit överens om

provisorisk tillämpning av rådets slutakt om undertecknande av avtalen.

3. Målsättning och de viktigaste förslagen

Avsikten med EU-USA-avtalen är att underlätta samarbetet mellan USA och EU:s medlemsstater i fråga om utlämning för brott och ömsesidig rättslig hjälp i brottmål. I utlämningsavtalet utvidgas tillämpningsområdet för brott som kan leda till utlämning och förenklas bestämmelserna om förfarandet. I avtalet om rättslig hjälp finns bestämmelser om samarbete angående bankinformation, förhör genom videokonferens och gemensamma utredningsgrupper samt om påskyndat översändande av framställningar om rättslig hjälp och om rättslig hjälp mellan administrativa myndigheter som behandlar brottmål.

Förhållandet mellan EU-USA-avtalen och bilaterala överenskommelser om samma sak kommer att ordnas så att de bilaterala överenskommelserna fortsätter att gälla också efter det att EU-USA-avtalen har trätt i kraft. I enlighet med EU-USA-avtalen har bilaterala instrument förhandlats fram mellan USA och medlemsstaterna och i dessa fastställs vilka artiklar i EU-USA-avtalen som blir tillämpliga samt deras förhållande till de bilaterala avtalen. En del av artiklarna i EU-USA-avtalen ersätter motsvarande bestämmelse i respektive bilaterala överenskommelse. En del av bestämmelserna kan däremot tillämpas utöver bestämmelsen i den bilaterala överenskommelsen. Genom särskilda instrument måste man dessutom förbinda sig att tillämpa EU-USA-avtalen också i sådana fall där det inte finns någon bilateral överenskommelse mellan USA och medlemsstaten i fråga. Som det redan påpekats tidigare finns det en gällande överenskommelse om utlämning mellan Finland och USA, men däremot ingen överenskommelse om rättslig hjälp.

Syftet med propositionen är för det första att EU-USA-avtalen skall godkännas. Som det framgår av redogörelsen ovan har Finland, i enlighet med artikel 24.5 i unionsfördraget, förklarat i EU-rådet att Finland måste följa sina konstitutionella förfaranden innan avtalen kan bli bindande för Finland. Efter-

som avtalen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen skall riksdagen godkänna dem i enlighet med 94 § i grundlagen. I propositionen ingår också förslag till lagar om sättande i kraft av EU-USA-avtalen.

För det andra är avsikten med propositionen att godkänna Finland-USA-protokollet och Finland-USA-överenskommelsen.

Det föreslås att EU-USA-avtalen skall sättas i kraft genom s.k. blankettlagar. I lagarna om sättande i kraft av Finland-USA-protokollet och Finland-USA-överenskommelsen föreslås vissa preciserande bestämmelser. Eftersom dessa bilaterala avtal innehåller mera detaljerade bestämmelser än EU-USA-avtalen om det utlämningsförfarande och förfarande för rättslig hjälp som skall tillämpas mellan Finland och USA, föreslås vissa materiella bestämmelser i ikraftträdandelagarna om bilaterala avtalen. I ikraftträdandelagen om Finland USA-protokollet föreslås utöver ikraftträdandebestämmelserna bestämmelser om tillfällig utlämning samt om konkurrerande framställningar om utlämning. En person som avtjänar frihetsstraff i Finland skall tillfälligt kunna överlämnas för rättegång i USA i enlighet med villkoren i allmänna utlämningslagen. Bestämmelserna skall också innehålla en precisering av hur den tid som tillbringas i förvar skall avräknas från strafftiden. Enligt bestämmelsen om konkurrerande framställningar ger Finland i de fall, då samma person begärs utlämnad från Finland till en stat som inte tillträtt Romstadgan för internationella brottmålsdomstolen och till internationella brottmålsdomstolen i enlighet med artikel 90.4 i grundstadgan för Internationella brottmålsdomstolen förtur åt internationella brottmålsdomstolens begäran. I lagen skall ingå en bestämmelse också för de situationer då samma person begärs utlämnad till ett annat nordiskt land och till USA. Justitieministeriet skall då med avvikelser från den nordiska utlämningslagen besluta om utlämningen.

I lagen om sättande i kraft av Finland-USA-överenskommelsen föreslås utöver ikraftträdandebestämmelserna en bestämmelse som begränsar användningen av personuppgifter. Enligt bestämmelsen om personuppgifter skall Finland då personuppgifter

överlämnas till USA kräva att uppgifterna enbart används för ändamål som tillåts i EU-USA-avtalet och att USA vidtar åtgärder enligt sin rättsordning för att skydda dessa uppgifter. De föreslagna nationella bestämmelserna om verkställigheten som preciserar avtalet behövs särskilt av den anledningen att riksdagens lagutskott vid behandlingen av förslagen till EU-USA-avtalen ansåg det viktigt att man i samband med ratificeringen av avtalen reglerar den rättsliga hjälpen och skyddet för personuppgifter tillräckligt noggrant (utdrag ur protokoll 13/2003 rd).

De övriga avtalsbestämmelserna har ansetts tillräckligt klara för att direkt kunna tillämpas vid sidan av förfarandebestämmelserna i den allmänna utlämningslagen och straffrätts-hjälpslagen.

Avtalen som skall sättas i kraft förutsätter inga ändringar av vare sig den allmänna utlämningslagen eller lagen om rättslig hjälp.

4. Propositionens konsekvenser

Ett ikraftträdande av EU-USA-avtalen kommer att utvidga möjligheterna till straffrättsligt samarbete mellan Finland och USA och mellan de övriga EU-medlemsstaterna och USA. Det kommer att bli möjligt med utlämning för flera brott än för närvarande och lättare att översända framställningar om utlämning för flera brott än för närvarande och lättare att översända framställningar om utlämning och kompletterande handlingar mellan den ansökande och den anmodade staten. Samarbetsmöjligheterna angående rättslig hjälp kommer också att bli bättre till följd av att de internationellt förpliktande avtalen träder i kraft.

I praktiken kommer ikraftträdandet av avtalen sannolikt inte att medföra några större ändringar i samarbetet mellan Finland och USA i fråga om utlämning och rättslig hjälp. Framställningar om rättslig hjälp och utlämning görs endast sällan mellan länderna. Åren 2000-2003 ingav Finland till USA sammanlagt två framställningar om utlämning medan Finland under samma tidsperiod från USA inte mottog någon framställning om utlämning. Under år 2004 mottog Finland en framställning om utlämning från USA. Framställningarna om rättslig hjälp gällde

huvudsakligen framställningar från Finland till USA om delgivning och mottagning av bevis. Under hela tidsperioden hade USA över justitieministeriet till Finland sänt sammanlagt två framställningar om rättslig hjälp. Antalet fall av rättslig hjälp som förmedlats av centralkriminalpolisen var under år 2002 23 och under år 2003 24. Även om samarbetsmöjligheterna utvidgas länderna emellan kan det dock antas att antalet framställningar kommer att bli så litet att det inte uppstår något behov av tilläggspersonal för att sköta dessa frågor.

5. Beredningen av propositionen

5.1. Avtalsförhandlingarna

Förhandlingarna föregicks av terrorråden i New York den 11 september 2001 som medförde ett behov av ett effektivare straffrättsligt samarbete mellan EU:s medlemsstater och USA. Vid ett extra möte den 20 september 2001 beslutade EU-rådet (rättsliga och inrikes frågor) att föreslå avtalsförhandlingar för USA i syfte att ta fram straffrättsliga avtal. USA samtyckte till förslaget. USA ansåg det viktigt att bl.a. utvidga kretsen brott som kan leda till utlämning för att möjliggöra utlämning också för andra brott än de som räknats upp i avtalen. USA ansåg också att det fanns problem med utlämningsbegränsningarna angående politiska brott och ländernas egna medborgare. EU-länderna ansåg för sin del att det behövdes en förenkling framför allt av förfarandet vid utlämning och rättslig hjälp och att samarbetet angående utredningar av bankkonton behövde effektiviseras.

Med stöd av artiklarna 24 och 28 i unionsfördraget bemyndigade 26 april 2002 EU-rådet (rättsliga och inrikes frågor) ordförandelandet att på grundval av artiklarna 24 och 38 i unionsfördraget inleda förhandlingar om avtal om straffrättsligt samarbete mellan EU och USA. I en bilaga till beslutet räknades en del ovan nämnda delområden upp som USA och EU ansåg vara viktiga i samarbetet. Förhandlingarna resulterade i två separata avtal, ett om utlämning och ett om rättslig hjälp.

EU-rådet (rättsliga och inrikes frågor) fattade den 6 juni 2003 ett beslut om undertecknande för EU:s del av avtalen mellan EU och

USA om utlämning och ömsesidig rättslig hjälp. Vid mötet lämnade Finland rådet en förklaring enligt artikel 24.5 i unionsfördraget. Förklaringen innebär att Finland måste följa sina konstitutionella förfaranden innan avtalen kan bli bindande för Finland. Motsvarande förklaringar lämnades av elva andra medlemsländer. EU-USA-avtalen undertecknades i Washington den 25 juni 2003.

USA har skilt med varje medlemsstat förhandlat fram bilaterala instrument för tillämpning av EU-USA-avtalen. Förhandlingarna mellan Finland och USA fördes i november 2003. Finland-USA-protokollet och Finland-USA-överenskommelsen undertecknades den 16 december 2004.

5.2. Beredningen i Finland

Medan avtalen har förhandlats fram har regeringen till riksdagen ingivit förklaring E 30/2002 rd och kompletterande informa-

tion om behandlingen av ärendet. Riksdagens lagutskott har tagit ställning till avtalsutkastet och dess ståndpunkt framgår av protokollsutdraget (LaUB 13/2003 rd). Stora utskottet har förenat sig med lagutskottets ståndpunkt (StoUB 11/2003 rd). Riksdagens lagutskott har också i protokoll 28/2003 rd tagit ställning till förslaget om upprättande av bilaterala instrument.

Propositionen har beretts i en arbetsgrupp som tillsatts av justitieministeriet. I arbetsgruppen har justitieministeriet och utrikesministeriet varit representerade.

Propositionsförslaget har sänts på remiss till utrikesministeriet, inrikesministeriets polisavdelning, finansministeriet, riksåklagarämbetet, centralkriminalpolisen, riksdagens justitieombudsmans kansli, Finlands Bankförening, Finlands Advokatförbund, Finlands Juristförbund och Rättspolitiska föreningen Demla. På grundval av remissvaren har propositionen setts över utgående från de omständigheter som anförts i utlåtandena.

DETALJMOTIVERING

1. Avtalsförpliktelsernas innehåll och förhållandet till lagstiftningen i Finland

1.1. Avtalet om utlämning mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater

Artikel 1. Mål och syfte. Enligt artikel förplikt sig de avtalsslutande parterna att i enlighet med bestämmelserna i avtalet förbättra samarbetet inom ramen för tillämpliga relationer för utlämning för brott.

Artikel 2. Definitioner. Enligt punkt 1 i artikeln är de avtalsslutande parterna EU och USA. Enligt punkt 2 i artikeln avses med medlemsstat en medlemsstat i Europeiska unionen. Artikel 3 innehåller en definition för justitieministerium. Beträffande USA avses med definitionen justitieministeriet (Department of Justice). Beträffande medlemsstaterna kan definitionen i fråga om de uppgifter som avses i artiklarna 3, 5, 6, 8 eller 12 förutom justitieministeriet täcka också riksåklagaren. I den finska avtalsversionen har "Prosecutor General" felaktigt översatts med "yleinen syyttäjä" ("allmänna åklagaren"), men avsikten har varit att riksåklagaren i en medlemsstat skall kunna utses att i stället för justitieministeriet fullgöra uppgifterna enligt avtalsbestämmelserna ovan.

I Finland är den myndighet som avses i punkt 3 justitieministeriet, varför det inte finns behov för att Finland skall utse riksåklagaren för att i stället för justitieministeriet fullgöra de uppgifter som avses i artikeln.

Artikel 3. Tillämpningsområdet för detta avtal i förhållande till bilaterala utlämningsavtal med medlemsstater. I punkt 1 i artikeln 1 bestäms om enskilda avtalsbestämmelsers förhållande till gällande bilaterala avtal mellan medlemsstaterna. Artikel 4 i avtalet skall tillämpas i stället för sådana bilaterala avtalsbestämmelser som tillåter utlämning för en-

dast vissa bestämda brott (stycke a). Artikel 5 skall tillämpas i stället för bilaterala avtalsbestämmelser, som reglerar översändande, bemyrkande, vidimering eller legalisering av en framställning om utlämning och underlag (stycke b). Artikel 6 i avtalet angående direkt översändande av framställningar om provisoriskt anhängande skall tillämpas då bilaterala avtalsbestämmelser saknas (stycke c). Artikel 7 i avtalet skall tillämpas utöver bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar översändande av framställningar om utlämning (stycke d) Artikel 8 angående tillhandahållande av kompletterande information skall tillämpas då bilaterala avtalsbestämmelser saknas. Om bilaterala avtalsbestämmelser som specificerar vilken kanal som skall användas saknas, skall artikel 8 tillämpas till denna del (stycke e). Artikel 9 skall tillämpas om bilaterala avtalsbestämmelser saknas som tillåter tillfälligt överlämnande av personer som är föremål för åtal eller avtjänar ett straff i den anmodade staten (stycke f) Artikel 10 i avtalet angående konkurrerande framställningar om utlämningar tillämpas, utom då något annat bestäms i artikeln, tillämpas i stället för eller i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser (stycke g). Artikel 11 om förenklat utlämningsförfarande tillämpas då bilaterala avtalsbestämmelser saknas (stycke h). Också artikel 12 om transitering tillämpas då motsvarande bilaterala avtalsbestämmelse saknas. Om bilaterala avtalsbestämmelser om icke planerad landning saknas, tillämpas också artikel 12.3 (stycke i). Den anmodade staten får pröva om den skall tillämpa artikel 13 som reglerar dödsstraff i stället för bilaterala avtalsbestämmelser (stycke j). Avtalets artikel 14 angående behandling av känslig information tillämpas då motsvarande bilaterala avtalsbestämmelser saknas.

Enligt punkt 2 i artikeln skall EU enligt unionsfördraget se till att varje medlemsstat i ett skriftligt instrument mellan medlemssta-

ten och USA bekräftar att dess gällande bilaterala utlämningsavtal tillämpas i enlighet med artikel 3 (stycke a). Punkt 2 b i artikeln innehåller en motsvarande bestämmelse som gäller nya medlemsstater som ansluter sig till unionen efter det att avtalet trätt i kraft. De avtalslutande parterna skall sträva efter att fullfölja det förfarande som anges i stycke b. Förfarandet enligt stycke b skall slutföras innan medlemsstaten ansluter sig till unionen eller snarast möjligt därefter. Också punkt 3 gäller nya medlemsstater. I punkten föreskrivs om tillämpning av avtalet i det fall att det förfarande som anges i punkt 2 b inte har fullföljts.

I enlighet med vad som ovan anförts har mellan USA och samtliga medlemsstater förhandlats fram i artikel 3.2 angivna bilaterala instrument angående tillämpningen av EU-USA-avtalet. Mellan Finland och USA har det uppgjorts ett protokoll, som kompletterar 1976 års överenskommelse. För innehållet i Finland-USA-protokollet redogörs nedan i avsnitt 1.2.

Artikel 4. Brott som kan leda till utlämning. Artikeln innehåller bestämmelser om brott som kan leda till utlämning. Brottet skall enligt såväl den ansökande som den anmodade statens lagstiftning bestraffas med frihetsstraff vars maximilängd överskrider ett år. Ett brott skall även kunna leda till utlämning om brottet består i ett försök till eller stämpling till eller medverkan till ett brott som kan leda till utlämning. Om framställningen gäller verkställighet av domen mot en person som befunnits skyldig till ett brott som kan leda till utlämning, skall den del av frihetsstraffet som ännu inte avtjänats vara minst fyra månader.

I punkt 2 föreskrivs att om utlämning beviljas för ett brott som kan leda till utlämning, skall utlämning även beviljas för ett annat brott som anges i framställningen om det sistnämnda brottet bestraffas med högst ett års frihetsstraff eller lägre, under förutsättning att alla andra krav för utlämning är uppfyllda.

Enligt punkt 3 i artikeln skall ett brott betraktas som ett brott som kan leda till utlämning oavsett skillnader i fråga om kategori och terminologi för brottet enligt lagstiftningen i den ansökande och i den anmodade

staten. Ett brott kan också leda till utlämning, om dess förande till federal domstol i USA kräver att till ärendet an knyter transport mellan delstater eller användning av post eller andra hjälpmedel som berör handeln mellan delstater eller utrikeshandeln. Också skatttull- och valutabrott kan leda till utlämning, fastän den anmodade statens lagstiftning inte föreskriver samma typer av skatter, tullar eller kontroller av valuta, eller av import eller export av samma typer av varor.

I punkt 4 i artikeln föreskrivs om situationer där brottet begåtts utanför den ansökande statens territorium. Utlämning beviljas då om inte tillämpliga krav för utlämning föreskriver annat, om den anmodade statens lagstiftning föreskriver straff för ett brott som begåtts utanför dess territorium under liknande omständigheter. Fastän den anmodade statens lagstiftning inte föreskriver om straff för brott som begåtts utanför dess territorium under liknande omständigheter, får den anmodade staten skönmässigt bevilja utlämning om de övriga tillämpliga kraven för utlämning är uppfyllda. Den anmodade staten kan alltså bevilja utlämning, fastän den på grund av begränsningar av tillämpningen av straffrätten saknar behörighet att döma till straff för gärningen i fråga, t.ex. i ett sådant fall att gärningen inte är straffbar i gärningsstaten.

Enligt artikel 2 i 1976 års överenskommelse kan de brott som uppräknats i bilagan till avtalet leda till utlämning, om för dessa brott i såväl den anmodande som den anmodade staten kan följa fängelsestraff på över ett år. Eftersom artikel 4 i EU-USA-avtalet går före motsvarande bestämmelse i ett bilateralt avtal överenskommelse i det fall att det bilaterala avtalet är avgränsat till vissa brott, bestäms brotten som kan leda till utlämning enligt artikel 4 i EU-USA-avtalet.

Bestämmelsen angående brott som kan leda till utlämning i EU-USA-avtalet skiljer sig från det bilaterala avtalet i det att också stämpling till ett sådant brott kan leda till utlämning. I det bilaterala avtalet är skyldigheten att utlämna för stämpling begränsad till stämpling, som enligt finsk lag kan anses som medhjälp, anstiftan eller förberedelse till brott. Fastän motsvarande avgränsning inte ingår i EU-USA-avtalet, kan avtalet tolkas på

ett sådant sätt att det inte förpliktar till utlämning för sådan stämpling som enligt finsk lag inte är straffbar. Detta kommer sig av att artikel 12 i 1976 års avtal, vilken EU-USA-avtalet inte ingriper mot, tillåter att dubbelstraffbarhet kan förutsättas. Enligt avtalsbestämmelsen i fråga fattas beslutet om utlämning enligt den anmodade statens lagstiftning. I förhandlingarna om EU-USA-avtalet har man inte heller avsett frånga kravet på dubbelstraffbarhet, utan i stället vidga kretsen för brott som kan leda till utlämning så att utlämning inte längre skall vara avgränsad till vissa brott utan att brotten som kan leda till utlämning bestäms enligt det föreskrivna maximistraffet för det brott som utgör grund för framställningen.

Enligt 4 § 1 mom. i den allmänna utlämningslagen får utlämning ske om den gärning för vilken utlämning begärs begången i Finland under motsvarande omständigheter skulle anses som ett brott för vilket det strängaste straffet är fängelse i minst ett år. Om ett av de brott som avses i begäran uppfyller förutsättningarna för ett brott som kan leda till utlämning, får enligt 4 § 5 mom. utlämning ske också för de övriga brotten om dessa eller gärningar som motsvarar dem är straffbelagda enligt finsk rätt. Förpliktelsen enligt punkt 2 står alltså inte heller i konflikt med den allmänna utlämningslagen. Allmänna utlämningslagen innehåller inte heller sådana avgränsningar som avses i artikel 4.3.

Den allmänna utlämningslagen innehåller inte någon bestämmelse om en sådan situation som avses i punkt 4, nämligen då ett brott begåtts utanför den anmodande statens territorium. I artikel 7.2 i 1957 års europeiska konvention om utlämning för brott ingår en bestämmelse för motsvarande situation. Enligt denna är det möjligt att vägra utlämning för brott som begåtts utanför den begärande statens territorium endast om den anmodade statens lagstiftning inte medger åtal eller utlämning för motsvarande brott. Bestämmelsen möjliggör att den anmodade staten enligt prövning kan medge utlämning också om den på grund av avgränsningar av tillämpningen av straffrätten inte är behörig att behandla brottet. Angående tillämpningen av Finlands strafflag på gärningar som begåtts utanför Finland bestäms i 1 kap. i strafflagen. I prak-

tiken kan en situation enligt punkt 4 bli aktuell närmast då det i begäran om utlämning nämnda brottet är begånget utanför USA utan att det har någon i 1 kap i strafflagen avsedd anknytning till Finland och att gärningen inte heller är straffbar enligt lagstiftningen i gärningsstaten. Om gärningen uppfyller kraven enligt den allmänna utlämningslagen på ett brott som kan leda till utlämning samt övriga förutsättningarna för utlämning finns det i en sådan situation inget lagstiftningsrelaterat hinder för utlämning.

Det ovan anförda innebär att artikel 4 inte förutsätter ändringar i lagstiftningen

Artikel 5. Översändande och vidimering av handlingar. Enligt punkt 1 i artikeln skall framställningar om utlämningar och handlingar som stöder dessa översändas på diplomatisk väg. Bestämmelsen gäller också översändande av i artikel 7 avsedda handlingar efter provisoriskt anhållande. Enligt punkt 2 i artikeln skall handlingar som är försedda med certifikat eller sigill från justitieministeriet eller det ministerium som ansvarar för utrikespolitiken i den ansökande godtas i den anmodade staten utan ytterligare certifiering, bestyrkande, vidimering eller annan legalisering.

Artikeln skall tillämpas i stället för motsvarande bilaterala avtalsbestämmelser. Bestämmelser om översändande av handlingar och bestyrkande av handlingar ingår i artikel 13 i 1976 års överenskommelse. Enligt punkt 5 a.ii i artikeln skall de framställningar om utlämning som Finland gör vara försedda med vederbörande ministeriums officiella sigill och bestyrkas av ledande tjänsteman vid USA:s diplomatiska eller konsulära representation i Finland och de framställningar som USA gör skall förses med USA:s utrikesministeriums sigill. Artikel 5 i EU-USA-avtalet underlättar översändandet av handlingar eftersom någon annat än certifikat eller sigill från justitieministeriet eller det ministerium som ansvarar för utrikespolitiken inte längre skall krävas. Eftersom artikel 5 endast reglerar sättet för översändande och vidimering av handlingar åsidosätter artikeln inte bestämmelserna i artikel 13 till den del det är fråga om vilka uppgifter och handlingar som skall fogas till framställningen om utlämning.

Förpliktelserna i fråga om kontaktordning

en är i samklang med bestämmelserna i den allmänna utlämningslagen. Såväl till Finland inkomna som från Finland översända framställningar om utlämning görs på diplomatisk väg, ifall med den främmande staten inte anorlunda överenskommit. Lagen innehåller inte närmare bestämmelser om konstaterande av riktigheten av framställningen eller av de handlingar som fogats till den. Dessa omständigheter regleras alltså uteslutande av avtalsbestämmelserna i EU-USA-avtalet.

Artikel 6. Översändande av handlingar om provisoriskt anhållande. Enligt artikeln får framställningar om provisoriskt anhållande översändas antingen på diplomatisk väg eller direkt mellan justitieministerierna. Framställningarna får också översändas över internationella kriminalpolisorganisationen Interpol.

Till artikeln anknyter den ovan refererade artikel 3.1 c, enligt vilken den i artikeln avsedda kanalen skall användas om det i en bilateral överenskommelse mellan medlemsstaten i fråga och USA inte finns en bestämmelse som tillåter direkt kontakt mellan justitieministerierna. Också enligt 1976 års överenskommelse skall enligt stycke 1 artikel 14 framställningarna om tillfälligt tagande i förvar göras på diplomatisk väg, varför artikel 6 i EU-USA-avtalet blir tillämplig. Det blir alltså tillåtet att göra framställningar om provisoriskt anhållande förutom på diplomatisk väg också direkt över justitieministeriet eller Interpol. Eftersom artikel 6 på samma sätt som artikel 5 gäller enbart kontaktförfarandet bestäms de övriga förutsättningarna för provisoriskt anhållande fortfarande enligt den bilaterala överenskommelsen.

Lagrummet 31 § i den allmänna utlämningslagen innehåller bestämmelser om översändande av begäran om tagande i tillfälligt förvar. Lagen möjliggör att en sådan begäran får riktas direkt till en anhållningsberättigad tjänsteman. Eftersom kontaktförfarandet bestäms förutom av den allmänna utlämningslagen också av vad som avtalats mellan Finland och den främmande staten står bestämmelsen som avviker från 31 § i den allmänna utlämningslagen inte i strid med sagda lag.

Artikel 7. Översändande av handlingar efter provisoriskt anhållande. I artikeln ingår bestämmelser om översändande av handling-

ar efter provisoriskt anhållande. I enlighet med artikel 5.1 kan de översändas på diplomatisk väg genom att framställningen och de handlingar som stöder denna lämnas till den anmodade statens ambassad i den ansökande staten. Avtalsbestämmelserna om tidsfrister tillämpas så att den anmodade staten anses ha mottagit framställningen om utlämning det datum då ambassaden mottog den.

I punkt 2 i bestäms om möjligheten att inte tillämpa i punkt 1 angivna åtgärder om detta beror på den etablerade nationella rättstraditionen som är tillämplig vid tidpunkten för avtalets undertecknande. Undantagsförpliktelsen gäller tills medlemsstaten i fråga och USA genom utväxling av diplomatisk not kommer överens om annat.

I artikel 14 stycke 2 i 1976 års överenskommelse föreskrivs om görande av framställning om utlämning efter det att tillfälligt tagande i förvar har bifallits. Framställningen skall göras hos den andra fördragsslutande statens vederbörande myndighet inom 45 dagar eller inom annan i den anmodade statens lagstiftning föreskriven tid. Om tidsfrister ingår bestämmelser också i 31 § 2 mom. i den allmänna utlämningslagen. Enligt lagrummet i fråga skall justitieministeriet, om det finner att det inte föreligger hinder mot utlämning av den omhändertagne, ofördröjligen underrätta den främmande staten om åtgärden och samtidigt utsätta en tid, högst 30 eller av särskild skäl 45 dagar från avsändandet av meddelandet, inom vilken framställning om utlämning skall göras. Dessa bestämmelser om tidsfrister skall fortsättningsvis tillämpas, dock så att Finland efter provisoriskt anhållande anses ha tagit emot framställningen om utlämning det datum då Finlands ambassad i USA tog emot den.

Allmänna utlämningslagen innehåller ingen specialbestämmelse om sättet för översändande av framställningar om utlämning efter tillfälligt tagande i förvar, varför utlämning också i dessa fall begärs i enlighet med 13 §, dvs. på diplomatisk väg, ifall med den främmande staten inte annorlunda överenskommit. Kontaktbestämmelsen i EU-USA-avtalet motsvarar huvudregeln angående kontaktförfarandet som skall iaktas i fråga om översändande av framställningar om utlämning.

Artikel 8. Kompletterande information. Enligt punkt 1 i artikeln får den anmodade staten kräva att den ansökande staten lämnar ytterligare information om den anser att den information som lämnats som stöd för framställningen inte är tillräcklig för att uppfylla kraven i det tillämpliga utlämningsavtalet. Informationen skall lämnas inom en fastställd rimlig tidsfrist.

Enligt punkt 2 i artikeln kan den kompletterande informationen som avses i punkt 1 lämnas direkt mellan justitieministerierna i de berörda staterna.

Artikel 15 i 1976 års överenskommelse innehåller en bestämmelse angående lämnande av kompletterande information som motsvarar bestämmelsen i artikel 8.1. Bestämmelsen i fråga tillämpas fortsättningsvis, eftersom artikel 8 i EU-USA-avtalet skall tillämpas enbart i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser. Artikel 8.2 i EU-USA-avtalet, genom vilken tillåts lämnande av kompletterande information direkt mellan justitieministerierna, blir dock tillämplig. Motsvarande bestämmelse ingår inte i 1976 års överenskommelse. Det blir alltså möjligt att lämna kompletterande information direkt mellan justitieministerierna.

Den allmänna utlämningslagen saknar en specialbestämmelse om den form för kontakter som skall iakttagas, varför kontakten regleras enligt huvudregeln i 13 §, om med den berörda staten inte annorlunda överenskommit. Sedan EU-USA-avtalet trätt i kraft skall kompletterande information kunna lämnas direkt över justitieministerierna.

Artikel 9. Tillfälligt överlämnande. I artikeln ingår bestämmelser om tillfälligt överlämnande. Enligt punkt 1 i artikeln kan en person som är föremål för ett rättsligt förfarande eller avtjänar ett straff tillfälligt utlämnas till den ansökande staten för att lagföras.

Enligt punkt 2 i artikeln skall den tillfälligt överlämnade personen hållas i förvar i den ansökande staten och skall återbördas till den anmodade staten enligt med de villkor som staterna fastställt. Den tid som har tillbringats i förvar i den ansökande staten får avräknas från den strafftid som återstår att avtjänas i den anmodade staten.

Förutsättningen för att tillämpa artikeln angående tillfälligt överlämnande är att det inte

finns bilaterala avtalsbestämmelser om frågan. I artikel 11 i 1976 års överenskommelse finns en bestämmelse om det förfarande som kan tillämpas då en person som begärs bli utlämnad står under åtal eller är anhållen i den anmodade staten. Avgörandet om utlämning kan då uppskjutas till dess rättegången har avslutats eller det ådömda straffet verkställts till fullo. År 1976 års överenskommelse möjliggör alltså inte tillfälligt utlämnande, varför detta förfarande regleras enligt artikel 9.

Lagrummet 11 § i allmänna utlämningslagen gäller situationer som avses i artikel 9. Enligt 1 mom. i paragrafen får så länge hindret består utlämning inte ske i fråga om person som i Finland står åtalad för brott på vilket kan följa frihetsstraff eller om personen på grund av dom antingen skall undergå sådant straff eller annars vara berövad sin frihet. I 2 mom. i paragrafen tillåts dock att på synnerliga skäl i 1 mom. reglerade situationer kan utlämnas till främmande stat för rättegång. Villkoret är att personen omedelbart efter rättegången avslutats överlämnas till finsk myndighet.

Eftersom bestämmelsen i artikel 9 inte är förpliktande, skall Finland kunna pröva om en person tillfälligt utlämnas för åtal eller om behandlingen av ärendet uppskjuts på det sätt som den nuvarande bilaterala överenskommelsen och 11 § i allmänna utlämningslagen förutsätter som huvudsakligt förfarande. Det att artikeln är beroende av prövning möjliggör att en person, som står under åtal eller är dömd i Finland, kan utlämnas för rättegång på de villkor som uppställs i 11 § 2 mom. i den allmänna utlämningslagen. Avtalsbestämmelsen står alltså inte i konflikt med 11 § i den allmänna utlämningslagen.

I ikraftträdandelagen för Finland-USA-protokollet föreslås bli intagen en preciserande bestämmelse om tillfällig utlämning. Enligt denna föreslås justitieministeriet besluta om tillfällig utlämning på grundval av bestämmelserna i den allmänna utlämningslagen. Dessutom skall tiden för frihetsberövande avräknas från det i Finland återstående fängelsestraffet. Av rättssäkerhetshänsyn föreslås i ikraftträdandelagen en precisering av avtalsbestämmelsen att den tid som en person som en följd av utlämningsförfarandet varit berövad sin frihet skall avräknas från det fri-

hetsstraff personen avtjänar i Finland. Enligt avtalsbestämmelsen har den anmodade staten prövningsrätt i fråga om avräkning av tiden för frihetsberövande.

Artikel 10. *Framställningar om utlämning eller överlämnande som görs av flera stater.* Punkt 1 i artikeln föreskriver att om den anmodade staten mottar framställningar om utlämning eller överlämnande från flera stater, avgör den anmodade staten till vilken den skall utlämna personen, om den beslutar att överhuvudtaget utlämna denna.

Enligt punkt 2 skall den anmodade staten pröva utlämningen också om den i fråga om samma person mottar en framställning om utlämning från USA och en framställning om överlämnande i enlighet med den europeiska arresteringsordern från en annan EU-medlemsstat. Beslutet om utlämning fattas av den behöriga myndigheten i den anmodade staten. Denna myndighet kan vara den anmodade statens verkställande myndighet, om beslut om konkurrerande framställningar fattas av den myndigheten i enlighet med det gällande bilaterala utlämningsavtalet mellan USA och medlemsstaten. Om det bilaterala utlämningsavtalet inte innehåller några bestämmelser om detta skall en behörig myndighet utses i enlighet med artikel 19.

Punkt 3 i artikeln innehåller en förteckning över de omständigheter som den anmodade staten skall beakta när den fattar sitt beslut om konkurrerande framställningar om utlämning. Förteckningen är inte uttömmande. Relevanta omständigheter är för det första hurvida framställningen gjorts i enlighet med ett avtal, för det andra de orter där brottet begicks, för det tredje de ansökande staternas respektive intressen, för det fjärde brottens svårighetsgrad, för det femte offrets nationalitet och för det sjätte möjligheten till utlämning på ett senare stadium mellan de ansökande staterna. Som sjunde faktor nämns den kronologiska ordning i vilken framställningarna från de ansökande staterna mottogs.

Också den förklaring som EU gav i samband med att EU-USA-avtalet undertecknades gäller framställningar om utlämning som görs av flera stater. Enligt denna konstaterar EU att utvecklingen av området för frihet, säkerhet och rätt kan ha följder som inverkar på de avtal som ingås med USA. Dessa om-

ständigheter granskas och förhandlas, och vid behov ses avtalet över vid en senare tidpunkt. EU konstaterar också att artikel 10 inte utgör ett prejudikat för förhandlingar med tredje land.

Artikeln innehåller inget omnämnande om vilket förfarandet är då begäran inkommer från Internationella brottmålsdomstolen. Enligt den förklarande noten om avtalet är artikel 10 inte avsedd att påverka förpliktelseerna för de stater som är parter i Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen (FördrS 56/2002), och inte heller att påverka USA:s rättigheter i egenskap av stat som inte är part när det gäller Internationella brottmålsdomstolen.

Enligt artikel 90.4 i Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen skall den anmodade staten som fått en begäran om utlämning från Internationella brottmålsdomstolen och en stat som inte är stadgepart ge förtur åt Internationella brottmålsdomstolens begäran om domstolen har avgjort att processförutsättningar föreligger och den anmodade staten inte är bunden av ett internationellt åtagande att utlämna den eftersökte till den begärande staten. Riksdagens lagutskott har ansett att den Internationella brottmålsdomstolens begäran skall ges förtur om det gjorts konkurrerande framställningar (protokoll 13/2003 rd).

Fastän artikel 10 saknar bestämmelser i frågan står avtalsbestämmelsen enligt den förklarande noten inte i konflikt med de förpliktelseerna som är förknippade med Internationella brottmålsdomstolen. Enligt formuleringen i punkt 1 i artikeln har den anmodade staten inte en skyldighet att utlämna en person till en enda av de ansökande staterna. Den anmodande staten skall alltså också kunna pröva om den utlämnar en person till någon av de ansökande staterna eller till Internationella brottmålsdomstolen i en situation som den beskrivna skall Finland ge förtur till begäran från Internationella brottmålsdomstolen. Liksom de övriga bestämmelserna som preciserar det nationella genomförandet föreslås bestämmelsen bli intagen i ikraftträdandelagen om Finland-USA-protokollet.

I artikel 18 i 1976 års överenskommelse finns en bestämmelse om konkurrerande

framställningar. Bestämmelsen blir åsidosatt av artikel 10 i EU-USA-avtalet, eftersom den skall tillämpas i stället för bilaterala avtalsbestämmelser om inte annat särskilt bestämts. I en situation då den anmodade staten mottar en framställning om utlämning såväl från USA som från en medlemsstat i EU i enlighet med den europeiska arresteringsordern blir artikel 10.2 tillämplig. Enligt denna skall den anmodade staten pröva till vilken stat personen utlämnas eller om den över huvud taget skall utlämnas. I 34 § i EU-utlämningslagen finns en bestämmelse om konkurrerande framställningar om utlämning. Dess 3 mom. föreskriver att om både en EU-medlemsstat och en utomnordisk stat utanför EU begär utlämning av samma person, skall justitieministeriet så som anges i 25 § i den allmänna utlämningslagen avgöra ärendet. Om däremot en person begärs utlämnad till ett annat nordiskt land och en stat som inte är medlemsstat i EU, skall statsrådet enligt 20 § i den nordiska utlämningslagen på föredragning från justitieministeriet besluta till vilken stat utlämning skall ske.

I 25 § i den allmänna utlämningslagen ingår bestämmelser om framställningar från flera stater om utlämning. Enligt lagrummet skall justitieministeriet bestämma till vilken stat utlämning bör ske. Omständigheter som skall beaktas är beskaffenhet av brottet, tiden och platsen för gärningen, framställningarnas tidsföljd, personens nationalitet samt övriga på saken verkande omständigheter.

Det är ändamålsenligt att utlämningsordningen i situationer då konkurrerande framställningar görs skall avgöras enligt den allmänna utlämningslagen, dvs. att justitieministeriet avgör utlämningen. Detta konstateras i artikel 7 i bilagan till Finland-USA-protokollet. På avgörandet skall inverka förutom de i artikeln uppräknade omständigheterna också de omständigheter som anges i 25 § i allmänna utlämningslagen. I denna proposition föreslås inte en ändring av 20 § i den nordiska utlämningslagen. I anslutning till översynen av de nordiska bestämmelserna om utlämning skall bestämmelserna om framställningar om utlämning från flera stater också revideras. Om det innan de reviderade nordiska bestämmelserna trätt i kraft skulle uppstå en situation där såväl USA som

ett nordiskt land begär utlämning av samma person skulle justitieministeriet i enlighet med bestämmelserna i EU-USA-avtalet och avtalsförpliktelseerna i Finland-USA-protokollet bestämma om utlämningen. För att det inte skall uppstå en konflikt mellan avtalsförpliktelseerna och 20 § i den nordiska utlämningslagen föreslås i ikraftträdandelagen om Finland-USA-protokollet bli intagen en bestämmelse enligt vilken justitieministeriet utan hinder av vad som är föreskrivet i 20 § 1 mom. i den nordiska utlämningslagen skall fatta beslut om utlämningar vid konkurrerande utlämningssituationer.

Artikel 11. Förenklat utlämningsförfarande. I artikeln föreskrivs om förenklat utlämningsförfarande, vars tillämpning förutsätter att den eftersökte samtycker till att utlämnas. Den anmodade staten kan enligt de principer och förfaranden som gäller i dess rättssystem överlämna personen utan ytterligare förfaranden. Den eftersökte kan också samtycka till att avstå från skydd under specialitetsregeln. Avståendet innebär att personen i den ansökande staten kan åtalas också för andra brott än det för vilket utlämning begärts.

I 1976 års överenskommelse finns inte en uttrycklig bestämmelse om förenklat utlämningsförfarande. Enligt artikel 6 i överenskommelsen kan dock den som begärs utlämnad meddela myndigheterna i den anmodade staten att han inte fordrar en utredning om utlämningens klaglighet i särskild behandling. Den anmodade staten kan därefter fatta beslut, med stöd av vilket han utlämnas till en representant för den anmodande staten.

Artikel 11 i EU-USA-avtalet tillämpas i det fall att det inte finns bilaterala bestämmelser om förenklat utlämningsförfarande. Frågan om artikel 11 blir tillämplig mellan Finland och USA avgörs enligt frågan om huruvida artikel 6 i 1976 års överenskommelse skall anses som en avtalsbestämmelse om förenklat utlämningsförfarande eller inte. I sina bilaterala förhandlingar har Finland och USA stannat för den sistnämnda ståndpunkten och har alltså beslutat tillämpa artikel 11 i EU-USA-avtalet. Detta konstateras i Finland-USA-protokollet, som behandlas nedan.

Den allmänna utlämningslagen innehåller ingen sådan bestämmelse enligt vilken en person som begärs utlämnad kan samtycka

till att förutsättningarna för utlämning inte över huvud taget prövas. Lagens 16 § innehåller dock en bestämmelse för de situationer då en person som begärs utlämnad anser att laga förutsättningar för utlämning saknas. Justitieministeriet skall då innan saken avgörs begära utlåtande av högsta domstolen. Justitieministeriet skall också annars begära utlåtande av högsta domstolen om ministeriet i fråga anser det behövligt. Som ovan konstaterats innebär personens som begärs utlämnad samtycke att personen i fråga i enlighet med den anmodade statens principer och förfaranden som gäller i rättssystemet kan utlämnas utan ytterligare förfaranden. Det har inte närmare angivits vilka förfaranden personen kan samtycka till att avstå från. Enligt den allmänna utlämningslagen vore lösningen att meddelandet om avstående innebär att det inte är nödvändigt att begära utlåtande av högsta domstolen. Om personen också skall kunna avstå från skyddet under specialitetsregeln förutsätter detta en ändring av 12 och 32 § i den allmänna utlämningslagen. Enligt bestämmelserna i fråga är ett begränsat avstående tillåtet med justitieministeriets tillstånd. På begäran och de villkor som uppställs för utlämning tillämpas vad som är föreskrivet om utlämning från Finland. Tillstånd till en avvikelse från specialitetsregeln kan lämnas enbart om de laga förutsättningarna för utlämning är för handen. Om en persons samtycke skulle ges en större betydelse än för tillfället i förhållande till USA, förutsätter detta av rättssäkerhetsskäl mera exakta bestämmelser än nu angående sättet för skaffande av samtycke och följderna av samtycket. Sådana bestämmelser har intagits i EU-utlämningslagen. Eftersom artikel 11 inte förutsätter att förutsättningarna för utlämning i samtyckessituationer överhuvudtaget skall kunna prövas eller att tillstånd av justitieministeriets inte kan förutsättas för en avvikelse från specialitetsregeln, föreslås inte ändringar av dessa bestämmelser i den allmänna utlämningslagen.

I praktiken innebär avtalsförpliktelsen om ett förenklat utlämningsförfarande att i de situationer då en person som begärs utlämnad samtycker till utlämning och avstår från att åberopa specialitetsregeln, skall justitieministeriet som huvudregel avgöra ärendet utan

att begära utlåtande av högsta domstolen. Utlämningen skall då enligt ratio i artikel 11 ske så snabbt som möjligt efter att samtycke lämnades. Det föreligger dock inte ett hinder för att begära utlåtande av högsta domstolen, om det på grund av någon rättslig fråga anses motiverat. Denna lösning motsvarar vad som redan nu är tillåtet enligt 16 § i allmänna utlämningslagen. Avtalsbestämmelsen står alltså inte i konflikt med lagstiftningen.

Artikel 12. Transitering. Enligt punkt 1 i artikeln får en medlemsstat tillåta transport genom sitt territorium, om en person utlämnas av en tredje stat till USA eller av USA till en tredje stat. USA har motsvarande rätt.

Enligt punkt 2 i artikeln skall en framställning om transitering göras på diplomatisk väg, direkt mellan justitieministerierna eller över Interpol. Framställningen skall innehålla en beskrivning av den person som transporteras och en kort redogörelse för fallet. Personen skall under transiteringen hållas i förvar.

Enligt punkt 3 i artikeln krävs tillstånd för transiteringen inte när flygtransport används och ingen landning på transiteringsstatens territorium planeras. Om en icke planerad landning sker, kan den stat i vilken den icke planerade landningen sker kräva tillstånd. Alla åtgärder som är nödvändiga för att hindra personen från att rymma vidtas tills transiteringen verkställs på transiteringsstatens territorium, om en framställning om transitering mottas inom 96 timmar efter den icke planerade landningen.

Artikel 20 i 1976 års överenskommelse innehåller bestämmelser om transitering. Bestämmelsen i fråga tillämpas i fråga om artikel 12 i övrigt förutom när det gäller mellanlandning som avses i punkt 3. Eftersom 1976 års överenskommelse inte innehåller bestämmelser om detta, blir artikel 12.3 till denna del tillämplig. Det bilaterala avtalet innehåller inte bestämmelser om kontaktförfarandet i fråga om framställningar av transitering. Till denna del förenklas förfarandet av att framställningen i enlighet med artikel 12.2 skall kunna göras på diplomatisk väg, direkt mellan justitieministerierna eller över Interpol. Det vore därför motiverat att en tillämpning av artikel 12.2 görs möjlig genom ett bilateralt instrument. Nämda avtalsbestämmelser skulle komplettera artikel 20 i

1976 års överenskommelse, som alltså skulle kunna tillämpas utöver artikel 12.2. och 12.3.

Transitering regleras i 33 § i allmänna utlämningslagen. Enligt denna får justitieministeriet medge att annan än finsk medborgare får transporteras genom Finland. Transport av en finsk medborgare genom Finland är alltså huvudsakligen förbjuden. Denna huvudregel har i 2 mom. frångåtts under vissa förutsättningar. Dessa gäller utlämning mellan Finland och de övriga nordiska länderna och mellan Finland och EU:s medlemsstater (33 § 2 mom.). Transporter genom Finland vid utlämningar mellan EU:s medlemsstater av EU-utlämningslagen. I praktiken har justitieministeriets tillstånd inte förutsatts för endast luftburen transitering. Detta har konstaterats i artikel 9 i bilagan till Finland-USA-protokollet. Angående detta ingår också en uttrycklig bestämmelse i 71 § i EU-utlämningslagen enligt vilken transport med flyg utan mellanlandning inte anses som transport. I de situationer där en icke planeerad mellanlandning sker på finskt territorium prövar justitieministeriet enligt förutsättningarna i 33 § i allmänna utlämningslagen om tillstånd skall beviljas. I fråga om kontaktförfarandet i fråga om framställningarna är det enligt 33 § 3 mom. i allmänna utlämningslagen möjligt att överenskomma med den främmande staten med avvikelse från huvudregeln i sagda lag. Kontakten föreslås bli reglerad enligt förfarandet i artikel 12.2. Detta konstateras också i artikel 9 i bilagan till Finland-USA-protokollet.

Enligt det ovan anförda är artikel 12 angående transitering inte problematisk med hänsyn till lagstiftningen.

Artikel 13. Dödsstraff. I artikeln föreskrivs att om brottet är belagt med dödsstraff enligt lagstiftningen i den ansökande staten men samma möjlighet inte finns i den anmodade staten, får den anmodade staten bevilja utlämning på villkor att den eftersökte inte skall ådömas dödsstraff. Om den ansökande staten inte kan uppfylla detta villkor, får personen utlämnas under förutsättning att dödsstraff som utdöms inte skall verkställas. Om den ansökande staten godtar utlämning med förbehåll för villkoren, skall den iaktta dem. Om den ansökande staten inte godtar villkoren får framställningen om utlämning avslås.

En bestämmelse om dödsstraff ingår i artikel 9 i 1976 års överenskommelse. I denna föreskrivs att om det brott för vilket utlämning begärs enligt den anmodande statens lagstiftning kan medföra dödsstraff, kan utlämning vägras, om inte den anmodade staten ger för den anmodade staten tillfredsställande garantier för att dödsstraff inte kommer att ådömas eller, om det ådöms, för att det inte kommer att verkställas. Det har inte närmare bestämts om den anmodade staten också kan pröva vilket villkor som den enligt artikeln förutsätter att den anmodande staten skall iaktta, dvs. förbudet mot att döma ut ett dödsstraff eller mot att verkställa det. Enligt ordalydelse verkar det inte finnas hinder för en tolkning enligt vilken den anmodade staten enligt prövning kan uppställa ett villkor enligt vilket dödsstraff antingen inte döms ut eller inte verkställs. Avtalsbestämmelsen har i praktiken inte blivit tillämplig mellan Finland och USA.

Vid sin behandling av förslaget till EU-USA-avtal har lagutskottet ansett att formuleringen för artikel 13 i EU-USA-avtalet är vag och lämnar utrymme för tolkning och har förutsatt att om USA inte nekar till användningen av dödsstraff får gärningsmannen inte utlämnas (13/2003 rd).

Eftersom förhållandet mellan artikel 13 och bilaterala avtal har definierats så att artikel 13 får tillämpas antingen i stället för eller i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser, får Finland pröva vilken avtalsbestämmelse landet tillämpar. I sakligt hänseende motsvarar artikel 13 i EU-USA-avtalet och artikel 9 i 1976 års överenskommelse varandra. Skillnaden är att bestämmelsen i EU-USA-avtalet formulerats så att den anmodade staten får bevilja utlämning, fastän den i framställningen nämnda gärningen kan leda till dödsstraff, på villkor att den ansökande staten iakttar villkoret att antingen inte utdöma dödsstraff eller att inte verkställa detsamma. I artikel 9 i 1976 års överenskommelse nämns dödsstraff i den anmodande statens lagstiftning som en grund för att vägra utlämning. Dess negerande formulering kan anses bättre än artikel 13 i EU-USA-avtalet motsvara lagutskottets ovan refererade ståndpunkt. Därför har man i Finland-USA-protokollet stannat för en lösning enligt vilken Finland inte tillämpar arti-

kel 13 i EU-USA-avtalet, utan också i fortsättningen bestämmelsen i artikel 9 i 1976 års överenskommelse. Avtalsbestämmelsen i fråga är redan gällande i Finland och man gör nu inte intrång på den. Därför föreslås i denna proposition inte någon materiell bestämmelse om dödsstraff i ikrafträdandelagarna om avtalsförpliktelse.

I 12 § i den allmänna utlämningslagen föreskrivs de villkor som i tillämpliga delar skall ställas vid beviljande av utlämning. Enligt i 1 mom. 3 punkten i paragrafen är ett villkor att dödsstraff som ådömts den utlämnade inte får verkställas.

Grundlagens bestämmelser om dödsstraff är mera begränsade än vad ovan refererats. Enligt 7 § 2 mom. i grundlagen får ingen dömas till döden. Bestämmelsen innebär ett absolut förbud att döma någon till döden på finskt territorium. Frågan om dömande till döden har aktualiserats vid riksdagens behandling av regeringens proposition med förslag till lag om godkännande av avtal mellan de stater som är parter i Nordatlantiska fördraget och andra stater som deltar i Partnerskap för fred (FördrS 64—65/1997). Enligt avtalet och dess tilläggsprotokoll kan de sändande staterna i princip utdöma dödsstraff i de mottagande staterna, t.ex. i Finland, fastän verkställigheten är underkastad begränsningar. Enligt grundlagsutskottet står dömande till dödsstraff i konflikt med det entydiga och absoluta förbud som ingick i den vid tidpunkten för avtalets undertecknande gällande 6 § 2 mom. i regeringsformen (GrUU 6/1997). Då Finland anslöt sig till avtalet gav landet en förklaring, i vilken möjligheten till användning av den sändande statens militära domsrätt på Finlands territorium uteslöts. Avsikten med denna förklaring togs också fram i regeringens proposition med förslag till godkännande av avtalet. Avsikten var dock inte avgörande med hänsyn till lagstiftningsordningen, utan grundlagsutskottet förutsatte att avtalet godkänns i inskränkt grundlagsordning.

I det ovan refererade fallet var det fråga om utdömande av dödsstraff på Finlands territorium, om vilket det i enlighet med vad som har anförts numera är föreskrivet i 7 § 2 mom. i grundlagen. På utlämningsituationer kan dock bestämmelsen i 9 § 4 mom. i

grundlagen tillämpas. I lagrummet i fråga förbjuds utlämning av utlämning, om han eller hon till följd härav riskerar dödsstraff, tortyr, eller någon annan behandling som kränker mänskovärdet. Utlämning av finsk medborgare mot sin vilja är enligt 9 § 3 mom. i grundlagen helt förbjuden. Grundlagsutskottet har inte tillsvidare tagit ställning till tolkningen av denna bestämmelse. Sakkunniga har presenterat en tolkning enligt vilken förbudet mot dödsstraff hindrar finska myndigheter att medverka till att dödsstraff utdöms och verkställs också utanför Finland: I detta hänseende har man hänvisat till 9 § 4 mom. i grundlagen (Hallberg, Karapuu, Scheinin, Viljanen, Perusoikeudet 1999).

I enlighet med vad som ovan anförts kan 9 § 4 mom. i grundlagen tolkas så att lagrummet förutsätter ett förbud mot utlämning till en stat, där den som begärs utlämnad på grund av utlämningen riskerar att dömas till dödsstraff. Om den stat som begär utlämningen inte kan lämna en försäkran om att dödsstraff inte döms ut, skall utlämning förvägras.

Artikel 14. Känslig information i en framställning. I artikeln föreskrivs om överlämnande av känslig information. Om den ansökande staten överväger att överlämna sådan information, får staten i fråga samråda med den anmodade staten för att avgöra i vilken utsträckning det är möjligt för den anmodade staten att skydda informationen. Om den anmodade staten inte kan skydda informationen på önskat sätt, får den ansökande staten avgöra huruvida informationen skall överlämnas trots detta.

Överenskommelsen från 1976 innehåller inga bestämmelser om överlämnande av känslig information. Eftersom artikel 14 i EU-USA-avtalet skall tillämpas i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser blir artikeln i fråga tillämplig i relationerna mellan Finland och USA.

Den allmänna utlämningslagen innehåller inte någon uttrycklig bestämmelse om villkor i anknytning till överlämnande av känslig information.

Avtalsförpliktelsen i fråga är av samma karaktär som artikel 10 i avtalet om rättslig hjälp angående sekretess i fråga om innehållet i en framställning om rättslig hjälp. För

denna bestämmelse redogörs nedan.

Angående känsliga personuppgifter ingår bestämmelser i personuppgiftslagen (523/1999). Känsliga personuppgifter är bl.a. uppgifter om en brottslig gärning, straff eller någon annan påföljd för brott (11 § 3 punkten). Behandlingen av känsliga personuppgifter är som huvudregel förbjuden. Undantag från förbudet mot behandling av känsliga uppgifter föreskrivs i 12 § i personuppgiftslagen. På översändande av personuppgifter av känslig natur till stater utanför Europeiska unionen till stater utanför EU tillämpas bestämmelserna i 5 kap. i personuppgiftslagen. För dessa redogörs nedan i avsnittet som behandlar artikel 9 i EU-USA-avtalet om rättslig hjälp. Då det är fråga om översändande av information till USA är detta enligt 23 § 5 punkten i personuppgiftslagen tillåtet om översändandet behövs eller krävs i lag för att säkerställa ett viktigt allmänt intresse eller för att uppgöra, försvara eller avgöra ett rättsligt anspråk.

Om utlämnande av personuppgifter föreskrivs också i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003). Enligt 40 § i sagda lag får ur polisens personregister lämnas ut uppgifter till myndigheter i främmande stat, vilka myndigheter har till uppgift att trygga rätts- och samhällsordningen, upprätthålla allmän ordning och säkerhet eller att förebygga brott, utreda brott och sörja för att brott blir föremål för åtalsprövning.

Angående sekretessbelagda handlingar och förutsättningarna för utlämnande av dessa finns föreskrifter i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Framställningar om utlämning mellan Finland och främmande stater kan anses som sekretessbelagda handlingar enligt 24 § 1 mom. 2 punkten i lagen. Enligt 24 § 3 och 4 punkten samt 26 punkten i lagen skall handlingar som avser brottsärenden också vara sekretessbelagda om inte annat föreskrivs. Artikel 14 i EU-USA-avtalet möjliggör att då Finland gör en framställning om utlämning till USA, kan Finland meddela att uppgifterna är sekretessbelagda enligt finsk lag och samråda med USA i vilken utsträckning USA kan hålla informationen konfidentiell. Om begäran om konfidentiell behand-

ling inte kan iaktas, får Finland avgöra i vilken mån utlämning av sekretessbelagd information till USA:s myndigheter skall ske. Vid prövningen skall de nationella bestämmelserna om sekretessbelagd information övervägas. På grundval av 26 § 2 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får en myndighet lämna ut uppgifter ur en sekretessbelagd handling för handräddning som myndigheten lämnar samt för något annat uppdrag som myndigheten givit eller någon uppgift som i övrigt handhas för myndighetens räkning om detta är nödvändigt för att uppdraget eller uppgiften skall kunna skötas.

Artikeln förutsätter inte ändring av lagstiftningen.

Artikel 15. Samråd. Enligt artikeln skall de avtalslutande parterna samråda för att möjliggöra att avtalet utnyttjas så effektivt som möjligt. Avsikten med samrådet är bl.a. att underlätta lösningen av tvister om tolkning eller tillämpning av avtalet.

Artikel 16. Tidsmässig tillämpning. Enligt punkt 1 i artikeln tillämpas avtalet på brott som begås såväl före som efter avtalets ikraftträdande.

Enligt punkt 2 i artikeln tillämpas avtalet på framställningar om utlämning som görs efter avtalets ikraftträdande. Artiklarna 4 och 9 i avtalet skall dock tillämpas på framställningar som inte har avgjorts i en anmodad stat vid den tidpunkt då avtalet träder i kraft. Nämnda avtalsbestämmelser föreskriver om brott som kan leda till utlämning och om tillfälligt överlämnande.

Vid behandlingen av förslaget till avtal har lagutskottet fäst uppmärksamhet vid bestämmelsen om den tidsmässiga tillämpningen. Utskottet har konstaterat avtalet tidsmässigt omfattar också brott som begåtts innan avtalet trätt i kraft. Enligt lagutskottet förbjuder såväl internationella avtal som den nationella lagstiftningen en retroaktiv tillämpning av straffrättslagstiftningen (protokoll 13/2003 rd).

Förbudet mot en retroaktiv tillämpning av strafflagen utgör en del av laglighetsprincipen inom straffrätten och angående vilket ingår en bestämmelse i 8 § i grundlagen. Enligt sagda lagrum får ingen betraktas som skyldig till ett brott eller dömas till straff på grund av

en handling som inte enligt lag var straffbar då den utfördes. För brott får inte heller dömas till strängare straff än vad som var föreskrivet i lag när gärningen begicks.

Också 1976 års överenskommelse innehåller en bestämmelse som förbjuder retroaktiv tillämpning. Enligt artikel 23 stycke 2 i överenskommelsen förutsätts för utlämning för brott som begåtts innan överenskommelsen trätt i kraft att för gärningen vid tidpunkten för dess förövande är stadgat straff enligt båda de fördragsslutande staternas lagar. EU-USA-avtalet ingriper inte mot denna bestämmelse.

I fråga om internationella avtal angående straffrättsligt samarbete är det inarbetad praxis att avtalen tillämpas på framställningar som gjorts efter det att de trätt i kraft oberoende om brottet som utgör grund för framställningen begåtts innan avtalen trätt i kraft eller efter ikraftträdandet. Förfarandet strider inte mot det ovan refererade förbudet mot retroaktiv tillämpning av strafflagen vilket hindrar att döma en person till straff som inte var straffbar när handlingen förövades. Om det av framställningen om utlämning eller av de bifogade handlingarna framgår att en person begärs utlämnad för ett brott som inte var ett brott då handlingen utfördes, skall utlämning vägras.

Av samma orsak står inte heller den omständigheten att det är möjligt att tillämpa artiklarna 4 och 9 i avtalet på sådana framställningar som vid tidpunkten för avtalets ikraftträdande behandlas i den anmodade staten i konflikt med förbudet mot retroaktiv tillämpning av strafflagen. Inte heller i fråga om dessa avtalsbestämmelser är det fråga om att det skall vara möjligt att utlämna för brott som vid gärningstidpunkten inte varit straffbart.

Artikel 17. Icke-avvikelse. Enligt punkt 1 i artikeln skall avtalet inte hindra den anmodade staten att åberopa skäl för vägran rörande en omständighet som inte regleras av avtalet men som omfattas av ett gällande bilateralt utlämningsavtal mellan en medlemsstat och USA.

I punkt 2 i artikeln uppställs en skyldighet för de avtalsslutande staterna att samråda i det fall att de konstitutionella principerna eller bindande slutliga rättsliga avgöranden ut-

gör hinder för verkställigheten av en framställning om utlämning.

Grunderna för förvägrande av utlämning regleras såväl i den allmänna utlämningslagen som i 1976 års överenskommelse. Utlämning av finsk medborgare är förbjuden också enligt 9 § 3 mom. i grundlagen. Undantag från förbudet under vissa förutsättningar har föreskrivits mellan Finland och de övriga nordiska länderna. Också EU-utlämningslagen tillåter utlämning av en finsk medborgare. Övriga ovillkorliga grunder för förvägrande i 1976 års överenskommelse är bl.a. att åtalsrätten för brottet har preskriberats enligt finsk lag eller ett straff inte längre skulle kunna dömas ut eller verkställas, förbudet mot att lämna ut för ett politiskt brott med undantag för vissa allvarliga brott som riktar sig mot liv eller den kroppsliga integriteten. Av prövning beroende grunder för förvägrande är förvägrande på grundval av *ne bis in idem*-principen eller att utlämning med hänsyn till av personens som begärs utlämnad ålder, hälsotillstånd eller övriga personliga förhållanden av humanitära skäl vore oskälig.

Fastän bestämmelsen i artikel 17 endast möjliggör att det är möjligt att som grund för vägran åberopa grunder i bilaterala avtal eller de konstitutionella principerna eller bindande slutliga rättsliga avgöranden i den anmodade staten, verkar det inte finnas hinder för att Finland skall kunna åberopa också till de grunder för förvägrande som ingår i den allmänna utlämningslagen. Detta beror på att EU-USA-avtalet inte gör intrång på andra än i avtalet uttryckligen nämnda vissa bilaterala avtalsbestämmelser. Av detta följer att artikel 12 i 1976 års överenskommelse fortsättningsvis skall tillämpas vid sidan av andra bestämmelser. Denna föreskriver att beslut om huruvida utlämning skall medgivas skall fattas i enlighet med den anmodade statens lagstiftning. Detta innebär att om annat inte föreskrivs i EU-USA-avtalet skall i fråga om utlämning tillämpas förutsättningarna och grunderna för förvägrande för utlämning i den allmänna utlämningslagen.

Artikel 18. Framtida bilaterala utlämningsavtal mellan medlemsstater. Enligt artikeln utesluter inte avtalet att en medlemsstat och USA efter avtalets ikraftträdande ingår

bilaterala avtal förutsatt att de är förenliga med avtalet

Enligt den förklarande noten till avtalet skall i framtida bilaterala avtal eftersträvas alternativa åtgärder i sådana fall då en åtgärd som avses i EU-USA-avtalet har medfört en tillämpningssvårighet i en medlemsstat eller i USA. I första hand bör tillämpningssvårigheterna dock avgöras genom de samrådsförfaranden som anges i avtalet.

Artikel 19. Utsedd myndighet och underrättelse. I artikeln föreskrivs om de underrättelser som skall göras enligt artiklarna 2.3 och 10.2. I den först nämnda avtalsbestämmelsen är det fråga om att utse riksåklagaren att istället för justitieministeriet fullgöra vissa uppgifter och den senare om utseende av behörig myndighet i medlemsstaterna då det är fråga om mottagande av konkurrerande framställningar om utlämning från USA och om överlämnande från en medlemsstat i enlighet med den europeiska arresteringsordern. Enligt artikeln skall EU underrätta USA om vilken myndighet som utsetts innan den utväxling av skriftliga instrument som avses i artikel 3.2 äger rum mellan medlemsstaterna och USA.

I enlighet med vad som ovan anförts ovan skall Finland inte utse riksåklagaren i stället för justitieministeriet för de situationer som anges i avtalet. I Finland skall justitieministeriet vara avgörande myndighet också vid situationer avseende konkurrerande framställningar om utlämning. Detta konstateras i artikel 7 i bilagan till Finland-USA-protokollet.

Artikel 20. Territoriell tillämpning. Enligt punkt 1 a i artikeln gäller avtalet för USA. Enligt punkt 1 b gäller avtalet för EU:s medlemsstater samt de territorier för vilkas yttre förbindelser en medlemsstat ansvarar, eller länder för vilka en medlemsstat har andra yttre skyldigheter avseende yttre förbindelser förutsatt att de avtalslutande parterna enas om detta genom utväxling av en diplomatisk not som bekräftas av den berörda medlemsstaten.

Enligt punkt 2 i artikeln kan en avtalslutande part avsluta tillämpningen med ett i punkt 1 b avsett territorium eller land. Saken skall skriftligt anmälas till den andra avtalslutande parten på diplomatisk väg och vederbörligen bekräftas.

Artikel 21. Översyn. Enligt artikeln genomförs en gemensam översyn av avtalet senast fem år efter dess ikraftträdande. Översynen skall i synnerhet röra avtalets genomförande i praktiken. Också EU:s vidare utveckling på de områden som är förknippade med avtalet kan omfattas av översynen.

Artikel 22. Ikraftträdande och upphörande. Enligt punkt 1 i artikeln träder avtalet i kraft den första dagen efter den tredje månaden efter den dag då de avtalslutande parterna utväxlat instrument som anger att de har avslutat sina interna förfaranden. Dessa instrumenten skall också ange att de åtgärder som anges i artikel 3.2 har avslutats.

Enligt punkt 2 i artikeln kan en avtalslutande part säga upp avtalet när som helst genom en skriftlig anmälan till den andra parten. Uppsägningen får verkan sex månader efter dagen för anmälan.

1.2. Protokollet till överenskommelsen mellan Finland och Amerikas förenta stater om utlämning för brott, under tecknad den 11 juni 1976

Genom protokollet preciseras EU-USA-avtalets förhållande till 1976 års överenskommelse. Enligt punkt 1.a i protokollet är syftet med protokollet att underlätta utlämning för brott mellan Finland och USA genom att komplettera bestämmelserna i 1976 års utlämningsöverenskommelse på det sätt som bestäms i avtalet.

I 1.b—k punkten i protokollet räknas upp de bestämmelser i EU-USA-avtalet som tillämpas i stället för bestämmelsen eller vid sidan av bestämmelserna i 1976 års överenskommelse. I bilagan till protokollet har kopierats innehållet i de artiklar i EU-USA-avtalet, som det hänvisas till i protokollet. För bestämmelserna och deras förhållande till gällande lag samt för de materiella bestämmelserna i ikraftträdandelagen om Finland-USA-protokollet har redogjorts i avsnitt 1.1.

Bestämmelsen i EU-USA-avtalet om de brott som kan leda till utlämning ersätter motsvarande bestämmelser i 1976 års överenskommelse, dvs. artikel 2 samt den till avtalet bifogade förteckningen över brott som kan leda till utlämning samt artikel 3.3. Detta

konstateras i artikel 1 i bilagan.

I artikel 2 ingår en bestämmelse som motsvarar artikel 5 i EU-USA-avtalet angående översändande och vidimering av handlingar. Bestämmelsen ersätter styckena 1 och 5 i artikel 13 i 1976 års överenskommelse.

I artikel 3 i bilagan ingår en bestämmelse som motsvarar artikel 6 i EU-USA-avtalet och som gäller sätten för översändande av framställningar om provisoriskt anhållande. Framställningarna kan alltså översändas antingen på diplomatisk väg, direkt mellan justitieministerierna eller över Interpol. I artikel 4 i bilagan har kopierats en bestämmelse om översändande av handlingar efter ett provisoriskt anhållande som motsvarar artikel 7.1 i EU-USA-avtalet. Enligt artikeln skall begäran om utlämning och handlingarna översändas på diplomatisk väg, och tidsfristerna enligt artikel 14 i 1976 års överenskommelse skall räknas så att begäran anses mottagen det datum ambassaden mottog framställningen. Bestämmelsen tillämpas utöver bestämmelserna i 1976 års överenskommelse dessutom som artikel 13 stycke 7 i överenskommelsen.

I artikel 5 ingår en bestämmelse om kompletterande information som motsvarar artikel 8.2 i EU-USA-avtalet. Bestämmelsen tillämpas utöver bestämmelserna dessutom som artikel 15 stycke 3 i 1976 års överenskommelse.

I artikel 6 i bilagan ingår en bestämmelse om tillfällig utlämning som motsvarar artikel 9 i EU-USA-avtalet och som enligt artikeln dessutom tillämpas utöver bestämmelserna i 1976 års överenskommelse som artikel 16 *bis* i överenskommelsen. Bestämmelsen möjliggör att en person som är föremål för ett rättsligt förfarande eller avtjänar ett straff i den anmodade staten tillfälligt kan utlämnas till den ansökande staten för att lagföras.

I artikel 7 i bilagan har kopierats en bestämmelse om beslut om utlämning då flera stater gjort framställning om utlämning som motsvarar artikel 10 i EU-USA-avtalet. Bestämmelsen ersätter artikel 18 i 1976 års överenskommelse. Enligt artikeln beslutar justitieministeriet i situationer som avser konkurrerande framställningar om utlämning.

I artikel 8 i bilagan har kopierats en bestämmelse om förenklade utlämningsförfä-

randen som motsvarar artikel 11 i EU-USA-avtalet. Den tillämpas som artikel 15 *bis* i 1976 års överenskommelse.

I artikel 9 i bilagan ingår en bestämmelse om transitering och icke planerad landning som motsvarar artikel 12.3 i EU-USA-avtalet. Enligt denna krävs inte tillstånd när flygtransport används. Om en icke planerad landning sker, kan kontakten angående framställningen om transiteringen ske antingen på diplomatisk väg, direkt mellan justitieministerierna eller över Interpol. Tillståndet skall prövas av justitieministeriet enligt de allmänna förutsättningarna enligt 33 § i den allmänna utlämningslagen.

Artikel 10 i bilagan innehåller en bestämmelse om överlämnande av känslig information som stöd för framställningen som motsvarar artikel 14 i EU-USA-avtalet.

I protokollet hänvisas också till artikel 16 i EU-USA-avtalet och konstateras i enlighet med denna att protokollet tillämpas på brott som begåtts såväl före som efter protokollets ikraftträdande. I huvudsak tillämpas protokollet på framställningar som gjorts efter dess ikraftträdande. I enlighet med artikel 16 i EU-USA-avtalet tillämpas bestämmelserna om brott som kan leda till utlämning och tillfälligt överlämnande, dvs. artiklarna 1 och 6 i bilagan, också på framställningar som gjorts före protokollets ikraftträdande.

Finland och USA skall sätta protokollet i kraft i enlighet med de interna förfarandena. De avtalsslutande parterna skall utväxla underrättelser om att dessa åtgärder har fullföljts. Protokollet träder i kraft samtidigt som EU-USA-avtalet träder i kraft.

Finland eller USA kan säga upp protokollet genom ett meddelande på till den andra fördragsslutande parten. Överenskommelsen upphör att vara i kraft sex månader efter sådant meddelande. I en sådan situation blir 1976 års överenskommelse tillämplig

Protokollet innehåller ingen hänvisning till artikel 13 om dödsstraff i EU-USA-avtalet. Som konstaterat i avsnitt 1.1 i detaljmotiveringen kan de avtalsslutande parterna välja om de tillämpar artikel 13 i EU-USA-avtalet eller fortsätter tillämpningen av motsvarande bestämmelse i ett bilateralt avtal. Av de orsaker för vilka redogjorts i avsnitt 1.1 är avsikten att tillämpningen av artikel 9 i 1976 års

överenskommelse skall fortsätta. Av denna orsak intogs i protokollet inte en bestämmelse om användning av dödsstraff.

1.3. Avtalet om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater

Artikel 1. Mål och syfte. Enligt artikel 1 i avtalet är målet att i enlighet med bestämmelserna i avtalet förbättra samarbetet och ömsesidig rättslig hjälp.

Artikel 2. Definitioner. Artikelnen innehåller definitioner för de avtalsslutande parterna. De avtalsslutande parterna är EU och USA. Med medlemsstat avses en medlemsstat i Europeiska unionen.

Artikel 3. Tillämpningsområdet för detta avtal i förhållande till bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp med medlemsstater och om sådana saknas. Punkt 1 i artikeln innehåller bestämmelser om avtalsbestämmelsernas förhållande till de bilaterala avtal om rättslig hjälp som slutits mellan parterna. Punkt 2 i artikeln föreskriver om att medlemsstaterna i ett skriftligt instrument skall bekräfta att de bilaterala avtalen tillämpas på det sätt som anges i artikeln.

Finland och USA har inte slutit något bilateralt avtal om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål. Punkterna 1 och 2 i artikel 3 har alltså ingen direkt betydelse för situationen avseende rättshjälp mellan Finland och USA.

För Finlands del är dock bestämmelsen i punkt 3 i artikeln tillämpliga. Enligt denna blir EU-USA-avtalets bestämmelser tillämpliga i situationer där det inte finns ett gällande bilateralt avtal. På motsvarande sätt som i punkt 2 i artikeln skall EU även då se till att medlemsstaten i ett skriftligt instrument mellan den berörda medlemsstaten och USA bekräftar tillämpningen av bestämmelserna i avtalet. Finland-USA-överenskommelsen skall anses som ett sådant bilateralt instrument.

I punkt 4 i artikeln finns en bestämmelse om inledning av tillämpningen, vilken bestämmelse gäller nya medlemsstater. I punkt 5 i artikeln säkerställs att syftet med avtalet är att avtalet är avsett att tillämpas på rättslig hjälp mellan de berörda staterna och att det inte medför rättigheter för en enskild person

att erhålla, undertrycka eller utesluta bevis eller förhindra att en framställning verkställs och inte heller att utöka eller begränsa rättigheter som annars skulle gälla enligt nationell lagstiftning.

Artikel 4. Identifiering av bankinformation. Enligt punkt 1 a i artikeln skall den anmodade staten efter en framställning från den ansökande staten förvissa sig om huruvida en identifierad fysisk eller juridiska person som anklagas eller åtalas för ett brott på den anmodade statens territorium är innehavare av ett eller flera bankkonton. Uppgifter om bankkontona skall genast meddelas den ansökande staten.

Enligt punkt 1 b i artikeln kan de åtgärder som avses i stycke a även vidtas då det gäller information som rör fysiska eller juridiska personer som fällt eller på annat sätt varit inblandade i brott. "Inblandad" skall förstås så att med uttrycket avses en person som medverkat i eller misstänks för brott (jfr. engelska uttrycket "involved in a criminal offence"). Framställningen kan förutom bankkonton också avse identifiering av information som andra finansinstitut än banker innehar eller sådana ekonomiska transaktioner som inte har samband med konton.

I punkt 2 i artikeln nämns de uppgifter som en framställning om bankinformation skall innehålla. Förutom uppgifter angående den person som anges i framställningen tillräcklig information för att den behöriga myndigheten i den anmodade staten skäligen skall kunna misstänka att den berörda personen är inblandad i brott och att bankinrättning på den anmodande statens territorium kan inneha den begärda informationen samt kunna anta att den information som eftersträvas gäller brottsutredningen eller lagföringen.

I möjligaste mån skall också översändas information om vilken bank eller annat finansinstitut som kan beröras och annan information som kan bidra till att minska utredningens omfattning.

Enligt punkt 3 i artikeln skall de framställningar som avses i artikeln översändas mellan de centrala myndigheter som ansvarar för ömsesidig rättslig hjälp i medlemsstaterna eller de nationella myndigheter i medlemsstaterna som ansvarar för att utreda och beivra brott och har utsetts i enlighet med artikel

15.2 samt de nationella myndigheter i USA som ansvarar för att utreda eller beivra brott och som har utsetts i enlighet med artikel 15.2. Kanalerna kan efter avtalets ikraftträdande ändras genom utväxling av diplomatiska noter.

Enligt punkt 4 i artikeln ges de avtalslutande parterna möjlighet att inskränka sin skyldighet att lämna rättslig hjälp enligt artikeln att gälla brott som är straffbara såväl enligt den anmodade som den ansökande statens lagstiftning (kravet på s.k. dubbel straffbarhet), brott på vilka i den ansökande staten kan följa minst fyra års och i den anmodade staten minst två års frihetsstraff. Den i artikeln avsedda rättsliga hjälpen kan även inskränkas att avse endast angivna grova brott som är straffbara enligt såväl den anmodade som den ansökande statens lagstiftning.

I punkt 5 i artikeln får rättslig hjälp inte vägras med hänvisning till banksekretessen.

I punkt 6 i artikeln ställs en skyldighet att besvara en framställning om rättslig hjälp som avses i artikeln i överensstämmelse med bestämmelserna i tillämplig avtalsbestämmelser, eller, i avsaknad av ett sådant avtal, i överensstämmelse med kraven i dess nationella lagstiftning.

Enligt punkt 7 i artikeln skall de avtalslutande parterna vidta behövliga åtgärder för att undvika att den anmodade staten åläggs mycket stora bördor genom artikeln. Om resultatet ändå blir mycket stora bördor skall de avtalslutande parterna samråda för att underlätta tillämpningen av artikeln.

Med stöd av straffrättshjälpslagen kan Finland överlämna bankinformation för behandling av ett straffrättsligt ärende. Enligt 1 § i lagen kan rättslig hjälp lämnas i sådana straffrättsliga ärenden som en finsk eller utländsk myndighet är behörig att lämna när den begär rättslig hjälp. I 2 mom. i paragrafen uppräknas de åtgärder som omfattas av den internationella rättsliga hjälpen. Enligt 2 punkten i mom. omfattar den rättsliga hjälpen bl.a. anskaffande av handlingar och bevisföremål samt mottagande av andra bevis och utredningar och sändande av dem till myndigheter i främmande stat för behandling av straffrättsliga ärenden. Den begärda åtgärden skall alltså vara behövlig för behandlingen av ett enskilt straffrättsligt ärende. Utanför

tillämpningen faller de åtgärder som inte anknyter till behandlingen av ett straffrättsligt ärende. Som ovan konstaterats är ett flertal preciseringar anknutna till tillämpningen av artikel 4. Framställningen kan för det första gälla en för i framställningen identifierat brottmisstänkt fysisk eller juridisk persons bankkonto eller -konton. Den rättshjälp som avses i punkt 1 a i artikeln skall betraktas som en sådan åtgärd som avses i 1 § i lagen om rättslig hjälp som enligt lagen kan utföras.

Förutsatt att informationen behövs för behandlingen av ett visst straffrättsligt ärende möjliggör lagen också en sådan rättslig hjälp som avses i 1 b för utredning av information som rör fysiska eller juridiska personer som fällt eller på annat än på ovan angivet sätt varit inblandade i brott. Om informationen däremot inte på något sätt har samband med ett enskilt brott i den ansökande staten möjliggör inte straffrättshjälpslagen lämnande av rättslig hjälp. Till denna del motsvarar regleringen i övriga internationella avtal om rättslig hjälp i straffrättsliga ärenden, t.ex. bestämmelserna i 1959 års konvention som förutsätter att framställningen är förknippad med behandlingen av ett straffrättsligt ärende i den anmodande staten.

Förpliktelsen i artikel 4.1 b.i skall inte heller tolkas så att dess syfte skall vara att överlämna sådan bankinformation som inte anknyter till något brott. Bestämmelsen skall betraktas i relation till förpliktelserna i artikel 4.2. Enligt styckena b.i och b.ii skall framställningen innehålla tillräcklig information för att den behöriga myndigheten i den anmodade staten skäligen skall kunna misstänka att den berörda fysiska eller juridiska personen är inblandad i brott och kunna anta att den information som eftersträvas gäller brottsutredningen. Syftet med punkt 1 b i artikeln kan anses vara att informationen hänföra sig till en anhängig brottsutredning eller rättegång i den ansökande staten. I förhållande till den gällande straffrättshjälpslagen förutsätts alltså inte ett utvidgat överlämnande av information. Avtalsförpliktelsen förutsätter med andra ord inte ändringar i lagstiftningen.

Inte heller övriga förpliktelser i artikel 4.1 b är problematiska med hänsyn till finsk

lagstiftning. Rättslig hjälp kan lämnas för utredning av information som andra finansinstitut än banker innehar (stycke ii), samt information om ekonomiska transaktioner utan samband med konton (stycke iii). Den sistnämnda gruppen kan vara t.ex. betalningsanvisningar. Bestämmelsen i 1 § i straffrätts-hjälpslagen täcker omfattande de åtgärder angående rättslig hjälp som begärs och inte heller den övriga lagstiftningen innehåller bestämmelser som hindrar sådan rättshjälp som avses i avtalsbestämmelserna i fråga. Avtalet reglerar inte närmare vad som avses med ett annat finansinstitut än en bank. I Finland är depositionsbanker, övriga kreditinstitut samt finansiella institut, t.ex. konsumentkreditbolag, kreditkortsbolag samt valutaväxlingsställen finansinstitut. Angående dessa finansiella institut ingår bestämmelser i kreditinstitutlagen. Också försäkringsbolagen kan ha finansieringsverksamhet. Som finansinstitut kan också anses bolag som erbjuder placeringstjänster samt placeringsfonder.

Kravet på innehållet i begäran om rättslig hjälp regleras i 7 § 2 mom. i straffrätts-hjälpslagen. Enligt denna skall begäran innehålla uppgifter om den domstol eller myndighet som behandlar det straffrättsliga ärendet (punkt 1), innehållet i och grunderna för begäran (punkt 2), tillgängliga behövliga uppgifter om de personer som begäran avser (punkt 3), en juridisk karaktärisering av det brott som begäran avser samt de lagrum enligt vilken gärningen är straffbar (punkt 4), en kort beskrivning av den brottsliga gärningen och om fakta i samband med den (punkt 5), en redogörelse för de fakta som skall utredas om inte begäran avser delgivning av en handling (punkt 6) samt en utredning om de arvoden och kostnadsersättningar till vilka en person är berättigad då han kallas till vittne eller sakkunnig i den stat som framställt begäran (punkt 7). Enligt 3 mom. i paragrafen kan en begäran om rättshjälp uppfyllas även om den inte fyller alla de uppräknade kraven, om bristfälligheterna är av sådan art att de inte hindrar att begäran verkställs. Lagen möjliggör alltså att begäran uppfylls också då begäran innehåller information om omständigheter som identifierats enligt artikel 4.2.

Kontaktförfarandet regleras i 4 och 5 i

straffrätts-hjälpslagen. Enligt 4 § i lagen sänds en begäran om rättslig hjälp antingen till justitieministeriet eller direkt till den myndighet som är behörig att uppfylla begäran. I Finland är justitieministeriet, domstolarna, åklagarmyndigheterna och förundersökningsmyndigheterna behöriga att behandla straffrättsliga ärenden. Enligt 5 § i lagen kan sagda myndigheter framställa en begäran om rättshjälp till främmande stat. Begäran sänds i den ordning som denna stat kräver och med beaktande av bestämmelserna i eventuellt gällande avtal med den främmande staten. Begäran kan sändas till den främmande staten antingen direkt eller med förmedling av justitieministeriet. Justitieministeriet kan också vid behov sörja för att begäran sänds till den främmande staten genom utrikesministeriets förmedling.

I Finland-USA-överenskommelsen har utsett justitieministeriet till den centrala myndighet, till vilken framställningar om rättslig hjälp skall göras och som översänder framställningar om rättslig hjälp. Ett centraliserat kontaktsystem motsvarar också det system som valts i Förenta nationernas konventioner om rättslig hjälp i straffrättsliga ärenden.

Lagrummet 15 § i straffrätts-hjälpslagen innehåller bestämmelser om uppfyllande av begäran om rättshjälp som förutsätter användning av tvångsmedel. Tvångsmedel får inte användas om detta inte skulle vara tillåtet enligt finsk lag, om den gärning till vilken begäran hänförs har begåtts i Finland under motsvarande omständigheter. Fastän bestämmelserna i tvångsmedelslagen kan tolkas så att anskaffande av bankinformation inte är ett tvångsmedel som avses i tvångsmedelslagen, finns det inget hinder för att bestämmelserna kan tolkas på det sättet att Finland i förfarandet om rättslig hjälp för anskaffande av bankinformation ställer kravet på dubbel straffbarhet. Det är också till Finlands fördel att Finland av USA får rättslig hjälp i samma utsträckning som Finland självt kan lämna. USA har meddelat att landet lämnar rättslig hjälp till Finland i fråga om penningtvåtbrott samt terroristisk verksamhet om gärningarna är straffbara såväl i den ansökan som den anmodade staten. I propositionen föreslås att Finland skall lämna rättslig hjälp i samma utsträckning som USA. En preciserande be-

stämmelse om lämnande av rättslig hjälp ingår i den avtalsbestämmelse som är en bilaga till Finland-USA-överenskommelsen och för vilken redogörs nedan i avsnitt 1.4.

Den banksekretess som avses i punkt 5 i artikeln utgör enligt lagstiftningen i Finland inget hinder för lämnande av rättslig hjälp till främmande stat. Om överlämnande av sekretessbelagd bankinformation som behövs för behandlingen av straffrättsligt ärende föreskrivs i polislagen och i lagstiftningen om övriga finansieringsinstitut. Enligt 36 § i polislagen har polisen rätt att på begäran av en polisman som hör till befälet utan hinder av att en sammanslutnings medlemmar, revisorer, verkställande direktör, styrelsemedlemmar eller arbetstagare är bundna av bank- eller försäkringshemlighet få uppgifter som behövs för avvärjande eller utredning av brott. Angående polisens rätt att få uppgifter i situationer avseende rättslig hjälp föreskrivs också i 53 § i polislagen. Enligt lagrummet i fråga gäller om handräckning som polisen ger till polisen i främmande stat vad därom särskilt stadgats eller avtalats i internationella avtal som är förpliktande för Finland. Enligt 94 § 2 mom. i kreditinstitutlagen är kreditinstitut och till samma konsolideringsgrupp som dessa hörande företag skyldiga att lämna sådan information som omfattas av banksekretessen till åklagar- eller förundersökningsmyndigheterna för utredning av brott samt till andra myndigheter som enligt lag har rätt att få sådana upplysningar. För försäkringsbolagens del finns föreskrifter om sekretessbelagda uppgifter 18 kap. 6 § i lagen om försäkringsbolag (1062/1979) och om utlämnande av sådana uppgifter till åklagar- eller förundersökningsmyndigheterna i 6 b § 1 mom. 8 punkten. Också lagen om värdepappersföretag (579/1996, 7 kap.) samt lagen om placeringsfonder (48/1999, 21 kap.) innehåller bestämmelser om sekretessbelagda uppgifter och om utlämnande av dessa för utredning av brott.

Förpliktelserna i punkterna 6 och 7 i artikeln om besvarande av framställning och om undvikande av mycket stora bördor förutsätter inte heller ändring av lagstiftningen.

Artikel 5. Gemensamma utredningsgrupper. Enligt punkt 1 i artikeln förbinder sig de avtalslutande parterna att vidta de åtgärder

som är nödvändiga för att möjliggöra att gemensamma utredningsgrupper kan inrättas. Syftet med utredningsgrupperna är att underlätta brottsutredningar eller straffrättsliga förfaranden som berör en eller flera medlemsstater och USA.

Enligt punkt 2 i artikeln skall de förfaranden enligt vilka gruppen skall fungera, sammansättning, verksamhet och villkor överenskommas mellan de berörda behöriga myndigheterna som ansvarar för utredning eller beivrande av brott.

I punkt 3 i artikeln föreskrivs att de berörda behöriga myndigheterna som har utsetts skall kommunicera direkt om inrättande av sådana grupper och deras verksamhet förutom om komplexiteten är ovanligt stor, eller om omfattningen eller andra rådande omständigheter förutsätter en mer centraliserad samordning. Staterna får då enas om andra lämpliga kommunikationskanaler för detta ändamål.

I punkt 4 i artikeln tillåts att en medlem i gruppen får be sitt eget lands behöriga myndigheter att genomföra utredningsåtgärder utan att de övriga staterna behöver lämna in en framställning om rättslig hjälp. Den rättsliga standard som krävs för att få till stånd åtgärden i den staten skall vara den standard som tillämpas på nationell utredningsverksamhet.

Lagen om gemensamma utredningsgrupper (1313/2002) trädde i kraft i januari 2003. Den möjliggör att genom en överenskommelse mellan finska myndigheter och myndigheter i främmande stat inrätta utredningsgrupper för utredning av brott. Lagen är i överensstämmelse med förpliktelserna i artikel 5. Enligt lagen skall utredningsgruppens sammansättning anges i överenskommelsen om inrättandet av utredningsgruppen. I Finland arbetar en utredningsgrupp under finska myndigheters ledning och tillsyn i enlighet med finsk lagstiftning. I lagen tillåts på motsvarande sätt som artikel 5 att åtgärder för rättslig hjälp som är nödvändiga i den främmande staten på begäran av en den finska medlemmen vidtas utan en begäran om rättslig hjälp till myndigheten i den främmande staten

Artikel 6. Videokonferens. I punkt 1 i artikeln förbinder sig de avtalslutande parterna att vidta nödvändiga åtgärder för att på

grundval av en begäran om rättslig hjälp genom teknik för videoöverföring ta upp vittnesmål från ett vittne eller en expert i den anmodade staten. I den mån i artikeln inte ingår särskilda bestämmelser om videokonferens, skall tillämpas bestämmelserna i avtal om rättslig hjälp eller lagstiftningen i den anmodade staten.

Enligt punkt 2 i artikeln står den ansökande staten för kostnaderna i samband med installationen och skötseln av videoöverföringen, såvida inte staterna enas om något annat. Övriga kostnader som uppstår medan hjälpen lämnas skall bestridas i överensstämmelse med tillämpliga avtal om rättslig hjälp eller såsom den ansökande och anmodade staten överenskommer. Övriga kostnader kan omfatta t.ex. kostnader i samband med deltagarnas resor i den anmodade staten.

Enligt punkt 3 i artikeln får avtalsstaterna samråda för att underlätta lösningen av sådana juridiska, tekniska eller logistiska problem som kan uppstå när framställningen verkställs.

Enligt punkt 4 i artikeln skall på avsiktlig fel utsaga eller annat fel som begås av vittne eller expert tillämpas lagstiftningen i den anmodade staten. Bestämmelsen begränsar dock inte behörigheten enligt den ansökande statens egna lagstiftning.

Enligt punkt 5 skall artikeln inte påverka användningen av andra, enligt tillämpligt avtal eller tillämplig lagstiftning, tillgängliga metoder för upptagning av vittnesmål i den anmodade staten. Enligt punkt 6 påverkar inte artikeln heller tillämpningen av bilaterala avtalsbestämmelser mellan de avtalslutande parterna som tillåter användningen av videokonferensteknik för andra syften än som anges i artikeln. I avsaknad av bestämmelser får en stat tillåta användningen av videoteknik också i andra än i artikeln nämnda fall. Sådana fall kan vara t.ex. identifiering av personer eller föremål eller upptagning av utsagor för en utredning.

Artikeln förutsätter inte ändringar i lag. Användning av videokonferens har ansätts tillåten med stöd av 11 § i straffrättshjälps. Enligt lagrummet i fråga kan begäran om rättshjälp verkställas med iakttagande av i begäran nämnda särskilda formföreskrifter eller förfaranden om detta inte kan anses

strida mot finsk lag. Utöver detta möjliggör 10 § i lagen att den utländska myndighet som har framställt begäran om rättslig hjälp har rätt att i domstolen och vid förundersökningen delta i behandlingen av ärendet och att ställa frågor till dem som blir hörda, om domstolen eller förundersökningsmyndigheten tillåter detta.

Bestämmelserna har ansetts möjliggöra att ett förhör med ett vittne eller en expert skall kunna genomföras som en videokonferens. Det medför dock rum för tolkningar huruvida myndigheterna i en främmande stat självständigt skall kunna utföra hörandet med hjälp av teknisk apparatur. I regeringens proposition 61/1993 rd avseende straffrätts-hjälpslagen konstateras att myndigheten i en främmande stat inte som utövare av offentlig makt enligt 10 § skall delta i förfarandet, utan närmast verka som instans som kan jämföras med en part i ärendet. Artikel 6 i EU-USA-avtalet skall inte anses förutsätta att Finland bör bevilja mera omfattande rättslig hjälp till USA än vad lagen om rättslig hjälp för tillfället föreskriver. I artikeln förutsätts endast att det görs möjligt att ett uttalande av ett vittne eller en expert skall kunna upptas med hjälp av videoteknik. Hur genomförandet av arrangemanget skall ske har hänskjutits till avtal mellan staterna eller lagstiftningen i den ansökande staten.

Lagrummen 20 och 21 § i straffrätts-hjälpslagen föreskriver om bevisupptagning i allmän underrätt och vid förundersökningen. Bestämmelserna kan tillämpas också på hörande genom videokonferens. Bestämmelsen i 20 § föreskriver att vid verkställigheten av en begäran om rättshjälp som framställts av en utländsk myndighet gäller hörande av vittnen, sakkunniga eller parter och domstolen är behörig att vidta den begärda åtgärden skall bevisupptagningen eller hörandet skötas av en allmän underrätt om en rättegång som gäller brottet är anhängig vid den utländska domstol som framställt begäran eller om bevisupptagningen enligt begäran skall ske vid domstol. Bevisupptagningen sköts av underrätten på den ort inom vars domkrets den som skall höras har sitt hemvist eller där bevisupptagningen eller hörandet annars lämpligen kan ske. Allmänna åklagaren skall vara närvarande då ärendet behandlas, om dom-

stolen anser det vara nödvändigt att han eller hon är närvarande. I regeringens proposition 61/1993 rd har det ansetts att åklagarens närvaro på grund av ärendets och förfarandets natur kan anses motiverat t.ex. då den främmande statens åklagarmyndighet är närvarande och i enlighet med 10 § 1 mom. deltar i behandlingen av ärendet. Enligt samma princip kan åklagarens närvaro vid en videokonferens anses motiverad.

Hörande i videokonferens skall genomföras i en sådan tingsrätts eller hovrätts lokaliteter som har tillgång till videokonferensutrustning. Den tingsrätten som föreskrivs i 20 § skall genomföra hörandet.

Enligt 21 § i straffrättshjälpslagen skal i andra fall än de som nämns i 20 § den behöriga förundersökningsmyndigheten sörja för att parter och andra personer blir hörda.

På hörande med hjälp av videokonferens tillämpas också de andra bestämmelserna i straffrättshjälpslagen som avser förhör av vittne och sakkunnig, t.ex. 22 §. Enligt lagrummet i fråga har den som vid finsk domstol eller förundersökningsmyndighet hörs som vittne eller sakkunnig på grund av en utländsk myndighets begäran om rättslig hjälp rätt att vägra att vittna eller yttra sig om han har rätt eller skyldighet till detta enligt finsk lag eller lagen i den stat som framställt begäran. Grunderna för vägran i den främmande staten beaktas, om den stat som framställt begäran har ansökt om detta eller bekräftar detta på begäran av den finska domstolen eller förundersökningsmyndigheten eller om domstolen eller förundersökningsmyndigheten annars känner till grunderna för vägran.

På hörande i videokonferens tillämpas ytterligare bestämmelsen i 8 § 4 mom. i straffrättshjälpslagen enligt vilken den behöriga myndigheten kan besluta att hörande på grundval av begäran om rättshjälp kan ske på ett främmande språk, om den som skall höras begär det eller om den behöriga myndigheten på någon annan grund anser det motiverat och förfarandet inte äventyrar rättigheterna eller rättssäkerheten för dem som har del i saken.

Enligt 21 § i lagen om rättslig hjälp skall i fråga om hörande i övrigt i tillämpliga delar iaktas vad som föreskrivits om förundersökning med anledning av brott. Om vittnesför-

hör med anlitande av videokonferens ingår bestämmelser i 22 § i förundersökningslagen samt 17 kap. 34 a § i rättegångsbalken. Straffbestämmelserna i 15 kap. 1—5 samt 12 och 13 § i strafflagen om osann utsaga är tillämpliga på situationer där hörandet av ett vittne eller sakkunnig sker med anlitande av videokonferens. Eftersom enligt vad ovan anförts de nationella bestämmelserna i tillämpliga delar skall tillämpas också på situationer som avser rättslig hjälp, kan bestämmelserna tillämpas också då det är fråga om ett hörande som genomförs med anlitande av videokonferens på grund av en framställning om rättslig hjälp. Lagstiftningen motsvarar alltså förpliktelsen i artikel 6.4.

Artikel 7. Påskyndat översändande av handlingar. Enligt artikeln får framställningar om rättslig hjälp och besvarande av dessa översändas genom snabba kommunikationsmedel, inbegripet fax och e-post. Den anmodade staten kan kräva en formell bekräftelse om översändandet av framställningen.

Straffrättshjälpslagens 7 § innehåller bestämmelser om formen för och innehållet i begäran om rättshjälp. Bestämmelsen möjliggör att framställningarna om begäran om rättslig hjälp kan översändas till de finska myndigheterna på det sätt som avses i artikel 7, varför artikeln inte förutsätter en ändring av lagstiftningen. En begäran om rättslig hjälp kan framställas skriftligen, som en teknisk upptagning eller muntligen. Den kan också sändas som ett elektroniskt meddelande. Om begäran gäller delgivning av en stämning, en kallelse, ett beslut eller någon annan handling, skall den handling som delgivningen gäller alltid fogas till begäran eller sändas i samband med begäran. Om det uppstår tvivel om begärans eller den bifogade handlingens äkthet eller innehåll, kan justitieministeriet eller den behöriga myndigheten be att begäran till behövliga delar bekräftas skriftligen. Legaliserande behövs inte för begäran om rättslig hjälp och därtill hörande handlingar.

Artikel 8. Ömsesidig rättslig hjälp till administrativa myndigheter. I artikeln möjliggörs att rättslig hjälp även kan lämnas till administrativ myndighet som utreder brott som kan bli föremål för åtal eller överföra till brottsutredande myndighet eller åklagarmyndigheter och som har behörighet att utreda

brott. Rättslig hjälp kan även lämnas till andra administrativa myndigheter under sådana förhållanden. Framställningarna om rättslig hjälp skall antingen översändas mellan de centrala myndigheter som utsetts enligt ett bilateralt avtal som är i kraft mellan de berörda staterna eller mellan andra myndigheter som de centrala myndigheterna har enats om. Om ett avtal saknas skall framställningen översändas mellan de myndigheter som staterna utsett enligt artikel 15.1. Artikeln innehåller dessutom en bestämmelse som motsvarar artikel 4.7 angående bankinformation. Bestämmelsen föreskriver att avtalsstaterna skall vidta åtgärder för att undvika att den anmodade staten genom tillämpning av artikeln åläggs mycket stora bördor.

I den förklarande noten till avtalet preciseras tillämpningsområdet för artikel 8. En förutsättning är att den ansökande administrativa myndigheten vid den tidpunkt ansökan görs inom ramen för sitt mandat genomför utredningar eller driver förfaranden i syfte att senare väcka åtal för brott eller hänskjuta ärendet till åklagarmyndigheterna för avgörande. Om den administrativa myndigheten senare beslutar att åtal inte skall väckas eller att inte hänskjuta ärendet till åklagarmyndigheten påverkar detta inte de avtalslutande staternas skyldighet att lämna hjälp enligt artikeln. Artikeln kan dock inte tillämpas i brottmål där enligt lagstiftningen i den ansökande staten straffrättsliga påföljder inte är möjliga eller kan hänskjutas till åklagarmyndigheterna för övervägande. Ytterligare konstateras i den förklarande noten att innehållet i artikeln omfattas av det straffrättsliga samarbetet som avses i avdelning VI i unionsfördraget.

Enligt 1 § 1 mom. i straffrättshjälpslagen tillämpas bestämmelserna på internationell rättshjälp i sådana straffrättsliga ärenden som en finsk eller utländska myndighet är behörig att behandla när den begär rättshjälp. Lagens tillämpningsområde är alltså inte begränsat så att lagen enbart erbjuder möjlighet att lämna rättslig hjälp till rättsliga myndigheter i en främmande stat. Lagen lämnar alltså möjlighet till finska myndigheter att under de förutsättningar som nämns i artikel 8 och på det sätt som preciseras i den förklarande noten lämna rättslig hjälp till administrativa

myndigheter i USA. Avsikten är dock inte att utvidga tillämpningsområdet för lämnande av rättslig hjälp jämfört med nuläget. Då Finland är den stat som begär rättslig hjälp skall alltså endast de myndigheter som avses i 5 § 1 mom. straffrättshjälpslagen kunna begära rättslig hjälp, dvs. allmänna domstolar, åklagar- och förundersökningsmyndigheter.

Artikel 9. Begränsningar av användningen för att skydda personuppgifter och andra uppgifter. I artikeln regleras de syften för vilka den ansökande staten får använda de uppgifter som erhållits från den anmodade staten. Enligt punkt 1 får uppgifterna användas vid brottsutredningar och -rättegångar (stycke a), för att förebygga ett överhängande och allvarligt hot mot den allmänna säkerheten (stycke b), för övriga förfaranden som direkt är kopplade till brottsutredningar eller straffrättsliga förfaranden eller för vilka rättslig hjälp lämnats enligt artikel 8 (stycke c). Informationen får också användas för varje annat ändamål, om informationen har offentliggjorts inom ramen för den rättegång för vilken den överlämnats eller i någon av de situationer som anges i styckena a., b och c. Med samtycke från den anmodade staten får informationen användas också för varje annat ändamål.

Enligt punkt 2 i artikeln får den anmodade staten i särskilda fall införa ytterligare villkor för användningen av information. Genom dessa villkor får dock inte införas allmänna begränsningar beträffande den ansökande statens bestämmelser om behandling av personuppgifter.

Om den anmodade staten efter att ha lämnat uppgifter blir medveten om förhållanden och önskar ställa ytterligare villkor för användningen av uppgifterna kan den anmodade staten samråda med den ansökande staten i vilken mån informationen kan skyddas.

I punkt 4 i artikeln tillåts tillämpningen av bilaterala avtalsbestämmelser mellan de avtalslutande parterna i stället för artikel 9, men endast i det fall att bestämmelserna i det bilaterala avtalet i mindre utsträckning än artikel begränsar användningen av information.

I punkt 5 i artikeln tillåts att bilateralt avtal om skattebrott mellan en medlemsstat och USA som begränsar skyldigheten att lämna rättslig hjälp fortsättningsvis skall tillämpas,

om det bilaterala avtalet är i kraft den dag avtalet undertecknas.

Lagutskottet har fäst uppmärksamhet vid avtalsbestämmelsen som tillåter ett omfattande lämnande av personuppgifter och betonat att det nationella genomförandet av bestämmelserna om utlämningen och behandling av personuppgifter särskilt skall bedömas vid ratificeringen av avtalet, varvid utgångspunkten kommer att vara en tillräckligt exakt reglering av rättslig hjälp och datasekretess (protokoll 13/2003 rd).

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen utfärdas närmare bestämmelser om personuppgifter genom lag. Lagstiftningen om datasekretess och offentlighet är tillämplig också på sådana personuppgifter som erhållits och lämnats i samband med internationell rättslig hjälp. Lagrummet 27 § i straffrättshjälpslagen innehåller en särskild klargörande bestämmelse om hemlighållande, tystnadsplikt samt begränsning i användningen av uppgifter. Paragrafen föreskriver att när en finsk myndighet begär rättshjälp av en utländsk myndighet gäller i fråga om hemlighållande av handlingar och andra upptagningar samt tystnadsplikt och i fråga om parternas och myndigheternas rätt att få del av uppgifterna vad som stadgas i finsk lag. På det material som erhållits vid rättslig hjälp vid straffrättsligt förfarande tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, personuppgiftslagen, lagen om offentlighet vid rättegång (945/1984) samt lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Finland har dessutom nationellt satt i kraft 1981 års konvention om konventionen om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter (FördrS 36/1992).

Enligt 27 § 2 mom. i straffrättshjälpslagen skall utöver vad som stadgas i lagrummet i fråga om hemlighållande, tystnadsplikt, begränsningar i användningen av uppgifter eller återsändande eller förstörande av överlåtet material iaktas bestämmelserna i gällande avtal mellan Finland och den främmande staten eller villkoren för den främmande statens rättshjälp.

I 5 kap. i personuppgiftslagen föreskrivs om översändande av personuppgifter till stater utanför EU. Då det är fråga om översändas till en sådan stat utanför EU för vars del

de i 22 § uppställda förutsättningarna för översändande av uppgifter inte uppfylls och kommissionen inte i enlighet med artikel 3 och 25.6 i personskyddsdirektivet 95/46/EG har konstaterat att staten i fråga tryggar en tillräcklig dataskyddsnivå, är det möjligt att översända personuppgifter med tillämpning av i 23 § föreskrivna undantag. I allmänhet är dataskyddsnivå i USA inte tillräcklig. Kommissionen har inte heller konstaterat att USA i allmänhet tryggar en tillräcklig dataskyddsnivå. Dock anses de registeransvariga som har förbundit sig att iaktta de av kommissionen antagna s.k. safe harbour-principerna för dataskydd trygga en tillräcklig nivå för dataskydd. Sålunda blir 23 § tillämplig. Enligt 5 punkten i paragrafen kan personuppgifter översändas om översändandet behövs eller krävs i lag för att säkerställa ett viktigt allmänt intresse eller för att uppgöra, framföra, försvara eller avgöra ett rättsligt anspråk. Användningen av uppgifter för i artikel 9.1 a—c uppräknade syften kan på de grunder som anges i 23 § 5 punkten anses tillåten. I fråga om användningen av offentliggjorda uppgifter är bestämmelserna i 8 § 1 mom. 4 punkten och 12 § 1 mom. 5 punkten tillämpliga. Enligt bestämmelserna i fråga är användningen av uppgifter tillåten om det om det finns en lagreglering. Eftersom avtalet om rättslig hjälp skall träda i kraft i Finland på lagnivå, uppfyller bestämmelsen i artikel 9.1 d förutsättningarna för att behandlingen av uppgifter skall regleras i lag.

I enlighet med vad som anförts i avsnitt 1.1 föreskrivs på motsvarande sätt som för utlämningsförfarandets del att i när det gäller översändande av personuppgifter utomlands i anslutning till förfarandet för rättslig hjälp ingår bestämmelser också i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

Med hänsyn till skyddet för personuppgifter är artikel 9.2 a viktig. Bestämmelsen i fråga tillåter införandet av ytterligare villkor. Enligt stycke b i punkten är det inte tillåtet att införa allmänna begränsningar beträffande den anmodade statens rättsliga standarder för behandling av personuppgifter. Enligt den förklarande noten till avtalet är syftet med artikel 9.2 b att hindra den anmodade staten att brett och systematiskt tillämpa uppgifts-

skyddsprincipen. Som exempel på omständigheter som inte kan införas nämns att den ansökande staten inte har något som motsvarar en dataskyddsmyndighet samt det att den ansökande staten använder andra medel än radering för att skydda integriteten och korrektheten hos de personuppgifter som mottas av de brottsbekämpande myndigheterna.

Det vore alltså inte tillåtet att den anmodade staten som ytterligare villkor ställer att den ansökande staten skall skydda personuppgifter på samma sätt som de skyddas i den anmodade staten. Det finns dock inte hinder mot att den anmodade staten förutsätter att den ansökande staten på annat sätt sörjer för skyddet av personuppgifter. För att dataskyddsbestämmelserna skall vara tillräckligt precisa, vilket lagutskottet vid behandlingen av avtalsförslaget förutsatt, föreslås en bestämmelse i ikraftträdandelagen för Finland-USA-överenskommelsen enligt vilken den myndighet som fullgör begäran om rättslig hjälp skall ställa som villkor för översändande av personuppgifter att USA använder personuppgifterna för sådana syften som tillåts i artikel 9.1 och att landet vidtar de åtgärder som dess rättssystem föreskriver för att skydda personuppgifterna.

Artikel 10. *Den ansökande statens begäran om sekretess.* Den anmodade staten skall göra sitt yttersta för att iaktta sekretess i fråga om en framställning, om den ansökande staten begär detta. Om begäran inte kan uppfyllas, skall den centrala myndigheten i den anmodade staten informera den ansökande staten, som sedan skall avgöra huruvida framställningen likväl bör verkställas.

I 27 § i straffrätts hjälplagen ingår bestämmelser förutom om begränsningar i fråga om användningen av uppgifter även om hemlighållande och tystnadsplikt. Enligt 1 mom. föreskrivs att när en finsk myndighet begär rättshjälp av en utländsk myndighet gäller i fråga om hemlighållande av handlingar och andra upptagningar samt tystnadsplikt och i fråga om parternas och myndigheternas rätt få del av uppgifterna vad som stadgas i finsk lag. Bestämmelserna i finsk lag angående hemlighållande och tystnadsplikt skall tillämpas också på sådana uppgifter som finsk myndighet för behandlingen av straffrättsligt ärende fått av utländsk myn-

dighet. Angående sekretessbelagda handlingar och utlämnande av dessa föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Uppmärksamhet bör fästas vid uppgifternas hemlighållande också då man överväger utlämnande av uppgifter till främmande stat i anslutning till det straffrättsliga ärende som begäran avser innan rättslig hjälp begärs av den främmande staten. Framställningar om rättslig hjälp mellan stater kan anses som sekretessbelagda uppgifter enligt 24 § 1 mom. 2 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. I 24 § 1 mom. 3 och 4 punkten samt 26 punkten föreskrivs om uppgifter i brottmål som är sekretessbelagda om inte annat föreskrivs.

Som ovan konstaterats skall enligt 2 mom. dessutom tillämpas vad i fråga om hemlighållande, tystnadsplikt, begränsningar i användning av uppgifter eller återsändande eller förstörande av material iaktas bestämmelserna i gällande avtal mellan Finland och den främmande staten eller villkoren för den främmande statens rättshjälp. Artikel 10 i EU-USA-avtalet möjliggör att då Finland gör en framställning om rättslig hjälp till USA kan Finland informera myndigheterna i USA om sekretess för uppgifterna enligt finsk lag och underhandla om i vilken mån USA kan hålla uppgifterna hemliga. Finland kan avgöra i vilken mån landet lämnar sekretessbelagda uppgifter till myndigheterna i USA. På grundval av 26 § 2 mom. i lagen om offentlighet vid myndigheternas verksamhet får en myndighet lämna ut uppgifter ur en sekretessbelagd handling för handräckning som myndigheten lämnar samt för något annat uppdrag som myndigheten givits eller någon uppgift som i övrigt handhas för myndighetens räkning om detta är nödvändigt för att uppdraget eller uppgiften skall kunna skötas.

Artikeln förutsätter inte en ändring av lagstiftningen.

Artikel 11. *Samråd.* I artikeln ingår en bestämmelse angående samråd mellan avtalsstaterna för att underlätta tillämpningen eller tolkningen av avtalet som motsvarar artikel 15 i utlämningsavtalet.

Artikel 12. *Tidsmässig tillämpning.* I artikeln innehåller bestämmelser angående den tidsmässiga tillämpningen av avtalet som

motsvarar artikel 16 i utlämningsavtalet.

Artikel 13. *Icke-avvikelse.* I artikeln föreskrivs att avtalet med förbehåll för artikel 4.5 och 9.2 b inte skall hindra den anmodade staten från att åberopa skäl för att vägra hjälp med hänvisning till ett bilateralt avtal. Om ett bilateralt avtal saknas får den anmodade staten med ovan angivna begränsningar hänvisa till sina tillämpliga rättsliga principer samt till att verkställandet av framställningen kan skada dess suveränitet, säkerhet, allmänna ordning eller andra väsentliga intressen.

Om grunderna för förvägrande av rättslig hjälp föreskrivs i 12 och 13 § i straffrätts-hjälpslagen. I 12 § ingår bestämmelser om ovillkorliga grunder för förvägrande. I 1 mom. ingår enligt gängse principer en bestämmelse enligt vilken rättshjälp alltid skall förvägras om lämnande av hjälpen kunde kränka Finlands suveränitet eller äventyra Finlands säkerhet eller övriga väsentliga intressen. Enligt 2 mom. i paragrafen lämnas rättshjälp inte heller om lämnandet av hjälpen strider mot principerna om de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna eller om lämnandet av hjälpen annars strider mot grunderna för Finlands rättsordning (ordre public). Nämnda ovillkorliga grunder för förvägrande motsvarar de grunder för förvägrande som uttryckligen nämns i artikel 13.

I 13 § i straffrätts-hjälpslagen ingår bestämmelser om av prövning beroende grunder för förvägrande. Enligt 13 § i lagen kan rättshjälp för det första förvägras om begäran hänför sig till ett politiskt brott eller ett brott som omfattas av den militära strafflagstiftningen. Som den andra grunden för förvägrande nämns att begäran hänför sig till ett gärning som inte enligt finsk lag kan åtalas på grund av preskription, benådning eller annan motsvarande omständighet. För det tredje är förvägrande möjligt om begäran hänför sig till en gärning som i Finland eller en tredje stat har blivit föremål för förundersökning, saken behandlas av åklagar myndigheterna eller rättegång har inletts i målet. Som fjärde grund nämns de övriga s.k. *ne bis in idem*-fallen, dvs. de fall, där det i samma ärende redan givits ett beslut. För det femte kan uppfyllandet av en begäran förvägras om uppfyllandet av den samma skulle vara oskäligt re-

surskrävande i förhållande till gärningens art. I 13 § 2 mom. föreskrivs om uppskjutande av lämnande av rättshjälp i det fall att verkställandet kunde störa eller fördröja en brottsutredning, en förundersökning eller en rättegång i Finland. Fastän i artikel 13 inte nämns situationer som aktualiserar de grunder för förvägrande enligt 13 §, kan de grunder för förvägrande som ingår i paragrafen anses vara omfattade av rättsordningen i Finland och alltså sådana grunder för förvägrande som är tillåtna enligt artikel 13. Förutom i fråga om de avtalsförpliktelsevillkor som uppställs för behandlingen av banksekretess och användningssyftet för uppgifterna förbjuder artikeln inte uttryckligen att åberopa också andra grunder för förvägrande som ingår i den anmodade statens lagstiftning. Artikeln förutsätter alltså inte ändringar i lagstiftningen.

Artikel 14. *Framtida bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp som ingås med medlemsstater.* Artikeln innehåller en bestämmelse som motsvarar artikel 18 angående möjligheten att senare ingå bilaterala avtal som är förenliga med avtalet.

I den förklarande noten om avtalet bör man i senare bilaterala avtal eftersträva att lösa tillämpningssvårigheter som framkommer, om dessa inte lösts genom de samrådsförfaranden som anges i avtalet.

Artikel 15. *Utsedd myndighet och underrättelse.* Artikeln innehåller bestämmelser om att utse en behörig myndighet. Dessutom skall de avtalslutande parterna underrätta varandra om begränsningar som åberopas enligt artikel 4.4. Underrättelserna skall göras innan den utväxling av skriftliga instrument som avses i artikel 3.2 och 3.3 äger rum mellan de avtalslutande parterna.

I enlighet med vad som nedan anförs har justitieministeriet enligt artikel 1 som utgör en bilaga till Finland-USA-överenskommelsen utsetts till den kontaktmyndighet som avses i artikel 4.3. I denna preciseras också tillämpningsområdet för artikel 4 på det sätt som tilläts i artikel 4.4.

Artiklarna 16—18. Artiklarna innehåller bestämmelser som motsvarar artiklarna 20—22 i utlämningsavtalet. Dessa avser territoriell tillämpning (artikel 16), översyn (artikel 17) samt ikraftträdande och upphörande

(artikel 18).

1.4. Överenskommelsen om vissa rättsliga aspekter angående ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Republiken Finland och Amerikas förenta stater

Syftet med avtalet är att i enlighet med avtalet om rättslig hjälp EU-USA underlätta rättslig hjälp i brottmål mellan Finland och USA. I ingressen till avtalet hänvisas till artikel 3.3 i EU-USA-avtalet

På samma sätt som i Finland-USA-protokollet räknas i avtalet upp de bestämmelser i EU-USA-avtalet som tillämpas mellan Finland och USA. Nämnade bestämmelser har intagits i överenskommelsen som artiklarna 1—8. För innehållet i artiklarna och deras förhållande till lagstiftningen i Finland har redogjorts i avsnitt 1.3.

Enligt 1 b—k punkten i överenskommelsen skall bestämmelserna i artiklarna 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 och 13 i EU-USA-avtalet tillämpas. Dessutom konstateras i punkt 3 i överenskommelsen att överenskommelsen i enlighet med artikel 12 i EU-USA-avtalet skall tillämpas på brott som begåtts såväl före som efter överenskommelsens ikraftträdande. Överenskommelsen tillämpas inte på framställningar som gjorts före ikraftträdandet av överenskommelsen, om det inte är fråga om videokonferens eller påskyndat översändande av framställningar, på vilka artikel 12 i EU-USA-avtalet tillämpas också när det gäller sådana framställningar om rättslig hjälp som gjorts före avtalets ikraftträdande.

I artikel 1 i bilagan ingår en bestämmelse om utredning av bankinformation som motsvarar artikel 4 i EU-USA-avtalet. Enligt punkt 3 a i den artikeln är den myndighet som översänder framställningar om rättslig hjälp och mottar sådana i Finland justitieministeriet. Dessutom har de avtalslutande parterna i punkt 4 i artikeln meddelat att de lämnar varandra rättslig hjälp som avses i artikeln i fråga om penningtvätt och undersökning av terroristverksamhet under förutsättning att gärningarna är straffbelagda enligt lagstiftningen i vardera staten. Staternas regeringar får meddela att rättslig hjälp meddelas för undersökning av också annan brottslig verksamhet, dvs. tillämpningsområdet kan

utvidgas att gälla andra brott som enligt vardera statens lagstiftning är straffbelagda.

Artikel 2 i bilagan innehåller en bestämmelse om gemensamma utredningsgrupper som motsvarar artikel 5 i EU-USA-avtalet. I artikel 3 i bilagan ingår en bestämmelse om videokonferens som motsvarar artikel 6 i EU-USA-avtalet. Enligt punkt 6 i artikeln kan den anmodade staten tillåta användning av videokonferensteknik också för andra syften än upptagning av vittnesmål från ett vittne eller en expert som anges i punkt 1 i artikeln. Som exempel nämns identifiering av personer eller föremål eller upptagning av ut-sagor för en utredning.

Artikel 4 i bilagan innehåller en bestämmelse om påskyndat översändande av framställningar som motsvarar artikel 7 i EU-USA-avtalet. I artikel 5 i bilagan ingår en bestämmelse angående rättslig hjälp till administrativa myndigheter som motsvarar artikel 8 i EU-USA-avtalet. Bestämmelsen kan tillämpas om de administrativa myndigheterna utreder beteenden som kan bli föremål för åtal eller som kan överföras till brottsutredande myndigheter eller åklagarmyndigheter och som har bemyndigande för brottutredning. Som konstaterats i avsnitt 1.3 kan framställning om rättslig hjälp i Finland göras av justitieministeriet, de allmänna domstolarna samt åklagar- och förundersökningsmyndigheterna.

I artikel 6 i bilagan ingår en bestämmelse om begränsningar av användningen för skydda personuppgifter och andra uppgifter som motsvarar artikel 9 i EU-USA-avtalet. I enlighet med vad som redogjorts i avsnitt 1.3 är avsikten att i ikraftträdandelagen om överenskommelsen intas en bestämmelse som preciserar punkt 2 i artikeln angående införande av villkor för användningen av personuppgifter.

I artikel 7 i bilagan finns en bestämmelse om sekretess som motsvarar artikel 10 i EU-USA-avtalet. I artikel 8 i bilagan har intagits en bestämmelse om vägran att lämna hjälp som motsvarar bestämmelsen om icke-avvikelse i 13 artikel i EU-USA-avtalet.

I Finland-USA-överenskommelsen ingår motsvarande bestämmelser som i utlämningsprotokollet om avtalets ikraftträdande och upphörande. Om EU-USA-avtalet upp-

hör att gälla, kan Finland och USA besluta att fortsätta tillämpningen av några eller samtliga bestämmelser i den bilaterala överenskommelsen.

2. Lagförslag

I propositionen ingår förslag till ikraftträdandelagar om EU-USA-avtalen samt Finland-USA-protokollet och Finland-USA-överenskommelsen. Som ovan konstaterats i avsnittet om EU-USA-avtalen avses i ikraftträdandelagarna intas interna verkställighetsbestämmelser angående vissa avtalsbestämmelser. Eftersom bestämmelserna är avsedda att klargöra de bilaterala tillämpningssituationerna mellan myndigheterna i Finland och USA är det mera naturligt att bestämmelserna tas in i ikraftträdandelagarna om Finland-USA-protokollet och Finland-USA-överenskommelsen än i ikraftträdandelagarna om EU-USA-avtalen. I enlighet med vad som ovan anförts har förpliktelseerna i EU-USA-avtalen preciserats och individualiserats så att de är lämpade för utlämningsituationer och situationer för rättslig hjälp mellan Finland och USA.

2.1. Lag om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet om utlämning mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater

1 §. Paragrafen innehåller en bestämmelse om att de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet gäller som lag sådana som Finland förbundit sig till dem.

2 §. Paragrafen innehåller en bestämmelse enligt vilken närmare bestämmelser om verkställighet av lagen kan utfärdas genom förordning av statsrådet. Eftersom det gäller ett avtal i vilket EU är part, skall verkställigheten av lagen anses som Finlands åtgärd som hänför sig till ett beslut som fattats i EU. Utfärdandet av en verkställighetsförordning hör alltså på grundval av 93 § 2 mom. i grundlagen till statsrådet (GrUU 49/2001 rd)

3 §. Paragrafen innehåller en ikraftträdande bestämmelse enligt vilken ikraftträdandet av lagen bestäms genom förordning utfärdad av statsrådet. Den omständigheten att be-

stämmelser om lagens ikraftträdande skall utfärdas i förordning av statsrådet beror på bestämmelsen i 93 § 2 mom. i grundlagen.

2.2. Lag om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet till den överenskommelse mellan Finland och Amerikas förenta stater för utlämning för brott som undertecknats den 11 juni 1976

1 §. Paragrafen innehåller en bestämmelse om att de bestämmelser som hör till lagstiftningen i protokollet gäller som lag sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §. Enligt paragrafen beslutar justitieministeriet om tillfällig utlämning enligt artikel 6 i bilagan till protokollet under de förutsättningar som anges i lagen om utlämning för brott. Hänvisningen till förutsättningarna enligt den allmänna utlämningslagen avser för det första att en tillfällig utlämning kan komma i fråga enbart i enlighet med 11 § 2 mom. i den allmänna utlämningslagen då det finns synnerliga skäl. Synnerliga skäl för en tillfällig utlämning kan tänkas vara t.ex. att personen i Finland avtjänar ett långt fängelsestraff. En tillfällig utlämning kan med hänsyn till säkerställandet av behandlingen av ärendet och parternas rättssäkerhet vara en bättre lösning än ett uppskjutande av utlämningen. För det andra kan på tillfällig utlämning tillämpas också andra gällande bestämmelser om utlämning. Tillfällig utlämning är alltså möjlig endast om de allmänna förutsättningarna i det aktuella fallet uppfylls.

I paragrafen konstateras också att den tid som den utlämnade har varit berövad sin frihet skall avräknas från det frihetsstraff som skall avtjänas i Finland. I praktiken kan tillfällig utlämning oftast tänkas bli aktualiserad i fråga om en person som avtjänar fängelsestraff eller om en rannsakningsfånge. I det förstnämnda fallet bestäms avräkningen av fängelsedirektören. I det senare fallet beslutar den domstol som avgör ärendet om avräkningen. I fråga om avräkning tiden för frihetsberövande skall i tillämpliga delar tillämpas vad som föreskrivs i 6 kap. 13 § i strafflagen.

3 §. I paragrafen ingår en bestämmelse som

preciserar artikel 7 i bilagan till protokollet. Enligt bestämmelsen ger Finland i en situation då landet mottar framställningar angående samma person från flera stater i enlighet med artikel 90.4 i grundstadgan för Internationella brottmålsdomstolen förtur åt framställningar som gjorts av domstolen i fråga. Bestämmelsen klarlägger tolkningen av ætalsbestämmelsen och motsvarar den lagutskottets ståndpunkt för vilken redogjorts ovan.

På grund av de orsaker som refererats i avsnitt 1.1. föreslås i paragrafens 2 mom. bli intagen en specialbestämmelse som tar fasta på de situationer där samma person begärs utlämnad från Finland till ett annat nordiskt land och till USA. Oberoende av vad som föreskrivs i 20 § 1 mom. i den nordiska utlämningslagen skall då justitieministeriet besluta om utlämningen.

4 §. I paragrafen ingår en bestämmelse enligt vilken närmare bestämmelser om verkställigheten av lagen kan utfärdas genom förordning av statsrådet. Finland-USA-protokollet är oskiljaktigt förknippat med EU-USA-avtalet och dess avtalsförpliktelserna motsvarar materiellt bestämmelserna i EU-USA-avtalet. Av denna orsak kan 93 § 2 mom. i grundlagen också i detta fall tolkas så att utfärdandet av verkställighetsförordningen hör till statsrådets behörighet.

5 §. Enligt paragrafen utfärdas också bestämmelser om ikraftträdandet av lagen på grundval av 93 § 2 mom. i grundlagen genom förordning av statsrådet.

2.3. Lag om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater

1 §. Paragrafen innehåller en bestämmelse om att de bestämmelser som hör till avtalet gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

2 §. Enligt paragrafen kan närmare bestämmelser om verkställigheten av lagen utfärdas genom statsrådets förordning. På samma sätt som i fråga om avtalet om utlämning EU-USA skall statsrådet på grundval av 93 § 2 mom. i grundlagen kunna utfärda en

verkställighetsförordning.

3 §. Enligt paragrafen utfärdas bestämmelser om ikraftträdandet av lagen på grundval av 93 § 2 mom. i grundlagen genom förordning av statsrådet.

2.4. Lag om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen om vissa aspekter angående ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Republiken Finland och Amerikas förenta stater

1 §. Paragrafen innehåller en bestämmelse enligt vilken de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen gäller som lag sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §. Paragrafen innehåller en bestämmelse enligt vilken Finland när landet fattar beslut om att lämna rättslig hjälp skall ställa som villkor för utlämnande av personuppgifter som erhållits vid verkställigheten av en framställning om rättslig hjälp att den ansökande staten använder de personuppgifter den erhållit enbart för de ändamål som anges i artikel 6.1 i bilagan till protokollet. Bestämmelsen motsvarar artikel 9.1 i EU-USA-avtalet. Som villkor skall dessutom ställas att den ansökande staten vidtar behöriga åtgärder enligt sitt rättssystem för att skydda personuppgifterna.

I enlighet med vad som anförts i avsnitt 1.3. har riksdagens lagutskott ansett att utgångspunkten i ratificeringsskedet av EU-USA-avtalen skall vara en tillräcklig reglering av den rättsliga hjälpen och skyddet för uppgifter. Skyddet för personuppgifter är också en i grundlag tryggad rättighet. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande GrUU 9/2003 rd konstaterat att för en kraftigare fokusering på den materiella lagstiftningen talar uppfattningen att saker som är relevanta med hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna skall framgå av den materiella lagstiftningen.

Av denna orsak är det motiverat att i lagen inta en preciserande bestämmelse om tillämpningen av avtalsbestämmelsen om användningen av personuppgifter.

3 §. Enligt paragrafen kan närmare bestämmelser om verkställigheten av lagen ut-

färdas genom förordning av statsrådet. På motsvarande sätt som i fråga om Finland-USA-protokollet skall förordningen kunna utfärdas av statsrådet.

4 §. Enligt paragrafen utfärdas bestämmelser om ikraftträdande av lagen på grundval av 93 § 2 mom. grundlagen genom förordning av statsrådet.

3. Ikraftträdande

EU-USA-avtalen träder ikraft den första dagen efter den tredje månaden efter den dag då de avtalslutande parterna har utväxlat instrument som anger att de har avslutat sina interna förfaranden i detta syfte. Om ikraftträdande av de föreslagna ikraftträdandelagarna skall i fråga om avtalen mellan EU och USA utfärdas bestämmelser genom förordning av statsrådet.

Finland-USA-protokollet och överenskommelsen om rättslig hjälp Finland-USA träder i kraft samtidigt som EU-USA-avtalen. Om ikraftträdande av de föreslagna ikraftträdandelagarna skall utfärdas bestämmelser genom förordning av statsrådet

Avsikten är att ikraftträdandelagarna om EU-USA-avtalet om utlämning samt och Finland-USA-protokollet bestäms träda i kraft samtidigt med att avtalen träder i kraft. På motsvarande sätt skall ikraftträdandelagarna om EU-USA-avtalet om rättslig hjälp och Finland-USA-överenskommelsen träda i kraft då dessa avtal träder i kraf.

4. Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning

4.1. Behovet av riksdagens samtycke

Allmänt

EU-USA-avtalen har slutits på grundval av artikel 24 och 38 i unionsfördraget. Finland har i rådet gett en förklaring som avses i artikel 24.5 om att landets konstitutionella förfaranden måste följas. Meddelandet innebär att avtalen inte blir bindande för Finland innan riksdagen har godkänt dem.

Frågan om de konstitutionella förfarandena måste avgöras på grundval av innehållet i det aktuella avtalet. Enligt 94 § 1 mom. i grund-

lagen krävs riksdagens godkännande för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller annars har avsevärd betydelse, eller som enligt grundlagen av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande. Enligt 95 § 1 mom. i grundlagen sätts internationella förpliktelser som hör till området för lagstiftningen i kraft genom lag.

Enligt grundlagsutskottets åsikt hör en bestämmelse i fördrag eller internationell förpliktelse till området för lagstiftningen 1) om bestämmelsen gäller utövande eller inskränkning av en grundläggande rättighet som är tryggad i grundlagen, 2) om bestämmelsen i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter eller skyldigheter, 3) om det enligt grundlagen skall föreskrivas i lag om den sak som bestämmelsen avser, 4) om det finns gällande bestämmelser i lag om den sak som bestämmelsen avser eller 5) om det enligt rådande uppfattning i Finland skall föreskrivas om den i lag. Enligt grundlagsutskottet hör på dessa grunder en bestämmelse i en internationell förpliktelse till området för lagstiftningen oberoende av om den står i strid med eller harmonierar med en bestämmelse som utfärdats genom lag i Finland (GrUU 11/2000 rd och GrUU 12/2000 rd).

I Finlands föreskrivs i lag om såväl utlämning för brott som om internationell rättslig hjälp i brottmål. Avtalen hör alltså till området för lagstiftningen. Genom avtalen om utlämning och ömsesidig rättslig hjälp skapas en grund för finska myndigheter enligt vilken de bör kunna samtycka till en begäran om utlämning eller lämna rättslig hjälp för att uppnå syftena i avtalen. Avtalen har alltså avsevärd betydelse med hänsyn till myndighetsutövningen angående vars förutsättningar föreskrivs i lag. I avtalen ingår också centrala bestämmelser som inverkar på individens rättsliga ställning och i grundlagen tryggade rättigheter. Avtalen är alltså till sitt innehåll helt av annan art än avtalen om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, i fråga om vilka Finland vid beredningen inte gav en förklaring som avses i artikel 24.5. På det sätt som anförts i avsnitt 2.2 i den allmänna motiveringen ansåg statsrådet vid beredningen av EU-USA-avtalen att avtalen

förutsätter en förklaring enligt artikel 24.5. Riksdagens lagutskott och stora utskottet förerade sig med statsrådets åsikt.

EU-USA-avtalet om utlämning

EU-USA-avtalet möjliggör utlämning och provisoriskt anhållande samt tillfällig utlämning av en person till den ansökande staten. Enligt 7 § 3 mom. i grundlagen får den personliga integriteten inte kränkas och ingen berövas sin personliga frihet utan laglig grund. Angående utlämning skall alltså föreskrivas i lag. Artiklarna 3 och 4 i EU-USA-avtalet som innehåller de allmänna bestämmelserna om tillämpliga bestämmelser och förutsättningarna för utlämning samt artikel 9 om tillfällig utlämning hör därmed till området för lagstiftningen. De grunder för förvägrande som ingår i artikel 17 om icke-avvikelse säkerställer att en person som begärs utlämnad inte riskerar dödsstraff i den ansökande staten. Som ovan konstaterats får den anmodade staten enligt artikel 3.1 j välja om den tillämpar artikel 13 angående dödsstraff i EU-USA-avtalet eller om den fortsätter att tillämpa bestämmelsen om dödsstraff i den bilaterala överenskommelsen. Valet av denna tillämpliga avtalsbestämmelse hör till området för lagstiftningen. På ovan angivna grunder har det ansetts att Finland skall fortsätta tillämpningen av artikel 9 i 1976 års överenskommelse. En följd av detta val är att det inte finns ett behov av att sätta i kraft artikel 13 som innehåller materiella bestämmelser om dödsstraffet.

Enligt 9 § 3 mom. i grundlagen får en finsk medborgare inte hindras att resa in i landet, landsförvisas eller mot sin vilja utlämnas eller föras till annat land. Utlämningsavtalet innehåller inte en uttrycklig bestämmelse om utlämning av egna medborgare. Artikel 17 om icke-avvikelse i avtalet möjliggör dock att Finland kan åberopa grunder för förvägrande av utlämning som ingår i en bilateral överenskommelse eller grundlagen också då en finsk medborgare begärs utlämnad. Bestämmelsen om icke-avvikelse tillåter också Finland att åberopa i lagen föreskrivna grunder för förvägrande avseende också andra än finska medborgare. Bestämmelsen hör till området för lagstiftningen. Artikel 14 i avta-

let innehåller bestämmelser om ställande av villkor för överlämnande av känslig information och skydd av uppgifter. De handlingar som avtalsbestämmelsen avser kan innehålla i personuppgiftslagen avsedda personuppgifter om vars skydd enligt 10 § 1 mom. i grundlagen föreskrivs i lag. Bestämmelsen hör till området för lagstiftningen.

Också de andra bestämmelserna i utlämningsavtalet skall anses höra till området för lagstiftningen, eftersom om utlämningsförfarandet i Finland föreskrivs på lagnivå och enligt gällande uppfattning skall regleras genom lag. De allmänna förutsättningarna för utlämning för brott ingår i den tidigare nämnda allmänna utlämningslagen. Utlämningsavtalet innehåller flera bestämmelser om kontakten mellan de myndigheter som behandlar utlämningsärenden. Enligt artiklarna 5 och 12.2 som gäller översändandet av framställningar om utlämning och transitering översänds framställningarna på diplomatisk väg. En framställning om transitering kan alternativt göras direkt mellan justitieministerierna eller över Interpol. Artikel 6 innehåller bestämmelser om översändande av framställningar som gäller provisoriskt anhållande. Angående kontakten i fråga om översändande av framställningar om provisoriskt anhållande och transitering bestäms i 13 § och 33 § 3 mom. i den allmänna utlämningslagen. Också i fråga om kontakten i fråga om framställningar som gäller tagande i förvar finns gällande bestämmelser på lagnivå (31 § i allmänna utlämningslagen). När det gäller avtalsbestämmelserna angående sådan kontakt för vilken bestämmelser på lagnivå tidigare ansetts nödvändiga har det ansetts att de hör till området för lagstiftningen (RP 161/2000 rd, GrUU 45/2000 rd). Andra avtalsbestämmelser som gäller kontaktordningen är bestämmelsen i artikel 7 om översändande av handlingar efter provisoriskt anhållande och bestämmelsen i artikel 8 angående kompletterande information. Kontakten för översändande av sådan kompletterande information har inte tidigare ansetts förutsätta bestämmelser på lagnivå, varför dessa kontaktbestämmelser inte hör till området för lagstiftningen. Till området för lagstiftningen hör dock bestämmelserna om de definitioner som används i avtalet (artikel 2),

tillämpningsområdet i förhållandet till bilaterala avtal (artikel 3), framställningar om utlämning som görs av flera stater (artikel 10) samt den tidsmässiga och territoriella tillämpningen (artiklarna 16 och 20). Bestämmelser som indirekt påverkar tolkningen och tillämpningen av materiella avtalsbestämmelser har ansetts höra till området för lagstiftningen (GrUU 6/2001)

Avtalet om rättslig hjälp EU-USA

Bestämmelserna om rättslig hjälp i EU-USA-avtalet hör till området för lagstiftningen på grund av att de enligt grundlagen skall regleras i lag. Dessutom föreskrivs i artikel 9 om begränsningar av användningen för att skydda personuppgifter och andra uppgifter och i artikel 10 om sekretess för ansökan och dess innehåll. Enligt 10 § i grundlagen bestäms i lag om skydd för personuppgifter. De allmänna bestämmelserna om skydd för personuppgifter ingår i personuppgiftslagen. Straffbestämmelsen i artikel 6.4 om videokonferens förpliktar att utsträcka påföljderna enligt den nationella lagstiftningen att gälla också en sådan person som under en videokonferens avsiktligt givit felaktiga utsagor eller begått annat fel. Bestämmelsen innebär att bestämmelserna i 15 kap. i strafflagen om osann utsaga inför domstol skall kunna tillämpas också på en person som i Finland förhörs i videosändning. Förutsättningarna för straffrättsligt ansvar skall enligt 8 § i grundlagen regleras i lag. Bestämmelsen hör till området för lagstiftningen.

Också övriga bestämmelser i avtalet om rättslig hjälp skall anses höra till området för lagstiftningen, eftersom angående de omständigheter som bestäms i avtalet om rättslig hjälp gäller bestämmelser på lagnivå och eftersom rättslig hjälp i brottmål enligt den uppfattning som råder i Finland skall regleras i lag. De allmänna bestämmelserna om rättslig hjälp mellan finska myndigheter och myndigheter i främmande stat ingår i den tidigare nämnda straffrättshjälpslagen. Också annan lagstiftning än straffrättshjälpslagen innehåller bestämmelser om de omständigheter som regleras i avtalet om rättslig hjälp. När det samarbetet för identifiering av bankinformation som avses i artikel 4 ingår be-

stämmelser förutom i straffrättshjälpslagen också i 36 § i polislagen. Om gemensamma utredningsgrupper som avses i artikel 5 bestäms i lagen om gemensamma utredningsgrupper. Artikel 6 innehåller bestämmelser om videokonferens. De nationella bestämmelserna om detta ingår rättegångsbalken och förundersökningslagen. I artikel 7 om påskyndat översändande av framställningar ingår en bestämmelse om sättet för översändande av framställningar. Angående detta föreskrivs i 7 § i straffrättshjälpslagen. I artikel 8 bestäms om rättslig hjälp till administrativa myndigheter. Framställningar om rättslig hjälp angående sådana fall översänds antingen mellan de centrala myndigheter som utsetts i ett bilateralt avtal eller justitieministerierna eller mellan myndigheter som utsetts enligt artikel 15.1. Om kontaktförfarandet vid översändande av framställningar om rättslig hjälp finns gällande bestämmelser på lagnivå (4 och 5 § i straffrättshjälpslagen). Bestämmelsen i artikel 13 om icke-avvikelse möjliggör att Finland åberopar grunder för förvägrande enligt straffrättshjälpslagen. Bestämmelsen hör alltså till området för lagstiftningen. Till området för lagstiftningen hör också bestämmelserna om definitioner (artikel 2), om tillämpningen av avtalet i förhållande till bilaterala avtal eller i avsaknad av sådana (artikel 3) samt om den tidsmässiga och territoriella tillämpningen (artiklarna 12 och 16). Dessa bestämmelser inverkar indirekt på tillämpningen och tolkningen av sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen.

Finland-USA-protokollet och Finland-USA-överenskommelsen

Genom Finland-USA-protokollet individualiseras de artiklar i EU-USA-avtalet som skall tillämpas och definieras deras förhållande till 1976 års överenskommelse. Avtalsförpliktelseerna har huvudsakligen samma innehåll som och är parallella med bestämmelserna i EU-USA-avtalet. Avtalsbestämmelserna hör alltså på grundval av sitt innehåll till området för lagstiftningen på samma sätt som motsvarande bestämmelser i EU-USA-avtalet. När det gäller de artiklar som skall tillämpas ingår också i Finland-USA-

överenskommelsen bestämmelser som är parallella med EU-USA-avtalet. På samma grund hör också bestämmelserna om rättslig hjälp i Finland-USA-överenskommelsen till området för lagstiftningen.

Som ovan konstaterats har Finland i Finland-USA-protokollet utsett justitieministeriet till den myndighet som översänder och mottar framställningar om rättslig hjälp. Det är alltså fråga om att utse en myndighet som är behörig enligt den nationella lagstiftningen. Utseende av myndigheter för kontaktförfarande inverkar dock inte på innehållet i och omfattningen av Finlands internationella förpliktelse jämfört med hur den redan i övrigt utformas på grundval av avtalsförpliktelse om kontaktförfarandet. Av denna orsak förutsätter underrättelserna om kontaktförfarandet inte riksdagens samtycke (GrUU 45/2000 rd).

Ikraftsättande av avtalen förutsätter inte godkännande av Ålands lagting.

4.2. Behandlingsordning

Avtalet om utlämning EU-USA

Artikel 13 i EU-USA-avtalet innehåller en bestämmelse om dödsstraff. Bestämmelsen saknar betydelse med hänsyn till behandlingsordningen eftersom den inte skall bli tillämplig, utan frågan om dödsstraffet skall avgöras enligt 1976 års överenskommelse och med beaktande av förbudet enligt 9 § 4 mom. i grundlagen att utlämna en utlämning om han på grund av detta riskerar dödsstraff.

Enligt 9 § 3 mom. i grundlagen får en finsk medborgare inte mot sin vilja utlämnas eller föras till ett annat land. EU-USA-avtalet tar inte fasta på bestämmelserna i bilaterala avtal om utlämning av egna medborgare. Dessutom följer av bestämmelsen om icke-avvikelse i artikel 17 att Finland får återropa förutom grundlagens bestämmelser också artikel 10 i 1976 års överenskommelse enligt vilken Finland kan föreslå att framställning om utlämning skall återkallas om den person som begärs utlämnad är född i Finland som finsk medborgare och vid tidpunkten för framställningen är stadigvarande bosatt i Finland och är dansk, isländsk norsk eller svensk medborgare. Artikel 12 i 1976 års överens-

kommelse tillåter att ett mera omfattande förvägrande av utlämning än artikel 10, eftersom beslutet om utlämning skall fattas i enlighet med den anmodade statens lagstiftning. I fråga om utlämning av en finsk medborgare innebär alltså EU-USA-avtalet någon förändring i förhållande till nuläget och är inte problematisk med hänsyn till grundlagens bestämmelser.

Avtalet om rättslig hjälp EU-USA

Artikel 5 om gemensamma utredningsgrupper i avtalet om rättslig hjälp skall bedömas med hänsyn till Finlands suveränitet. Genom bestämmelserna tillåts att de myndigheter som övervakar lagen i USA på finskt territorium skall kunna delta i en brottsutredning. Lagen om gemensamma utredningsgrupper som trädde i kraft i januari 2003 möjliggör ett samarbete som avses i artikel 5. I regeringens proposition med förslag till lag om gemensamma utredningsgrupper (RP 186/2002 rd) ansågs att lagen kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning. I lagen gavs inte främmande stats tjänsteman självständig behörighet att verka på finskt territorium. Enligt lagen får en främmande stats tjänsteman i enlighet med undersökningsledarens förordnande hålla förhör under dennes tillsyn. Lagen innebär inte en stor förändring i förhållande till 10 § i straffrättshjälplagen enligt vilket lagrum utländsk myndighet har rätt att vara närvarande med samtycke av förundersökningsmyndigheten och delta i behandlingen av ärendet och att ställa frågor till den som blir förhörd. Lagen om gemensamma utredningsgrupper möjliggjorde endast att undersökningsledaren efter prövning kan förordna att en främmande stats tjänsteman håller förhöret i dess helhet. Å andra sidan är hållande av förhör en uppgift som innebär utövande av offentlig makt. I motiveringen till behandlingsordningen ansågs att överföringen till en främmande stats tjänsteman av en uppgift som utgör offentlig maktutövning på det sätt som avses i lagen enbart i ringa mån inverkar på statens suveränitet och som sådan inte innebär en kränkning av suveräniteten Internationellt samarbete vid undersökning och utredning av brott är ägnat att medverka till att utveckla samhället på det sätt

som avses i 1 § 3 mom. i grundlagen. Eftersom artikel 5 i EU-USA-avtalet inte förutsätter att ge större befogenheter till USA:s tjänstemän än vad som föreskrivs i lagen om gemensamma utredningsgrupper, står artikeln inte i strid med grundlagens bestämmelser om suveränitet.

Användningen av de uppgifter som erhållits vid förfarandet för rättslig hjälp är av betydelse med hänsyn till skyddet för privatlivet. Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen föreskrivs i lag om skydd av personuppgifter. Det väsentliga innehållet i begränsningarna av skyddet för privatlivet, liksom även för de övriga grundläggande fri- och rättigheterna skall uttryckas i lag. Begränsningarna skall vara klart avgränsade och exakt definierade samt iakttä proportionalitysprincipen och nödvändiga för att uppnå ett godtagbart syfte. Vid begränsningen av de grundläggande fri- och rättigheterna skall man se till att det finns tillräckliga rättskyddsmekanismer.

Eftersom avtalet om rättslig hjälp föreslås bli satt ikraft genom lag motsvarar bestämmelserna i artikel 9 i om begränsningen i användning i och för sig kravet i 10 § 1 mom. i grundlagen om reglering på lagnivå av skyddet för uppgifter. För bestämmelserna i artikel 9 om begränsningarna i användningen uppgifter och de nationella bestämmelserna om skydd för uppgifter har redogjorts i avsnitt 1.3.

Med hänsyn till skyddet för personuppgifter är bestämmelsen i artikel 9.2 a som tillåter införandet av ytterligare villkor för behandlingen av uppgifter som överlämnats i samband med förfarandet om rättslig hjälp viktig. I enlighet med vad ovan anförts föreslås det att ikraftträdandelagen för Finland-USA-överenskommelsen som specificerar förpliktelseerna i EU-USA-avtalet tas in en bestämmelse enligt vilken Finland vid överlämnande av personuppgifter som avses i personuppgiftslagen skall ställa som villkor för det första att uppgifterna endast får användas för sådana ändamål som anges i avtalsbestämmelsen och för det andra att USA vidtar behöriga åtgärder enligt sitt rättssystem för att skydda personuppgifterna. På det sättet uppfyller bestämmelserna också grundlagens övriga krav på lagstiftning som innebär en begränsning av privatlivet.

Finland-USA-protokollet och Finland-USA-överenskommelsen

Finland-USA-protokollet och Finland-USA-överenskommelsen innehåller i materiellt hänseende inte självständiga eller mera omfattande förpliktelser än EU-USA-avtalen, utan de endast specificerar och individualiserar de bestämmelser i EU-USA-avtalen som skall tillämpas. De bedömningar som ovan anförts i fråga om grundlagsenligheten angående Finland-USA-protokollet och Finland-USA-överenskommelsen gäller alltså också bestämmelserna i Finland-USA-protokollet och Finland-USA-överenskommelsen.

De avtalsförpliktelser som skall sättas i kraft berör inte på ovan angivna grunder och dessutom med beaktande av vad som anförts i avsnittet om lagstiftningen i Finland och Europeiska unionens behörighet grundlagen på det sätt som avses i 94 § 2 mom. och lagförslagen i propositionen berör inte grundlagen på det sätt som avses i 95 § 2 mom. i grundlagen. EU-USA-avtalen samt Finland-USA-protokollet och Finland-USA-överenskommelsen kan alltså godkännas med enkel majoritet och förslaget till lag om ändring av den allmänna utlämningslagen och till ikraftträdandelagar.

Med stöd av vad som ovan anförts och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås

att Riksdagen godkänner det i Washington den 25 juni 2003 undertecknade avtalet om utlämning mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater, det i Bryssel den 16 december 2004 undertecknade protokollet till överenskommelsen om utlämning mellan Finland och Amerikas förenta stater som undertecknats den 25 juni 1976, det i Washington den 25 juni 2003 undertecknade avtalet om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater samt den i Bryssel den 16 december 2003 undertecknade överenskommelsen om vissa aspekter angående rättslig hjälp i brottmål mellan Republiken Finland och Amerikas förenta stater.

Eftersom avtalen och protokollet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

1.**Lag****om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet om utlämning mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Washington den 25 juni 2003 ingångna avtalet om utlämning mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater gäller som lag sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Om ikraftträdande av denna lag bestäms genom förordning av statsrådet.

2.

Lag**om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet den till överenskommelse mellan Finland och Amerikas förenta stater om utlämning för brott som undertecknats den 11 juni 1976**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Bryssel den 16 december 2004 undertecknade protokollet till den mellan Finland och Amerikas förenta stater den 11 juni 1976 ingångna överenskommelsen om utlämning för brott gäller som lag sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Justitieministeriet beslutar om tillfällig utlämning enligt artikel 6 i bilagan till protokollet under de förutsättningar som anges i lagen om utlämning för brott (456/1970). Den tid den utlämnade har varit berövad friheten på grund av utlämning skall avräknas från det frihetsstraff som den utlämnade skall avtjäna i Finland, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs i 6 kap. 13 § i strafflagen (39/1889).

3 §

Om Finland tar emot en framställning från en eller flera stater som inte är parter i Rom-

stadgan för Internationella brottmålsdomstolen (FördrS 56/2002) och en begäran från Internationella brottmålsdomstolen om att utlämna samma person, ger Finlands Internationella brottmålsdomstolens begäran förtur enligt artikel 90.4 i Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen.

Om Finland från Amerikas förenta stater och ett annat nordiskt land tar emot en framställning om att utlämna samma person, skall justitieministeriet utan hinder av vad som bestäms i 20 § 1 mom. i lagen om utlämning för brott de nordiska länderna emellan (270/1960) besluta till vilken stat personen skall utlämnas

4 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Om ikraftträdande av denna lag bestäms genom förordning av statsrådet.

3.

Lag

om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska Unionen och Amerikas förenta stater

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Washington den 25 juni 2003 ingångna avtalet om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater gäller som lag sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Om ikraftträdande av denna lag bestäms genom förordning av statsrådet.

4.

Lag**om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen om vissa aspekter angående ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Republiken Finland och Amerikas förenta stater**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen om vissa aspekter angående ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Republiken Finland och Amerikas förenta stater som undertecknats i Bryssel den 16 december 2003 gäller som lag sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

När Finland fattar beslut om att lämna rättslig hjälp skall Finland ställa som villkor för utlämnandet av sådana uppgifter enligt personuppgiftslagen (523/1999) som erhållits vid verkställigheten av en framställning om

rättslig hjälp att den ansökande staten använder uppgifterna endast för de ändamål som anges i artikel 6.1 i bilagan till överenskommelsen. Som villkor skall dessutom ställas att den ansökande staten vidtar behöriga åtgärder enligt sitt rättssystem för att skydda personuppgifterna.

3 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Om ikraftträdande av denna lag bestäms genom förordning av statsrådet.

Nådendal den 23 juni 2005

Republikens President

TARJA HALONEN

Justitieminister *Johannes Koskinen*

AVTAL

**om utlämning mellan Europeiska unionen
och Amerikas förenta stater**

EUOPEISKA UNIONEN OCH AMERI-
KAS FÖRENTA STATER,

SOM ÖNSKAR att ytterligare underlätta
samarbetet mellan Europeiska unionens
medlemsstater och Amerikas förenta stater,

SOM ÖNSKAR bekämpa brottslighet på
ett effektivare sätt för att skydda sina demo-
kratiska samhällen och gemensamma värde-
ringar,

SOM VEDERBÖRLIGEN BEAKTAR
den enskildes rättigheter och rättsstatsprin-
cipen,

SOM BEAKTAR de garantier i sina re-
spektive rättssystem som ger utlämnade per-
soner rätt till en rättvis rättegång, inbegripet
rätt att rannsakas av en opartisk domstol in-
rättad i enlighet med lagstiftningen,

SOM ÖNSKAR ingå ett avtal om utläm-
ning av brottslingar,

HAR ENATS OM FÖLJANDE:

Artikel 1

Mål och syfte

De avtalsslutande parterna förpliktar sig
att, i enlighet med bestämmelserna i detta
avtal, förbättra samarbetet inom ramen för
tillämpliga relationer för utlämning av
brottslingar mellan medlemsstaterna och
Amerikas förenta stater.

Artikel 2

Definitioner

1. Avtalsslutande parter: Europeiska unio-
nen och Amerikas förenta stater.

AGREEMENT

**on extradition between the European union
and the United States of America**

THE EUROPEAN UNION AND THE
UNITED STATES OF AMERICA,

DESIRING further to facilitate coopera-
tion between the European Union Member
States and the United States of America,

DESIRING to combat crime in a more ef-
fective way as a means of protecting their
respective democratic societies and common
values,

HAVING DUE REGARD for rights of
individuals and the rule of law,

MINDFUL of the guarantees under their
respective legal systems which provide for
the right to a fair trial to an extradited per-
son, including the right to adjudication by
an impartial tribunal established pursuant to
law,

DESIRING to conclude an Agreement re-
lating to the extradition of offenders,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article 1

Object and Purpose

The Contracting Parties undertake, in ac-
cordance with the provisions of this Agree-
ment, to provide for enhancements to coop-
eration in the context of applicable extradi-
tion relations between the Member States
and the United States of America governing
extradition of offenders.

Article 2

Definitions

1. "Contracting Parties" shall mean the
European Union and the United States of
America.

2. Medlemsstat: en medlemsstat i Europeiska unionen.

3. Justitieministerium: beträffande Amerikas förenta stater United States Department of Justice, och beträffande en medlemsstat dess justitieministerium, med undantag för om det i en medlemsstat är en myndighet som motsvarar riksåklagaren som fullgör de funktioner som beskrivs i artiklarna 3, 5, 6, 8 eller 12 och denna myndighet kan utses att fullgöra de funktioner som anges i artikel 19 i justitieministeriets ställe, såvida inte För-
enta staterna och den berörda medlemsstaten enas om att utse en annan myndighet.

Artikel 3

Tillämpningsområde för detta avtal i förhållande till bilaterala utlämningsavtal med medlemsstater

1. Europeiska unionen, enligt Fördraget om Europeiska unionen, och Amerikas förenta stater skall se till att bestämmelserna i detta avtal tillämpas i förhållande till de bilaterala utlämningsavtal mellan medlemsstaterna och Amerikas förenta stater som är i kraft dagen för detta avtals ikraftträdande, på följande villkor:

(a) Artikel 4 skall tillämpas i stället för bilaterala avtalsbestämmelser som tillåter utlämning endast för vissa bestämda brott enligt en förteckning.

(b) Artikel 5 skall tillämpas i stället för bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar översändande, bestyrkande, vidimering eller legalisering av en framställning om utlämning och underlag som översänds av den sökande staten.

(c) Artikel 6 skall tillämpas i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser som tillåter direkt översändande av framställningar om provisoriskt anhållande mellan United States Department of Justice och den berörda medlemsstatens justitieministerium.

2. "Member State" shall mean a Member State of the European Union.

3. "Ministry of Justice" shall, for the United States of America, mean the United States Department of Justice; and for a Member State, its Ministry of Justice, except that with respect to a Member State in which functions described in Articles 3, 5, 6, 8 or 12 are carried out by its Prosecutor General, that body may be designated to carry out such function in lieu of the Ministry of Justice in accordance with Article 19, unless the United States and the Member State concerned agree to designate another body.

Article 3

Scope of application of this Agreement in relation to bilateral extradition treaties with Member States

1. The European Union, pursuant to the Treaty on European Union, and the United States of America shall ensure that the provisions of this Agreement are applied in relation to bilateral extradition treaties between the Member States and the United States of America, in force at the time of the entry into force of this Agreement, under the following terms:

(a) Article 4 shall be applied in place of bilateral treaty provisions that authorize extradition exclusively with respect to a list of specified criminal offences;

(b) Article 5 shall be applied in place of bilateral treaty provisions governing transmission, certification, authentication or legalization of an extradition request and supporting documents transmitted by the requesting State;

(c) Article 6 shall be applied in the absence of bilateral treaty provisions authorizing direct transmission of provisional arrest requests between the United States Department of Justice and the Ministry of Justice of the Member State concerned;

(d) Artikel 7 skall tillämpas utöver bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar över-sändande av framställningen om utlämning.

(e) Artikel 8 skall tillämpas i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar tillhandahållande av kompletterande information; i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser som specificerar vilken kanal som skall användas, skall även punkt 2 i den artikeln tillämpas.

(f) Artikel 9 skall tillämpas i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser som tillåter tillfälligt överlämnande av personer som är föremål för rättsliga förfaranden eller avtjänar ett straff i den anmodade staten.

(g) Artikel 10 skall, utom då något annat stadgas i artikeln, tillämpas i stället för, eller i avsaknad av, bilaterala avtalsbestämmelser som gäller beslut om flera framställningar om utlämning av samma person.

(h) Artikel 11 skall tillämpas i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser som tillåter avstående från utlämningsförfaranden eller förenklade utlämningsförfaranden.

(i) Artikel 12 skall tillämpas i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar transitering; i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser som specificerar förfarandet för icke planerad landning av luftfartyg, skall även punkt 3 i den artikeln tillämpas.

(j) Artikel 13 får tillämpas av den anmodade staten i stället för, eller i avsaknad av, bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar dödsstraff.

(k) Artikel 14 skall tillämpas i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar behandling av känslig information i en framställning.

2. (a) Europeiska unionen, enligt Fördraget om Europeiska unionen, skall se till att varje medlemsstat bekräftar att dess gällande bilaterala utlämningsavtal med Amerikas förenta stater skall tillämpas på det sätt som anges i denna artikel, i ett skriftligt instru-

(d) Article 7 shall be applied in addition to bilateral treaty provisions governing transmission of extradition requests;

(e) Article 8 shall be applied in the absence of bilateral treaty provisions governing the submission of supplementary information; where bilateral treaty provisions do not specify the channel to be used, paragraph 2 of that Article shall also be applied;

(f) Article 9 shall be applied in the absence of bilateral treaty provisions authorizing temporary surrender of persons being proceeded against or serving a sentence in the requested State;

(g) Article 10 shall be applied, except as otherwise specified therein, in place of, or in the absence of, bilateral treaty provisions pertaining to decision on several requests for extradition of the same person;

(h) Article 11 shall be applied in the absence of bilateral treaty provisions authorizing waiver of extradition or simplified extradition procedures;

(i) Article 12 shall be applied in the absence of bilateral treaty provisions governing transit; where bilateral treaty provisions do not specify the procedure governing unscheduled landing of aircraft, paragraph 3 of that Article shall also be applied;

(j) Article 13 may be applied by the requested State in place of, or in the absence of, bilateral treaty provisions governing capital punishment;

(k) Article 14 shall be applied in the absence of bilateral treaty provisions governing treatment of sensitive information in a request.

2. (a) The European Union, pursuant to the Treaty on European Union, shall ensure that each Member State acknowledges, in a written instrument between such Member State and the United States of America, the application, in the manner set forth in this

ment mellan medlemsstaten och Amerikas förenta stater.

(b) Europeiska unionen, enligt Fördraget om Europeiska unionen, skall se till att nya medlemsstater som ansluter sig till Europeiska unionen efter detta avtals ikraftträdande och som har bilaterala utlämningsavtal med Amerikas förenta stater vidtar de åtgärder som avses i led a.

(c) De avtalsslutande parterna skall sträva efter att fullfölja det förfarande som anges i led b före den beräknade anslutningen av en ny medlemsstat, eller snarast möjligt därefter. Europeiska unionen skall till Amerikas förenta stater meddela dagen för den nya medlemsstatens anslutning.

3. Om det förfarande som anges i punkt 2 b inte har slutförts dagen för anslutningen, skall bestämmelserna i detta avtal gälla i förbindelserna mellan den nya medlemsstaten och Amerikas förenta stater från och med den dag då de har underrättat varandra och Europeiska unionen om att de har avslutat sina interna förfaranden i detta syfte.

Artikel 4

Brott som kan leda till utlämning

1. Ett brott skall kunna leda till utlämning om det enligt den ansökande och den anmodade statens lagstiftning bestraffas med frihetsstraff vars maximilängd överskrider ett år, eller med en strängare påföljd. Ett brott skall även kunna leda till utlämning om brottet består i ett försök till, eller stämpling till, eller medverkan till ett brott som kan leda till utlämning. Om framställningen gäller verkställighet av domen mot en person som befunnits skyldig till ett brott som kan leda till utlämning, skall den del av frihetsstraffet som ännu inte avtjänats vara minst fyra månader.

2. Om utlämning beviljas för ett brott som kan leda till utlämning, skall utlämning även beviljas för ett annat brott som anges i fram-

Article, of its bilateral extradition treaty in force with the United States of America;

(b) The European Union, pursuant to the Treaty on European Union, shall ensure that new Member States acceding to the European Union after the entry into force of this Agreement and having bilateral extradition treaties with the United States of America, take the measures referred to in subparagraph (a);

(c) The Contracting Parties shall endeavour to complete the process described in subparagraph (b) prior to the scheduled accession of a new Member State, or as soon as possible thereafter. The European Union shall notify the United States of America of the date of accession of new Member States.

3. If the process described in paragraph 2(b) is not completed by the date of accession, the provisions of this Agreement shall apply in the relations between that new Member State and the United States of America as from the date on which they have notified each other and the European Union of the completion of their internal procedures for that purpose.

Article 4

Extraditable offences

1. An offence shall be an extraditable offence if it is punishable under the laws of the requesting and requested States by deprivation of liberty for a maximum period of more than one year or by a more severe penalty. An offence shall also be an extraditable offence if it consists of an attempt or conspiracy to commit, or participation in the commission of, an extraditable offence. Where the request is for enforcement of the sentence of a person convicted of an extraditable offence, the deprivation of liberty remaining to be served must be at least four months.

2. If extradition is granted for an extraditable offence, it shall also be granted for any other offence specified in the request if the

ställningen om det sistnämnda brottet bestraffas med ett års frihetsstraff eller lägre, under förutsättning att alla andra krav för utlämning är uppfyllda.

3. Vid tillämpning av denna artikel skall ett brott betraktas som ett brott som kan leda till utlämning

(a) oavsett om brottet enligt lagstiftningen i den ansökande och i den anmodade staten tillhör samma brottskategori eller beskrivs med samma terminologi,

(b) oavsett om det i Amerikas förenta staters federala lagstiftning för detta brott krävs att man påvisar till exempel transport mellan delstater eller användning av post eller andra hjälpmedel som berör handeln mellan delstater eller utrikeshandeln, eftersom detta endast är av betydelse för att ge behörighet åt en federal domstol i Amerikas förenta stater, samt

(c) i brottmål som rör skatter, tullar, valutakontroll och import eller export av varor, oavsett om det i den ansökande och i den anmodade statens lagstiftning föreskrivs samma typer av skatter, tullar eller kontroller av valuta, eller av import eller export av samma typer av varor.

4. Om brottet har begåtts utanför den ansökande statens territorium, skall utlämning beviljas med förbehåll för de övriga tillämpliga kraven för utlämning, om den anmodade statens lagstiftning föreskriver straff för ett brott som begåtts utanför dess territorium under liknande omständigheter. Om den anmodade statens lagstiftning inte föreskriver straff för ett brott som begåtts utanför dess territorium under liknande omständigheter, får den verkställande myndigheten i den anmodade staten skönsmässigt bevilja utlämning under förutsättning att samtliga andra tillämpliga krav för utlämning är uppfyllda.

latter offence is punishable by one year's deprivation of liberty or less, provided that all other requirements for extradition are met.

3. For purposes of this Article, an offence shall be considered an extraditable offence:

(a) regardless of whether the laws in the requesting and requested States place the offence within the same category of offences or describe the offence by the same terminology;

(b) regardless of whether the offence is one for which United States federal law requires the showing of such matters as interstate transportation, or use of the mails or of other facilities affecting interstate or foreign commerce, such matters being merely for the purpose of establishing jurisdiction in a United States federal court; and

(c) in criminal cases relating to taxes, customs duties, currency control and the import or export of commodities, regardless of whether the laws of the requesting and requested States provide for the same kinds of taxes, customs duties, or controls on currency or on the import or export of the same kinds of commodities.

4. If the offence has been committed outside the territory of the requesting State, extradition shall be granted, subject to the other applicable requirements for extradition, if the laws of the requested State provide for the punishment of an offence committed outside its territory in similar circumstances. If the laws of the requested State do not provide for the punishment of an offence committed outside its territory in similar circumstances, the executive authority of the requested State, at its discretion, may grant extradition provided that all other applicable requirements for extradition are met.

Artikel 5

Översändande av och vidimering av handlingar

1. Framställningar om utlämning och handlingar som stöder dessa skall översändas på diplomatisk väg, inbegripet översändande enligt artikel 7.

2. Handlingar som är försedda med certifikat eller sigill från justitieministeriet eller det ministerium som ansvarar för utrikespolitiken i den ansökande staten, skall godtas vid utlämningsförfaranden i den anmodade medlemsstaten utan ytterligare certifiering, bestyrkande, vidimering eller annan legalisering.

Artikel 6

Översändande av framställningar om provisoriskt anhållande

Framställningar om provisoriskt anhållande får, som ett alternativ till den diplomatiska vägen, översändas direkt mellan justitieministerierna i den ansökande och den anmodade staten. Vägen över Internationella kriminalpolisorganisationen (Interpol) får också användas för att översända en sådan framställning.

Artikel 7

Översändande av handlingar efter provisoriskt anhållande

1. Om den person vars utlämning begärs är provisoriskt anhållen i den anmodade staten, får den ansökande staten uppfylla sin förpliktelse att översända framställningen om utlämning och de handlingar som stöder denna på diplomatisk väg i enlighet med artikel 5.1 genom att lämna in framställningen och de handlingar som stöder denna till den anmodade statens ambassad i den ansökande staten. I detta fall skall det datum ambassaden mottog en sådan framställning anses vara det datum den anmodade staten mottog framställningen för tillämpningen av eventuella tidsfrister som skall iaktas enligt det

Article 5

Transmission and authentication of documents

1. Requests for extradition and supporting documents shall be transmitted through the diplomatic channel, which shall include transmission as provided for in Article 7.

2. Documents that bear the certificate or seal of the Ministry of Justice, or Ministry or Department responsible for foreign affairs, of the requesting State shall be admissible in extradition proceedings in the requested State without further certification, authentication, or other legalization.

Article 6

Transmission of requests for provisional arrest

Requests for provisional arrest may be made directly between the Ministries of Justice of the requesting and requested States, as an alternative to the diplomatic channel. The facilities of the International Criminal Police Organization (Interpol) may also be used to transmit such a request.

Article 7

Transmission of documents following provisional arrest

1. If the person whose extradition is sought is held under provisional arrest by the requested State, the requesting State may satisfy its obligation to transmit its request for extradition and supporting documents through the diplomatic channel pursuant to Article 5(1), by submitting the request and documents to the Embassy of the requested State located in the requesting State. In that case, the date of receipt of such request by the Embassy shall be considered to be the date of receipt by the requested State for purposes of applying the time limit that must be met under the applicable extradition

tillämpliga utlämningsfördraget, för att personen skall kunna hållas i fortsatt förvar.

2. Om en medlemsstat vid tidpunkten för detta avtals undertecknande på grund av den etablerade nationella rättstraditionen som är tillämplig vid den tidpunkten, inte kan vidta de åtgärder som avses i punkt 1, skall denna artikel inte vara tillämplig förrän den medlemsstaten och Amerikas förenta stater enas om att så skall ske genom utväxling av en diplomatisk not.

Artikel 8

Kompletterande information

1. Den anmodade staten får kräva att den ansökande staten lämnar ytterligare information inom en rimlig tidsfrist som den anmodade staten fastställer, om den anser att den information som lämnats som stöd för framställningen om utlämning inte är tillräcklig för att uppfylla kraven i det tillämpliga utlämningsavtalet.

2. Sådan kompletterande information får begäras och lämnas direkt mellan justitieministerierna i de berörda staterna.

Artikel 9

Tillfälligt överlämnande

1. Om en framställning om utlämning beviljas när det gäller en person som är föremål för ett rättsligt förfarande eller avtjänar ett straff i den anmodade staten, kan den staten tillfälligt överlämna personen till den ansökande staten för att lagföras.

2. Den överlämnade personen skall hållas i förvar i den ansökande staten och skall återbördas till den anmodade staten när förfarandena mot honom/henne har avslutats, i enlighet med villkor som skall fastställas genom ömsesidig överenskommelse mellan den ansökande och den anmodade staten. Den tid som har tillbringats i förvar på den ansökande statens territorium under lagfö-

treaty to enable the person's continued detention.

2. Where a Member State on the date of signature of this Agreement, due to the established jurisprudence of its domestic legal system applicable at such date, cannot apply the measures referred to in paragraph 1, this Article shall not apply to it, until such time as that Member State and the United States of America, by exchange of diplomatic note, agree otherwise.

Article 8

Supplemental information

1. The requested State may require the requesting State to furnish additional information within such reasonable length of time as it specifies, if it considers that the information furnished in support of the request for extradition is not sufficient to fulfil the requirements of the applicable extradition treaty.

2. Such supplementary information may be requested and furnished directly between the Ministries of Justice of the States concerned.

Article 9

Temporary surrender

1. If a request for extradition is granted in the case of a person who is being proceeded against or is serving a sentence in the requested State, the requested State may temporarily surrender the person sought to the requesting State for the purpose of prosecution.

2. The person so surrendered shall be kept in custody in the requesting State and shall be returned to the requested State at the conclusion of the proceedings against that person, in accordance with the conditions to be determined by mutual agreement of the requesting and requested States. The time spent in custody in the territory of the requesting State pending prosecution in that

ring i den staten får dras av från den strafftid som återstår att avtjäna i den anmodade staten.

Artikel 10

Framställningar om utlämning eller överlämnande som görs av flera stater

1. Om den anmodade staten mottar framställningar från den ansökande staten och från någon annan stat eller andra stater om utlämning av samma person, antingen för samma brott eller för olika brott, skall den verkställande myndigheten i den anmodade staten avgöra till vilken stat den skall utlämna personen, om den beslutar att över huvud taget utlämna personen.

2. Om en anmodad medlemsstat mottar en framställning om utlämning från Amerikas förenta stater och en framställning om överlämnande i enlighet med den europeiska arresteringsordern av samma person, antingen för samma brott eller för olika brott, skall den behöriga myndigheten i den anmodade medlemsstaten avgöra till vilken stat den skall utlämna personen, om den beslutar att över huvud taget utlämna personen. För detta ändamål skall den behöriga myndigheten vara den anmodade medlemsstatens verkställande myndighet, om beslut om konkurrerande framställningar fattas av den myndigheten i enlighet med det gällande bilaterala utlämningsavtalet mellan Amerikas förenta stater och medlemsstaten. Om det bilaterala utlämningsavtalet inte innehåller några bestämmelser om detta skall den behöriga myndigheten utses av den berörda medlemsstaten i enlighet med artikel 19.

3. När den anmodade staten fattar sitt beslut i enlighet med punkterna 1 och 2 skall den beakta alla relevanta omständigheter, även, men inte uteslutande, omständigheter som anges i tillämpligt utlämningsavtal, och om de inte anges där, följande omständigheter:

- (a) Huruvida framställningarna gjorts i enlighet med ett avtal.
- (b) De orter där de enskilda brotten be-

State may be deducted from the time remaining to be served in the requested State.

Article 10

Requests for extradition or surrender made by several States

1. If the requested State receives requests from the requesting State and from any other State or States for the extradition of the same person, either for the same offence or for different offences, the executive authority of the requested State shall determine to which State, if any, it will surrender the person.

2. If a requested Member State receives an extradition request from the United States of America and a request for surrender pursuant to the European arrest warrant for the same person, either for the same offence or for different offences, the competent authority of the requested Member State shall determine to which State, if any, it will surrender the person. For this purpose, the competent authority shall be the requested Member State's executive authority if, under the bilateral extradition treaty in force between the United States and the Member State, decisions on competing requests are made by that authority; if not so provided in the bilateral extradition treaty, the competent authority shall be designated by the Member State concerned pursuant to Article 19.

3. In making its decision under paragraphs 1 and 2, the requested State shall consider all of the relevant factors, including, but not limited to, factors already set forth in the applicable extradition treaty, and, where not already so set forth, the following:

- (a) whether the requests were made pursuant to a treaty;
- (b) the places where each of the offences

gicks.

(c) De ansökande staternas respektive intressen.

(d) Brottnens svårhetsgrad.

(e) Offrets nationalitet.

(f) Möjligheten till utlämning på ett senare stadium mellan de ansökande staterna.

(g) Den kronologiska ordning i vilken framställningarna från de ansökande staterna mottogs.

Artikel 11

Förenklade utlämningsförfaranden

Om den eftersökte samtycker till att överlämnas till den ansökande staten, får den anmodade staten i enlighet med de principer och förfaranden som gäller i dess rättssystem överlämna honom/henne så snabbt som möjligt utan ytterligare förfaranden. Den eftersöktes samtycke kan innefatta att han/hon går med på att avstå från skydd under specialitetsregeln.

Artikel 12

Transitering

1. En medlemsstat får tillåta transport genom sitt territorium av en person som skall överlämnas till Amerikas förenta stater av tredje stat, eller av Amerikas förenta stater till tredje stat. Amerikas förenta stater får tillåta transport genom sitt territorium av en person som skall överlämnas till en medlemsstat av tredje stat, eller av en medlemsstat till tredje stat.

2. En framställning om transitering skall göras på diplomatisk väg eller direkt mellan United States Department of Justice och den berörda medlemsstatens justitieministerium. Vägen över Interpol får också användas för att översända en sådan framställning. Framställningen skall innehålla en beskrivning av den person som transporterats och en kort redogörelse för fallet. Personen skall under transiteringen hållas i förvar.

was committed;

(c) the respective interests of the requesting States;

(d) the seriousness of the offences;

(e) the nationality of the victim;

(f) the possibility of any subsequent extradition between the requesting States; and

(g) the chronological order in which the requests were received from the requesting States.

Article 11

Simplified extradition procedures

If the person sought consents to be surrendered to the requesting State, the requested State may, in accordance with the principles and procedures provided for under its legal system, surrender the person as expeditiously as possible without further proceedings. The consent of the person sought may include agreement to waiver of protection of the rule of specialty.

Article 12

Transit

1. A Member State may authorize transportation through its territory of a person surrendered to the United States of America by a third State, or by the United States of America to a third State. The United States of America may authorize transportation through its territory of a person surrendered to a Member State by a third State, or by a Member State to a third State.

2. A request for transit shall be made through the diplomatic channel or directly between the United States Department of Justice and the Ministry of Justice of the Member State concerned. The facilities of Interpol may also be used to transmit such a request. The request shall contain a description of the person being transported and a brief statement of the facts of the case. A person in transit shall be detained in custody during the period of transit.

3. Tillstånd krävs inte när flygtransport används och ingen landning på transiteringsstatens territorium planeras. Om en icke planerad landning sker, kan den stat i vilken den icke planerade landningen sker kräva en framställning om transitering i enlighet med punkt 2. Alla åtgärder som är nödvändiga för att hindra personen från att rymma skall vidtas tills transiteringen verkställs, om framställningen om transitering mottas inom 96 timmar efter den icke planerade landningen.

Artikel 13

Dödsstraff

Om det brott för vilket utlämning begärs är belagt med dödsstraff enligt lagstiftningen i den ansökande staten men inte enligt lagstiftningen i den anmodade staten, får den anmodade staten bevilja utlämning på villkor att den eftersökte inte skall ådömas dödsstraff, eller, om den ansökande staten av formella skäl inte kan uppfylla detta villkor, på villkor att dödsstraff som utdömts inte skall verkställas. Om den ansökande staten godtar utlämning med förbehåll för villkoren enligt denna artikel, skall den anses uppfylla villkoren för utlämning. Om den ansökande staten inte godtar villkoren, får framställningen om utlämning avslås.

Artikel 14

Känslig information i en framställning

Om den ansökande staten överväger att överlämna särskilt känslig information som stöd för sin framställning om utlämning, kan den samråda med den anmodade staten för att avgöra i vilken utsträckning det är möjligt för den anmodade staten att skydda informationen. Om den anmodade staten inte kan skydda informationen på det sätt som den ansökande staten eftersträvar, får den ansökande staten avgöra huruvida informationen skall överlämnas trots detta.

3. Authorization is not required when air transportation is used and no landing is scheduled on the territory of the transit State. If an unscheduled landing does occur, the State in which the unscheduled landing occurs may require a request for transit pursuant to paragraph 2. All measures necessary to prevent the person from absconding shall be taken until transit is effected, as long as the request for transit is received within 96 hours of the unscheduled landing.

Article 13

Capital Punishment

Where the offence for which extradition is sought is punishable by death under the laws in the requesting State and not punishable by death under the laws in the requested State, the requested State may grant extradition on the condition that the death penalty shall not be imposed on the person sought, or if for procedural reasons such condition cannot be complied with by the requesting State, on condition that the death penalty if imposed shall not be carried out. If the requesting State accepts extradition subject to conditions pursuant to this Article, it shall comply with the conditions. If the requesting State does not accept the conditions, the request for extradition may be denied.

Article 14

Sensitive information in a request

Where the requesting State contemplates the submission of particularly sensitive information in support of its request for extradition, it may consult the requested State to determine the extent to which the information can be protected by the requested State. If the requested State cannot protect the information in the manner sought by the requesting State, the requesting State shall determine whether the information shall nonetheless be submitted.

Artikel 15

Samråd

De avtalsslutande parterna skall i förekommande fall samråda för att möjliggöra att detta avtal utnyttjas så effektivt som möjligt och även för att underlätta lösningen av tvister om tolkningen eller tillämpningen av avtalet.

Artikel 16

Tidsmässig tillämpning

1. Detta avtal skall tillämpas på brott som begås såväl före som efter avtalets ikraftträdande.

2. Detta avtal skall tillämpas på framställningar om utlämning som görs efter avtalets ikraftträdande. Artiklarna 4 och 9 skall emellertid tillämpas på framställningar som inte har avgjorts i en anmodad stat vid den tidpunkt då avtalet träder i kraft.

Artikel 17

Icke-avvikelse

1. Detta avtal skall inte hindra den anmodade staten att åberopa skäl för vägran rörande en omständighet som inte regleras av detta avtal men som omfattas av ett gällande bilateralt utlämningsavtal mellan en medlemsstat och Amerikas förenta stater.

2. Om de konstitutionella principerna, eller de bindande slutliga rättsliga avgörandena, i den anmodade staten utgör ett hinder för staten att fullgöra sin skyldighet till utlämning och detta avtal eller det gällande bilaterala avtalet inte tillhandahåller någon lösning i ärendet, skall samråd äga rum mellan den anmodade och den ansökande staten.

Article 15

Consultations

The Contracting Parties shall, as appropriate, consult to enable the most effective use to be made of this Agreement, including to facilitate the resolution of any dispute regarding the interpretation or application of this Agreement.

Article 16

Temporal Application

1. This Agreement shall apply to offences committed before as well as after it enters into force.

2. This Agreement shall apply to requests for extradition made after its entry into force. Nevertheless, Articles 4 and 9 shall apply to requests pending in a requested State at the time this Agreement enters into force.

Article 17

Non-derogation

1. This Agreement is without prejudice to the invocation by the requested State of grounds for refusal relating to a matter not governed by this Agreement that is available pursuant to a bilateral extradition treaty in force between a Member State and the United States of America.

2. Where the constitutional principles of, or final judicial decisions binding upon, the requested State may pose an impediment to fulfilment of its obligation to extradite, and resolution of the matter is not provided for in this Agreement or the applicable bilateral treaty, consultations shall take place between the requested and requesting States.

Artikel 18

Framtida bilaterala utlämningsavtal med medlemsstater

Detta avtal skall inte utesluta att bilaterala avtal mellan en medlemsstat och Amerikas förenta stater ingås efter detta avtals ikraftträdande, förutsatt att de är förenliga med detta avtal.

Artikel 19

Utsedd myndighet och underrättelse

Europeiska unionen skall underrätta Amerikas förenta stater om vilken myndighet som utsetts enligt artikel 2.3 och artikel 10.2, innan den utväxling av skriftliga instrument som avses i artikel 3.2 äger rum mellan medlemsstaterna och Amerikas förenta stater.

Artikel 20

Territoriell tillämpning

1. Detta avtal skall
 (a) gälla för Amerikas förenta stater,
 (b) när det gäller Europeiska unionen
 - gälla för medlemsstaterna,
 - gälla för territorier för vilkas yttre förbindelser en medlemsstat ansvarar, eller länder som inte är medlemsstater men för vilka en medlemsstat har andra skyldigheter avseende yttre förbindelser, om de avtalslutande parterna enas om detta genom utväxling av en diplomatisk not som vederbörligen bekräftas av den berörda medlemsstaten.

2. Tillämpningen av detta avtal på ett territorium eller land till vilket utvidgning har ägt rum i enlighet med punkt 1 b, kan avslutas sex månader i förväg av endera avtalslutande parten genom en skriftlig anmälan på diplomatisk väg till den andra avtalslutande parten, som vederbörligen bekrä-

Article 18

Future bilateral extradition treaties with Member States

This Agreement shall not preclude the conclusion, after its entry into force, of bilateral Agreements between a Member State and the United States of America consistent with this Agreement.

Article 19

Designation and notification

The European Union shall notify the United States of America of any designation pursuant to Article 2(3) and Article 10(2), prior to the exchange of written instruments described in Article 3(2) between the Member States and the United States of America.

Article 20

Territorial application

1. This Agreement shall apply:
 (a) to the United States of America;
 (b) in relation to the European Union to:
 – Member States;
 – such overseas territories for whose external relations a Member State has responsibility, or countries that are not Member States for whom a Member State has other duties with respect to external relations, and which are listed in the Annex to this Agreement;
 – territories or countries described in the second indent that are not listed in the Annex, where agreed upon by exchange of diplomatic note between the Contracting Parties, duly confirmed by the relevant Member State.

2. The application of this Agreement to any territory or country in respect of which extension has been made in accordance with subparagraph (b) of paragraph 1 may be terminated by either Contracting Party giving six months' written notice to the other Contracting Party through the diplomatic

tas av den berörda medlemsstaten och Amerikas förenta stater.

Artikel 21

Översyn

De avtalsslutande parterna har enats om att genomföra en översyn av detta avtal när det är nödvändigt, och under alla omständigheter senast fem år efter dess ikraftträdande. Översynen skall i synnerhet röra avtalets genomförande i praktiken och kan även omfatta sådana frågor som vilka konsekvenser innehållet i detta avtal, inklusive artikel 10, får för Europeiska unionens vidare utveckling.

Artikel 22

Ikraftträdande och upphörande

1. Detta avtal träder i kraft den första dagen efter den tredje månaden efter den dag då de avtalsslutande parterna har utväxlat instrument som anger att de har avslutat sina interna förfaranden i detta syfte. Dessa instrument skall även ange att de åtgärder som anges i artikel 3.2 har avslutats.

2. En avtalsslutande part kan säga upp avtalet när som helst genom en skriftlig anmälan till den andra parten, varvid uppsägningen får verkan sex månader efter dagen för anmälan.

Till bevis härpå har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta avtal. Som skedde i Washington D.C. den tjugofemte juni tjugohundratre i två exemplar på danska, engelska, finska, franska, grekiska, italienska, nederländska, portugisiska, spanska, svenska och tyska språken, vilka alla texter är lika giltiga.

Por la Unión Europea/For Den Europæiske Union/Für die Europäische Union/Ἐἰς ὅλην τὴν ἑνωμένην ἑὺρώπαιον ἑνωμένην/Pour l'Union européenne/Per l'Unione europea/Voor de Europese Unie/Pela União Europeia/Euroopan unionin puolesta/På Eu-

channel, where duly confirmed between the relevant Member State and the United States of America.

Article 21

Review

The Contracting Parties agree to carry out a common review of this Agreement as necessary, and in any event no later than five years after its entry into force. The review shall address in particular the practical implementation of the Agreement and may also include issues such as the consequences of further development of the European Union relating to the subject matter of this Agreement, including Article 10.

Article 22

Entry into force and termination

1. This Agreement shall enter into force on the first day following the third month after the date on which the Contracting Parties have exchanged instruments indicating that they have completed their internal procedures for this purpose. These instruments shall also indicate that the steps specified in Article 3(2) have been completed.

2. Either Contracting Party may terminate this Agreement at any time by giving written notice to the other Party, and such termination shall be effective six months after the date of such notice.

In witness whereof the undersigned Plenipotentiaries have signed this Agreement

Done at [] on [] in duplicate in the Danish, Dutch, English, Finnish, French, German, Greek, Italian, Portuguese, Spanish and Swedish languages, each text being equally authentic.

ropeiska unionens vägnar

Por los Estados Unidos de América/For Amerikas Forenede Stater/Für die Vereinigten Staaten von Amerika/Ἄέα óέò ÇîùìÝíáò Ðïëéóáßáò óçò ἈìññéèÐò/For the United States of America/Pour les États-Unis d'Amérique/Per gli Stati Uniti d'America/Voor de Verenigde Staten van Amerika/Pelos Estados Unidos da América/Amerikan yhdysvaltojen puolesta/På Amerikas förenta stater vägnar

Förklarande not om avtalet om utlämning mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater

Denna förklarande not återspeglar överenskommelser mellan de avtalslutande parterna om tillämpningen av vissa bestämmelser i avtalet om utlämning mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater (nedan kallat "avtalet").

Beträffande artikel 10 Artikel

10 är inte avsedd att påverka förpliktelserna för de stater som är parter i Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen och inte heller att påverka Amerikas förenta stater rättigheter i egenskap av stat som inte är part när det gäller Internationella brottmålsdomstolen.

Beträffande artikel 18

I artikel 18 föreskrivs det att detta avtal inte skall utesluta att bilaterala avtal mellan en medlemsstat och Amerikas förenta stater ingås efter detta avtals ikraftträdande, förutsatt att de är förenliga med detta avtal.

Om någon bestämmelse i detta avtal ger upphov till en tillämpningssvårighet för antingen en eller flera medlemsstater eller Amerikas förenta stater bör en sådan svårighet i första hand om möjligt lösas genom samråd mellan den eller de berörda medlemsstaterna och Amerikas förenta stater, eller, om så är lämpligt, genom de samrådsförfaranden som anges i detta avtal. När det inte är möjligt att hantera en sådan tillämpningssvårighet uteslutande genom samråd,

Explanatory Note on the Agreement on Extradition between the European Union and the United States of America

This Explanatory Note reflects understandings regarding the application of certain provisions of the Agreement on Extradition between the European Union and the United States of America (hereinafter "the Agreement") agreed between the Contracting Parties.

On Article 10

Article 10 is not intended to affect the obligations of States Parties to the Rome Statute of the International Criminal Court, nor to affect the rights of the United States of America as a non State Party with regard to the International Criminal Court.

On Article 18

Article 18 provides that the Agreement shall not preclude the conclusion, after its entry into force, of bilateral agreements on extradition between a Member State and the United States of America consistent with the Agreement.

Should any measures set forth in the Agreement create an operational difficulty for either one or more Member States or the United States of America, such difficulty should in the first place be resolved, if possible, through consultations between the Member State or Member States concerned and the United States of America, or, if appropriate, through the consultation procedures set out in this Agreement. Where it is not possible to address such operational dif-

är det förenligt med avtalet att låta framtida bilaterala avtal mellan den eller de berörda medlemsstaterna och Amerikas förenta stater fastställa en operativt genomförbar alternativ reglering som uppnår syftet med den särskilda bestämmelse i förhållande till vilken svårigheten har uppstått.

difficulty through consultations alone, it would be consistent with the Agreement for future bilateral agreements between the Member State or Member States and the United States of America to provide an operationally feasible alternative mechanism that would satisfy the objectives of the specific provision with respect to which the difficulty has arisen.

PROTOKOLL

till överenskommelsen mellan Finland och Amerikas förenta stater om utlämning för brott, undertecknad den 11 juni 1976

1. I enlighet med artikel 3.2 i avtalet om utlämning mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater, undertecknat den 25 juni 2003 (nedan "utlämningsavtalet EU-USA"), förklarar Republiken Finlands regering och Amerikas förenta staters regering att tillämpningen av utlämningsavtalet EU-USA i förhållande till den bilaterala överenskommelsen mellan Finland och Amerikas förenta stater, undertecknad den 11 juni 1976 (nedan 1976 års utlämningsöverenskommelse), sker i enlighet med bestämmelserna i detta protokoll som följer:

a) Syftet med detta protokoll är att underlätta utlämning mellan Republiken Finland och Amerikas förenta stater genom att komplettera bestämmelserna i 1976 års utlämningsöverenskommelse enligt följande:

b) Artikel 4 i utlämningsavtalet EU-USA sådan den lyder i artikel 1 i bilagan till detta protokoll gäller brott som kan leda till utlämning och den ersätter artiklarna 2 och 3.3 i 1976 års utlämningsöverenskommelse.

c) Artikel 5 i utlämningsavtalet EU-USA sådan den lyder i artikel 2 i bilagan till detta protokoll gäller förfarandet vid översändande av framställningar om utlämning och kraven i fråga om bestyrkande, vidimering och legalisering av sådana framställningar och handlingar som stöder dem och den ersätter artikel 13.1 och 13.5 i 1976 års utlämningsöverenskommelse.

d) Artikel 6 i utlämningsavtalet EU-USA sådan den lyder i artikel 3 i bilagan till detta protokoll godkänner att alternativa kanaler används för översändande av framställningar om provisoriskt anhållande.

PROTOCOL

to the Extradition Treaty between Finland and the United States of America signed 11 June 1976

1. As contemplated by Article 3(2) of the Agreement on Extradition between the European Union and the United States of America signed 25 June 2003 (hereafter "the EU –U.S. Extradition Agreement"), the Governments of the Republic of Finland and the United States of America acknowledge that, in accordance with the provisions of this Protocol, the EU –U.S. Agreement is applied in relation to the bilateral Extradition Treaty between Finland and the United States of America signed 11 June 1976 (hereafter the "1976 Extradition Treaty") under the following terms:

a) The aim of this Protocol is to facilitate extradition between the Republic of Finland and the United States of America by supplementing the provisions of the 1976 Extradition Treaty as set forth hereafter;

b) Article 4 of the EU –U.S. Extradition Agreement, as set forth in Article 1 of the Annex to this Protocol, shall govern the scope of extraditable offenses, replacing Articles 2 and 3 (3) of the 1976 Extradition Treaty;

c) Article 5 of the EU –U.S. Extradition Agreement, as set forth in Article 2 of the Annex to this Protocol, shall govern the mode of transmission, and requirements concerning certification, authentication or legalization of the extradition request and supporting documents, replacing Article 13 (1) and (5) of the 1976 Extradition Treaty;

d) Article 6 of the EU –U.S. Extradition Agreement, as set forth in Article 3 of the Annex to this Protocol, shall authorize an alternative channel of transmission of requests for provisional arrest;

e) Artikel 7.1 i utlämningsavtalet EU-USA sådan den lyder i artikel 4 i bilagan till detta protokoll tillhandahåller ett kompletterande förfarande för översändande av framställningar om utlämning efter provisoriskt anhållande och handlingar som stöder dessa.

f) Artikel 8.2 i utlämningsavtalet EU-USA sådan den lyder i artikel 5 i bilagan till detta protokoll gäller de kanaler som skall användas för att tillhandahålla ytterligare information.

g) Artikel 9 i utlämningsavtalet EU-USA sådan den lyder i artikel 6 i bilagan till detta protokoll gäller tillfälligt överlämnande av en person som är föremål för ett rättsligt förfarande eller som avtjänar ett straff i den anmodade staten.

h) Artikel 10 i utlämningsavtalet EU-USA sådan den lyder i artikel 7 i bilagan till detta protokoll gäller beslut om framställningar från flera stater om utlämning av en och samma person och den ersätter artikel 18 i 1976 års utlämningsöverenskommelse.

i) Artikel 11 i utlämningsavtalet EU-USA sådan den lyder i artikel 8 i bilagan till detta protokoll gäller användningen av förenklade utlämningsförfaranden.

j) Artikel 12.3 i utlämningsavtalet EU-USA sådan den lyder i artikel 9 i bilagan till detta protokoll gäller transitförfaranden i händelse av icke planerad landning vid flygtransport.

k) Artikel 14 i utlämningsavtalet EU-USA sådan den lyder i artikel 10 i bilagan till detta protokoll gäller samråd när den ansökande staten överväger att överlämna särskilt känslig information som stöd för en framställning om utlämning.

2. Bilagan återger de bestämmelser i 1976 års utlämningsöverenskommelse som skall tillämpas när detta protokoll träder i kraft. Övriga bestämmelser i 1976 års utlämningsöverenskommelse påverkas inte av detta protokoll.

e) Article 7(1) of the EU –U.S. Extradition Agreement, as set forth in Article 4 of the Annex to this Protocol, shall provide a supplemental method for transmission of the request for extradition and supporting documents following provisional arrest;

f) Article 8 (2) of the EU –U.S. Extradition Agreement, as set forth in Article 5 of the Annex to this Protocol, shall govern the channel to be used for submitting supplemental information;

g) Article 9 of the EU –U.S. Extradition Agreement, as set forth in Article 6 of the Annex to this Protocol, shall govern the temporary surrender of a person being proceeded against or serving a sentence in the requested State;

h) Article 10 of the EU –U.S. Extradition Agreement, as set forth in Article 7 of the Annex to this Protocol, shall govern the decision on requests made by several States of the same person, replacing Article 18 of the 1976 Extradition Treaty;

i) Article 11 of the EU –U.S. Extradition Agreement, as set forth in Article 8 of the Annex to this Protocol, shall govern the use of simplified extradition procedures;

j) Article 12 (3) of the EU –U.S. Extradition Agreement, as set forth in Article 9 of the Annex to this Protocol, shall govern the procedures governing transit in the event of unscheduled landing of aircraft;

k) Article 14 of the EU –U.S. Extradition Agreement, as set forth in Article 10 of the Annex to this Protocol, shall govern consultations where the requesting State contemplates the submission of particularly sensitive information in support of a request for extradition.

2. The Annex reflects the provisions to be applied to the 1976 Extradition Treaty upon entry into force of this Protocol. Other provisions of the 1976 Extradition Treaty remain unaffected by this Protocol.

3. I enlighet med artikel 16 i utlämningsavtalet EU-USA skall detta protokoll tillämpas på brott som begåtts såväl före som efter protokollets ikraftträdande.

4. Detta protokoll tillämpas inte på framställningar som gjorts före ikraftträdandet av protokollet. Artiklarna 1 och 6 i bilagan till detta protokoll är dock, i enlighet med artikel 16 i utlämningsavtalet EU-USA, tillämpliga på framställningar som gjorts före ikraftträdandet.

5 a) Protokollet förutsätter att Republiken Finland och Amerikas förenta stater slutför de tillämpliga interna förfarandena för ikraftträdandet. Republiken Finlands regering och Amerikas förenta staters regering skall därefter utväxla underrättelser om att dessa åtgärder har fullgjorts. Detta protokoll träder i kraft samma dag som utlämningsavtalet EU-USA träder i kraft.

b) Om utlämningsavtalet EU-USA upphör att gälla, upphör även detta protokoll att gälla och 1976 års utlämningsöverenskommelse blir tillämplig. Republiken Finlands regering och Amerikas förenta staters regering kan det oaktat komma överens om att fortsätta tillämpningen av några eller samtliga bestämmelser i detta protokoll.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade av sina respektive regeringar, undertecknat detta protokoll

SOM SKEDDE i Bryssel den 16 december 2004 i två exemplar på finska och engelska, vilka båda texter är lika giltiga.

FÖR REPUBLIKEN FINLAND

FÖR AMERIKAS FÖRENTA STATER

3. In accordance with Article 16 of the EU – U.S. Extradition Agreement, this Protocol shall apply to offenses committed before as well as after it enters into force.

4. This Protocol shall not apply to requests made prior to its entry into force except that, in accordance with Article 16 of the EU – U.S. Extradition Agreement, Articles 1 and 6 of the Annex to this Protocol shall be applicable to requests made prior to such entry into force.

5. (a) This Protocol shall be subject to the completion by the Republic of Finland and the United States of America of their respective applicable internal procedures for entry into force. The Governments of the Republic of Finland and the United States of America shall thereupon exchange notifications indicating that such measures have been completed. This Protocol shall enter into force on the date of entry into force of the EU – U.S. Extradition Agreement.

(b) In the event of termination of the EU – U.S. Extradition Agreement, this Protocol shall be terminated and the 1976 Extradition Treaty shall be applied. The Governments of the Republic of Finland and the United States of America nevertheless may agree to continue to apply some or all of the provisions of this Protocol.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed this Protocol.

DONE at Brussels in duplicate, this 16th day of December 2004, in the Finnish and English languages, both texts being equally authentic.

FOR THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND:

FOR THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA:

Artikel 1

Brott som kan leda till utlämning

A. Följande skall tillämpas i stället för texten i artikel 2 i 1976 års utlämningsöverenskommelse och den bifogade förteckningen över brott:

" 1. Ett brott skall kunna leda till utlämning om det enligt den ansökande och den anmodade statens lagstiftning bestraffas med frihetsstraff vars maximilängd överskrider ett år, eller med en strängare påföljd. Ett brott skall även kunna leda till utlämning om brottet består i ett försök till, eller stämpling till, eller medverkan till ett brott som kan leda till utlämning. Om framställningen gäller verkställighet av domen mot en person som befunnits skyldig till ett brott som kan leda till utlämning, skall den del av frihetsstraffet som ännu inte avtjänats vara minst fyra månader.

2. Om utlämning beviljas för ett brott som kan leda till utlämning, skall utlämning även beviljas för ett annat brott som anges i framställningen om det sistnämnda brottet bestraffas med ett års frihetsstraff eller lägre, under förutsättning att alla andra krav för utlämning är uppfyllda.

3. Vid tillämpning av denna artikel skall ett brott betraktas som ett brott som kan leda till utlämning

a) oavsett om brottet enligt lagstiftningen i den ansökande och i den anmodade staten tillhör samma brottskategori eller beskrivs med samma terminologi,

b) oavsett om det i Amerikas förenta staters federala lagstiftning för detta brott krävs att man påvisar till exempel transport mellan delstater eller användning av post eller andra hjälpmedel som berör handeln mellan delstater eller utrikeshandeln, eftersom detta endast är av betydelse för att ge behörighet åt en federal domstol i Amerikas förenta stater, samt

Article 1

Extraditable Offenses

A. The following shall be applied in place of the text of Article 2 of the 1976 Extradition Treaty and the Schedule annexed thereto:

"1. An offense shall be an extraditable offense if it is punishable under the laws of the requested and requesting States by deprivation of liberty for a maximum period of more than one year or by a more severe penalty. An offense shall also be an extraditable offense if it consists of an attempt or conspiracy to commit, or participation in the commission of, an extraditable offense. Where the request is for enforcement of the sentence of a person convicted of an extraditable offense, the deprivation of liberty remaining to be served must be at least four months.

2. If extradition is granted for an extraditable offense, it shall also be granted for any other offense specified in the request if the latter offense is punishable by one year's deprivation of liberty or less, provided that all other requirements for extradition are met.

3. For purposes of this Article, an offense shall be considered an extraditable offense:

a. regardless of whether the laws in the requesting and requested States place the offense within the same category of offenses or describe the offense by the same terminology;

b. regardless of whether the offense is one for which the United States federal law requires the showing of such matters as interstate transportation, or use of the mails or of other facilities affecting interstate or foreign commerce, such matters being merely for the purpose of establishing jurisdiction in a United States federal court; and

c) i brottmål som rör skatter, tullar, valutakontroll och import eller export av varor, oavsett om det i den ansökande och i den anmodade statens lagstiftning föreskrivs samma typer av skatter, tullar eller kontroller av valuta, eller av import eller export av samma typer av varor."

B. Följande skall tillämpas i stället för texten i artikel 3.3 i 1976 års utlämningsöverenskommelse:

"3. Om brottet har begåtts utanför den ansökande statens territorium, skall utlämning beviljas med förbehåll för de övriga tillämpliga kraven för utlämning, om den anmodade statens lagstiftning föreskriver straff för ett brott som begåtts utanför dess territorium under liknande omständigheter. Om den anmodade statens lagstiftning inte föreskriver straff för ett brott som begåtts utanför dess territorium under liknande omständigheter, får den verkställande myndigheten i den anmodade staten skönsmässigt bevilja utlämning under förutsättning att samtliga andra tillämpliga krav för utlämning är uppfyllda."

Artikel 2

Översändande av och vidimering av handlingar

A. Följande skall tillämpas i stället för artikel 13.1 i 1976 års utlämningsöverenskommelse:

"1. Framställningar om utlämning och handlingar som stöder dessa skall översändas på diplomatisk väg, inbegripet översändande enligt punkt 7 i denna artikel."

B. Följande skall tillämpas i stället för artikel 13.5 i 1976 års utlämningsöverenskommelse:

"5. Handlingar som är försedda med certifikat eller sigill från justitieministeriet eller det ministerium som ansvarar för utrikespolitiken i den ansökande staten,

c. in criminal cases relating to taxes, customs duties, currency control and the import or export of commodities, regardless of whether the laws of the requesting and requested States provide for the same kinds of taxes, customs duties, or controls on currency or on the import or export of the same kinds of commodities."

B. The following shall be applied in place of the text of Article 3(3) of the 1976 Extradition Treaty:

"3. If the offense has been committed outside the territory of the requesting State, extradition shall be granted, subject to the other applicable requirements for extradition, if the laws of the requested State provide for the punishment of an offense committed outside its territory in similar circumstances. If the laws of the requested State do not provide for the punishment of an offense committed outside its territory in similar circumstances, the executive authority of the requested State, at its discretion, may grant extradition provided that all other applicable requirements for extradition are met."

Article 2

Transmission and authentication of documents

A. The following shall be applied in place of Article 13 (1) of the 1976 Extradition Treaty:

"1. Requests for extradition and supporting documents shall be transmitted through the diplomatic channel, which shall include transmission as provided for in paragraph 7 of this Article."

B. The following shall be applied in place of Article 13 (5) of the 1976 Extradition Treaty:

"5. Documents that bear the certificate or seal of the Ministry of Justice, or Ministry or Department responsible for foreign affairs, of the requesting State shall be admis-

skall godtas vid utlämningsförfaranden i den anmodade medlemsstaten utan ytterligare certifiering, bestyrkande, vidimering eller annan legalisering. Med 'justitieministerium' avses i fråga om Finland Finlands justitieministerium och i fråga om Amerikas förenta stater United States Department of Justice."

Artikel 3

Översändande av framställningar om provisoriskt anhållande

Följande skall tillämpas som artikel 14.4 i 1976 års utlämningsöverenskommelse:

"4. Framställningar om provisoriskt anhållande får, som ett alternativ till den diplomatiska vägen, översändas direkt mellan Finlands justitieministerium och Förenta staternas justitieministerium. Vägen över Internationella kriminalpolisorganisationen (Interpol) får också användas för att översända en sådan framställning."

Artikel 4

Översändande av handlingar efter provisoriskt anhållande

Följande skall tillämpas som artikel 13.7 i 1976 års utlämningsöverenskommelse:

"7. Om den person vars utlämning begärs är provisoriskt anhållen i den anmodade staten, får den ansökande staten uppfylla sin förpliktelse att översända framställningen om utlämning och de handlingar som stöder denna på diplomatisk väg i enlighet med punkt 1 i denna artikel genom att lämna in framställningen och de handlingar som stöder denna till den anmodade statens ambassad i den ansökande staten. I detta fall skall det datum ambassaden mottog en sådan framställning anses vara det datum den anmodade staten mottog framställningen för tillämpningen av eventuella tidsfrister som skall iaktas enligt artikel 14 i denna överenskommelse, för att personen skall kunna hållas i fortsatt förvar."

sible in extradition proceedings in the requested State without further certification, authentication, or other legalization. 'Ministry of Justice' shall, for Finland, mean the Finnish Ministry of Justice, and, for the United States of America, the United States Department of Justice."

Article 3

Transmission of requests for provisional arrest

The following shall be applied as Article 14(4) of the 1976 Extradition Treaty:

"4. Requests for provisional arrest may be made directly between the Finnish Ministry of Justice and the United States Department of Justice, as an alternative to the diplomatic channel. The facilities of the International Criminal Police Organization (Interpol) may also be used to transmit such a request."

Article 4

Transmission of documents following provisional arrest

The following shall be applied as Article 13(7) of the 1976 Extradition Treaty:

"7. If the person whose extradition is sought is held under provisional arrest by the requested State, the requesting State may satisfy its obligation to transmit its request for extradition and supporting documents through the diplomatic channel pursuant to paragraph 1 of this Article, by submitting the request and documents to the Embassy of the requested State located in the requesting State. In that case, the date of receipt of such request by the Embassy shall be considered to be the date of receipt by the requested State for purposes of applying the time limit that must be met under Article 14 of this Treaty to enable the person's continued detention."

Artikel 5

Kompletterande information

Följande skall tillämpas som artikel 15.3 i 1976 års utlämningsöverenskommelse:

"3. Sådan kompletterande information får begäras och lämnas direkt mellan Finlands justitieministerium och Förenta staternas justitieministerium."

Artikel 6

Tillfällig utlämning

Följande skall tillämpas som artikel 16 bis i 1976 års utlämningsöverenskommelse:

"Artikel 16 bis

1. Om en framställning om utlämning beviljas när det gäller en person som är föremål för ett rättsligt förfarande eller avtjänar ett straff i den anmodade staten, kan den staten tillfälligt utlämna personen till den ansökande staten för att lagföras.

2. Den utlämnade personen skall hållas i förvar i den ansökande staten och skall återbördas till den anmodade staten när förfarandena mot honom eller henne har avslutats, i enlighet med villkor som skall fastställas genom ömsesidig överenskommelse mellan den ansökande och den anmodade staten. Den tid som har tillbringats i förvar på den ansökande statens territorium under lagföring i den staten får dras av från den strafftid som återstår att avtjänas i den anmodade staten."

Artikel 7

Framställningar om utlämning som görs av flera stater

Följande skall tillämpas i stället för texten i artikel 18 i 1976 års utlämningsöverenskommelse:

Article 5

Supplemental information

The following shall be applied as Article 15(3) of the 1976 Extradition Treaty:

"3. Such additional evidence or information may be requested and furnished directly between the the Finnish Ministry of Justice and the United States Department of Justice."

Article 6

Temporary Surrender

The following shall be applied as Article 16 bis of the 1976 Extradition Treaty:

"Article 16 bis

1. If a request for extradition is granted in the case of a person who is being proceeded against or is serving a sentence in the requested State, the requested State may temporarily surrender the person sought to the requesting State for the purpose of prosecution.

2. The person so surrendered shall be kept in custody in the requesting State and shall be returned to the requested State at the conclusion of the proceedings against that person, in accordance with the conditions to be determined by mutual agreement of the requesting and requested States. The time spent in custody in the territory of the requesting State pending prosecution in that State may be deducted from the time remaining to be served in the requested State."

Article 7

Requests for extradition or surrender made by several States

The following shall be applied in place of the text of Article 18 of the 1976 Extradition Treaty:

"1. Om den anmodade staten mottar framställningar från den ansökande staten och från någon annan stat eller andra stater om utlämning av samma person, antingen för samma brott eller för olika brott, skall den verkställande myndigheten i den anmodade staten avgöra till vilken stat den skall utlämna personen, om den beslutar att över huvud taget utlämna personen.

2. Om Finland mottar en framställning om utlämning från Amerikas förenta stater och en framställning om överlämnande i enlighet med den europeiska arresteringsordern av samma person, antingen för samma brott eller för olika brott, skall Finlands justitieministerium avgöra till vilken stat den skall utlämna personen, om den beslutar att över huvud taget utlämna personen.

3. När den anmodade staten fattar sitt beslut i enlighet med punkterna 1 och 2 i denna artikel får den beakta alla relevanta omständigheter, även, men inte uteslutande följande omständigheter:

- a) Huruvida framställningarna gjorts i enlighet med ett avtal.
- b) De orter där de enskilda brotten begicks.
- c) De ansökande staternas respektive intressen.
- d) Brottens svårhetsgrad.
- e) Offrets nationalitet.
- f) Den eftersöktes nationalitet.
- g) Möjligheten till utlämning på ett senare stadium mellan de ansökande staterna.
- h) Den kronologiska ordning i vilken framställningarna från de ansökande staterna mottogs."

Artikel 8

Förenklade utlämningsförfaranden

Följande skall tillämpas som artikel 15 bis i 1976 års utlämningsöverenskommelse:

"Artikel 15 bis

Om den eftersökte samtycker till att

"1. If the requested State receives requests from the requesting State and from any other State or States for the extradition of the same person, either for the same offense or for different offenses, the executive authority of the requested State shall determine to which State, if any, it will surrender the person.

2. If Finland receives an extradition request from the United States of America and a request for surrender pursuant to the European arrest warrant for the same person, either for the same offense or for different offenses, the Finnish Ministry of Justice shall determine to which State, if any, it will surrender the person.

3. In making its decision under paragraphs 1 and 2 of this Article, the requested State shall consider all of the relevant factors, including, but not limited to, the following:

- a. whether the requests were made pursuant to a treaty;
- b. the places where each of the offenses was committed;
- c. the respective interests of the requesting States;
- d. the seriousness of the offenses;
- e. the nationality of the victim;
- f. the nationality of the person sought;
- g. the possibility of any subsequent extradition between the requesting States; and
- h. the chronological order in which the requests were received from the requesting States."

Article 8

Simplified extradition procedures

The following shall be applied as Article 15 bis of the 1976 Extradition Treaty:

"Article 15 bis

If the person sought consents to be surren-

utlämnas till den ansökande staten, får den anmodade staten i enlighet med de principer och förfaranden som gäller i dess rättssystem utlämna honom eller henne så snabbt som möjligt utan ytterligare förfaranden. Den eftersöktes samtycke kan innefatta att han eller hon går med på att avstå från skydd under specialitetsregeln."

Artikel 9

Transitering i händelse av icke planerad landning

Följande skall tillämpas som artikel 20.3 i 1976 års utlämningsöverenskommelse:

"3. Tillstånd krävs inte när flygtransport används och ingen landning på transiteringsstatens territorium planeras. Om en icke planerad landning sker, kan den stat i vilken den icke planerade landningen sker kräva en framställning om transitering som innehåller en beskrivning av den person som transporteras och en kort redogörelse för fallet. En framställning om transitering skall göras på diplomatisk väg eller direkt mellan Finlands justitieministerium och Förenta staternas justitieministerium. Vägen över Interpol får också användas för att översända en sådan framställning. Alla åtgärder som är nödvändiga för att hindra personen från att rymma skall vidtas tills transiteringen verkställs, om framställningen om transitering mottas inom 96 timmar efter den icke planerade landningen."

Artikel 10

Känslig information i en framställning

Följande skall tillämpas som artikel 20 bis i 1976 års utlämningsöverenskommelse:

"Artikel 20 bis

Känslig information i en framställning

Om den ansökande staten överväger att överlämna särskilt känslig information som stöd för sin framställning om utlämning, kan

dered to the requesting State, the requested State may, in accordance with the principles and procedures provided for under its legal system, surrender the person as expeditiously as possible without further proceedings. The consent of the person sought may include agreement to waiver of protection of the rule of specialty."

Article 9

Transit in case of unscheduled landing

The following shall be applied as Article 20(3) of the 1976 Extradition Treaty:

"3. Authorization is not required when air transportation is used and no landing is scheduled on the territory of the transit State. If an unscheduled landing does occur, the State in which the unscheduled landing occurs may require a request for transit that contains a description of the person being transported and a brief statement of the facts of the case. A request for transit shall be made through the diplomatic channel or directly between the Finnish Ministry of Justice and the United States Department of Justice. The facilities of the International Criminal Police Organization (Interpol) may be used to transmit such a request. All measures necessary to prevent the person from absconding shall be taken until transit is effected, as long as the request for transit is received within 96 hours of the unscheduled landing.

Article 10

Sensitive information in a request

The following shall be applied as Article 20 bis of the 1976 Extradition Treaty:

"Article 20 bis

Sensitive information in a request

Where the requesting State contemplates the submission of particularly sensitive information in support of its request for extra-

den samråda med den anmodade staten för att avgöra i vilken utsträckning det är möjligt för den anmodade staten att skydda informationen. Om den anmodade staten inte kan skydda informationen på det sätt som den ansökande staten eftersträvar, får den ansökande staten avgöra huruvida informationen skall överlämnas trots detta."

dition, it may consult the requested State to determine the extent to which the information can be protected by the requested State. If the requested State cannot protect the information in the manner sought by the requesting State, the requesting State shall determine whether the information shall nonetheless be submitted."

AVTAL

om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater

EUROPEISKA UNIONEN OCH AMERIKAS FÖRENTA STATER,

SOM ÖNSKAR att ytterligare underlätta samarbetet mellan Amerikas förenta stater och Europeiska unionens medlemsstater,

SOM ÖNSKAR bekämpa brottslighet på ett effektivare sätt för att skydda sina demokratiska samhällen och gemensamma värderingar,

SOM VEDERBÖRLIGEN BEAKTAR den enskildes rättigheter och rättsstatsprincipen,

SOM BEAKTAR de garantier i sina respektive rättssystem som ger en åtalad person rätt till en rättvis rättegång, inbegripet rätt att rannsakas av en opartisk domstol när rättad i enlighet med lagstiftningen,

SOM ÖNSKAR ingå ett avtal om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål,

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

Artikel 1

Mål och syfte

De avtalsslutande parterna förpliktar sig att, i enlighet med bestämmelserna i detta avtal, förbättra samarbetet och ömsesidig rättslig hjälp.

Artikel 2

Definitioner

1. avtalsslutande parter: Europeiska unionen och Amerikas förenta stater.

2. medlemsstat: en medlemsstat i Europeiska unionen.

AGREEMENT

on mutual legal assistance between the European union and the United States of America

THE EUROPEAN UNION AND THE UNITED STATES OF AMERICA,

DESIRING further to facilitate cooperation between the European Union Member States and the United States of America,

DESIRING to combat crime in a more effective way as a means of protecting their respective democratic societies and common values,

HAVING DUE REGARD for rights of individuals and the rule of law,

MINDFUL of the guarantees under their respective legal systems which provide an accused person with the right to a fair trial, including the right to adjudication by an impartial tribunal established pursuant to law,

DESIRING to conclude an Agreement relating to mutual legal assistance in criminal matters,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article 1

Object and Purpose

The Contracting Parties undertake, in accordance with the provisions of this Agreement, to provide for enhancements to cooperation and mutual legal assistance.

Article 2

Definitions

1. "Contracting Parties" shall mean the European Union and the United States of America.

2. "Member State" shall mean a Member State of the European Union.

Artikel 3

Tillämpningsområde för detta avtal i förhållande till bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp med medlemsstater och om sådana avtal saknas

1. Europeiska unionen, enligt Fördraget om Europeiska unionen, och Amerikas förenta stater skall se till att bestämmelserna i detta avtal tillämpas i förhållande till de bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp mellan medlemsstaterna och Amerikas förenta stater som är i kraft dagen för detta avtals ikraftträdande, på följande villkor:

(a) Artikel 4 skall tillämpas för att göra det möjligt att identifiera konton och ekonomiska transaktioner utöver det bemyndigande som redan föreskrivs enligt bestämmelserna i bilaterala avtal.

(b) Artikel 5 skall tillämpas för att tillåta upprättande av och verksamhet för gemensamma utredningsgrupper utöver det bemyndigande som redan föreskrivs enligt bestämmelserna i bilaterala avtal.

(c) Artikel 6 skall tillämpas för att tillåta upptagning av vittnesmål från en person i den anmodade staten genom användning av videoöverföringsteknik mellan den ansökande och de anmodade staterna utöver det bemyndigande som redan föreskrivs enligt bestämmelserna i bilaterala avtal.

(d) Artikel 7 skall tillämpas för att göra det möjligt att använda snabba kommunikationsmedel utöver det bemyndigande som redan föreskrivs enligt bestämmelserna i bilaterala avtal.

(e) Artikel 8 skall tillämpas för att tillåta ömsesidig rättslig hjälp till de berörda administrativa myndigheterna utöver det bemyndigande som redan föreskrivs enligt bestämmelserna i bilaterala avtal.

(f) Med förbehåll för artikel 9.4 och 9.5 skall artikel 9 tillämpas i stället för, eller i

Article 3

Scope of application of this Agreement in relation to bilateral mutual legal assistance treaties with Member States and in the absence thereof

1. The European Union, pursuant to the Treaty on European Union, and the United States of America shall ensure that the provisions of this Agreement are applied in relation to bilateral mutual legal assistance treaties between the Member States and the United States of America, in force at the time of the entry into force of this Agreement, under the following terms:

(a) Article 4 shall be applied to provide for identification of financial accounts and transactions in addition to any authority already provided under bilateral treaty provisions;

(b) Article 5 shall be applied to authorize the formation and activities of joint investigative teams in addition to any authority already provided under bilateral treaty provisions;

(c) Article 6 shall be applied to authorize the taking of testimony of a person located in the requested State by use of video transmission technology between the requesting and requested States in addition to any authority already provided under bilateral treaty provisions;

(d) Article 7 shall be applied to provide for the use of expedited means of communication in addition to any authority already provided under bilateral treaty provisions;

(e) Article 8 shall be applied to authorize the providing of mutual legal assistance to the administrative authorities concerned, in addition to any authority already provided under bilateral treaty provisions;

(f) Subject to Article 9(4) and (5), Article 9 shall be applied in place of, or in the ab-

avsaknad av, bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar begränsningar av användningen av information eller bevismaterial som lämnas till den ansökande staten och som reglerar villkoren för eller vägran att lämna hjälp på grunder som rör dataskydd.

(g) Artikel 10 skall tillämpas i avsaknad av bilaterala avtalsbestämmelser som reglerar under vilka omständigheter en ansökande stat kan ansöka om att få framställningen belagd med sekretess.

2. (a) Europeiska unionen, enligt Fördraget om Europeiska unionen, skall se till att varje medlemsstat bekräftar att dess gällande bilaterala avtal med Amerikas förenta stater om ömsesidig rättslig hjälp skall tillämpas på det sätt som anges i denna artikel, i ett skriftligt instrument mellan medlemsstaten och Amerikas förenta stater.

(b) Europeiska unionen, enligt Fördraget om Europeiska unionen, skall se till att nya medlemsstater som ansluter sig till Europeiska unionen efter detta avtals ikraftträdande och som har bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp med Amerikas förenta stater vidtar de åtgärder som avses i led a.

(c) De avtalslutande parterna skall sträva efter att fullfölja det förfarande som anges i led b före den beräknade anslutningen av en ny medlemsstat, eller snarast möjligt därefter. Europeiska unionen skall till Amerikas förenta stater meddela dagen för den nya medlemsstatens anslutning.

3. (a) Europeiska unionen, enligt Fördraget om Europeiska unionen, och Amerikas förenta stater skall även se till att bestämmelserna i detta avtal tillämpas i avsaknad av ett gällande bilateralt avtal om ömsesidig rättslig hjälp mellan en medlemsstat och Amerikas förenta stater.

(b) Europeiska unionen, enligt Fördraget om Europeiska unionen, skall se till att

sence of bilateral treaty provisions governing limitations on use of information or evidence provided to the requesting State, and governing the conditioning or refusal of assistance on data protection grounds;

(g) Article 10 shall be applied in the absence of bilateral treaty provisions pertaining to the circumstances under which a requesting State may seek the confidentiality of its request.

2. (a) The European Union, pursuant to the Treaty on European Union, shall ensure that each Member State acknowledges, in a written instrument between such Member State and the United States of America, the application, in the manner set forth in this Article, of its bilateral mutual legal assistance treaty in force with the United States of America;

(b) The European Union, pursuant to the Treaty on European Union, shall ensure that new Member States acceding to the European Union after the entry into force of this Agreement, and having bilateral mutual legal assistance treaties with the United States of America, take the measures referred to in subparagraph (a);

(c) The Contracting Parties shall endeavour to complete the process described in subparagraph (b) prior to the scheduled accession of a new Member State, or as soon as possible thereafter. The European Union shall notify the United States of America of the date of accession of new Member States.

3. (a) The European Union, pursuant to the Treaty on European Union, and the United States of America shall also ensure that the provisions of this Agreement are applied in the absence of a bilateral mutual legal assistance treaty in force between a Member State and the United States of America;

(b) The European Union, pursuant to the Treaty on European Union, shall ensure that such Member State acknowledges, in a writ-

sådana medlemsstater i ett skriftligt instrument mellan den berörda medlemsstaten och Amerikas förenta stater bekräftar tillämpningen av bestämmelserna i detta avtal.

(c) Europeiska unionen, enligt Fördraget om Europeiska unionen, skall se till att de nya medlemsstater som ansluter sig till Europeiska unionen efter detta avtals ikraftträdande och som inte har bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp med Förenta staterna vidtar de åtgärder som avses i led b.

4. Om det förfarande som avses i punkterna 2 b och 3 c inte har slutförts dagen för anslutningen, skall bestämmelserna i detta avtal gälla i förbindelserna mellan Amerikas förenta stater och den nya medlemsstaten från och med den dag de har underrättat varandra och Europeiska unionen om att deras interna förfaranden i detta syfte har slutförts.

5. De avtalsslutande parterna är eniga om att syftet med detta avtal endast är ömsesidig rättslig hjälp mellan de berörda staterna. Bestämmelserna i detta avtal medför inga rättigheter för en enskild person att erhålla, undertrycka eller utesluta bevis eller förhindra att en framställning verkställs, inte heller att utöka eller begränsa rättigheter som annars skulle gälla enligt nationell lagstiftning.

Artikel 4

Identifiering av bankinformation

1. (a) Den anmodade staten skall, i överensstämmelse med villkoren i denna artikel, efter en framställning från den ansökande staten snabbt förvissa sig om huruvida bankerna på den anmodade statens territorium innehar information om huruvida en identifierad fysisk eller juridisk person som misstänks eller anklagas för ett brott är innehavare av ett eller flera bankkonton. Den anmodade staten skall genast meddela den ansökande staten resultaten av sina

ten instrument between such Member State and the United States of America, the application of the provisions of this Agreement;

(c) The European Union, pursuant to the Treaty on European Union, shall ensure that new Member States acceding to the European Union after the entry into force of this Agreement, which do not have bilateral mutual legal assistance treaties with the United States of America, take the measures referred to in subparagraph (b).

4. If the process described in paragraph 2(b) and 3(c) is not completed by the date of accession, the provisions of this Agreement shall apply in the relations between the United States of America and that new Member State as from the date on which they have notified each other and the European Union of the completion of their internal procedures for that purpose.

5. The Contracting Parties agree that this Agreement is intended solely for mutual legal assistance between the States concerned. The provisions of this Agreement shall not give rise to a right on the part of any private person to obtain, suppress, or exclude any evidence, or to impede the execution of a request, nor expand or limit rights otherwise available under domestic law.

Article 4

Identification of bank information

1. (a) Upon request of the requesting State, the requested State shall, in accordance with the terms of this Article, promptly ascertain if the banks located in its territory possess information on whether an identified natural or legal person suspected of or charged with a criminal offence is the holder of a bank account or accounts. The requested State shall promptly communicate the results of its enquiries to the requesting State;

undersökningar.

(b) De åtgärder som avses i led a kan även vidtas för att identifiera

(i) information som rör fysiska eller juridiska personer som fällts för eller på annat sätt varit inblandade i brott,

(ii) information som andra finansinstitut än banker innehar, eller

(iii) ekonomiska transaktioner utan samband med konton.

2. En framställning om information enligt punkt 1 skall innehålla följande:

(a) Identiteten på den fysiska eller juridiska person som är relevant för att finna kontona eller transaktionerna.

(b) Tillräcklig information för att den behöriga myndigheten i den anmodade staten

(i) skäligen skall kunna misstänka att den berörda fysiska eller juridiska personen är inblandad i brott och att banker eller annat finansinstitut än bank på den anmodade statens territorium kan inneha den begärda informationen, och

(ii) skall kunna anta att den information som eftersträvas gäller brottsutredningen eller lagföringen.

(c) I möjligaste mån information om vilken bank eller annat finansinstitut än bank som kan beröras och annan tillgänglig information som kan bidra till att minska utredningens omfattning.

3. Framställningar om hjälp enligt denna artikel skall översändas mellan

(a) de centrala myndigheter som ansvarar för ömsesidig rättslig hjälp i medlemsstaterna eller de nationella myndigheter i medlemsstaterna som

(b) The actions described in subparagraph (a) may also be taken for the purpose of identifying:

(i) information regarding natural or legal persons convicted of or otherwise involved in a criminal offence;

(ii) information in the possession of non-bank financial institutions; or

(iii) financial transactions unrelated to accounts.

2. A request for information described in paragraph 1 shall include:

(a) the identity of the natural or legal person relevant to locating such accounts or transactions; and

(b) sufficient information to enable the competent authority of the requested State to:

(i) reasonably suspect that the natural or legal person concerned has engaged in a criminal offence and that banks or non-bank financial institutions in the territory of the requested State may have the information requested; and

(ii) conclude that the information sought relates to the criminal investigation or proceeding.

(c) to the extent possible, information concerning which bank or non-bank financial institution may be involved, and other information the availability of which may aid in reducing the breadth of the enquiry.

3. Requests for assistance under this Article shall be transmitted between:

(a) central authorities responsible for mutual legal assistance in Member States, or national authorities of Member States responsible for investigation or prosecution of

ansvarar för att utreda eller beivra brott och som har utsetts i enlighet med artikel 15.2, och

(b) de nationella myndigheter i Förenta staterna som ansvarar för att utreda eller beivra brott och som har utsetts i enlighet med artikel 15.2.

Efter ikraftträdandet av detta avtal får de avtalslutande parterna genom utväxling av diplomatiska noter enas om att ändra de kanaler genom vilka framställningar enligt denna artikel görs.

4. (a) Med förbehåll för led b får en stat enligt artikel 15 inskränka sin skyldighet att lämna hjälp enligt denna artikel till följande:

(i) Straffbara brott enligt såväl den anmodade som den ansökande statens lagstiftning.

(ii) Brott som medför en påföljd som innebär frihetsstraff eller annan frihetsberövande åtgärd på minst fyra år i den ansökande staten och minst två år i den anmodade staten.

(iii) Angivna grova straffbara brott enligt såväl den anmodade som den ansökande statens lagstiftning.

(b) En stat som inskränker sin skyldighet enligt led a ii eller a iii skall åtminstone möjliggöra identifiering av konton som kopplas till terroristverksamhet och tvätt av vinning som skapats genom omfattande grov brottslig verksamhet som är straffbar enligt såväl den anmodade som den ansökande statens lagstiftning.

5. Hjälp får inte vägras enligt denna artikel med hänvisning till banksekretess.

6. Den anmodade staten skall besvara en framställning om att uppvisa förteckning över konton eller transaktioner som identifierats enligt denna artikel i överensstämmelse med bestämmelserna i det tillämpliga avtal om ömsesidig rättslig hjälp som är i kraft mellan de berörda staterna eller, i avsaknad av ett sådant avtal,

criminal offences as designated pursuant to Article 15(2), and

(b) national authorities of the United States responsible for investigation or prosecution of criminal offences, as designated pursuant to Article 15(2).

The Contracting Parties may, following the entry into force of this Agreement, agree by exchange of diplomatic note to modify the channels through which requests under this Article are made.

4. (a) Subject to subparagraph (b), a State may, pursuant to Article 15, limit its obligation to provide assistance under this Article to:

(i) offences punishable under the laws of both the requested and requesting States;

(ii) offences punishable by a penalty involving deprivation of liberty or a detention order of a maximum period of at least four years in the requesting State and at least two years in the requested State; or

(iii) designated serious offences punishable under the laws of both the requested and requesting States;

(b) A State which limits its obligation pursuant to subparagraph (a)(ii) or (iii) shall, at a minimum, enable identification of accounts associated with terrorist activity and the laundering of proceeds generated from a comprehensive range of serious criminal activities, punishable under the laws of both the requesting and requested States.

5. Assistance may not be refused under this Article on grounds of bank secrecy.

6. The requested State shall respond to a request for production of the records concerning the accounts or transactions identified pursuant to this Article, in accordance with the provisions of the applicable mutual legal assistance treaty in force between the States concerned, or in the absence thereof, in accordance with the requirements of its domestic law.

i överensstämmelse med kraven i dess nationella lagstiftning.

7. De avtalsslutande parterna skall vidta åtgärder för att undvika att anmodade stater åläggs mycket stora bördor genom denna artikel. Om resultatet ändå blir mycket stora bördor för den anmodade staten, inbegripet för banker eller genom användning av de kommunikationskanaler som anges i denna artikel, skall de avtalsslutande parterna omedelbart samråda för att underlätta tillämpningen av denna artikel och även för att vidta de åtgärder som kan krävas för att minska aktuella och framtida bördor.

Artikel 5

Gemensamma utredningsgrupper

1. De avtalsslutande parterna skall, i den utsträckning de inte redan har gjort detta, vidta de åtgärder som är nödvändiga för att möjliggöra att gemensamma utredningsgrupper kan inrättas och verka på varje medlemsstats respektive Amerikas förenta staters territorium, i syfte att underlätta brottsutredningar eller straffrättsliga förfaranden som berör en eller flera medlemsstater och Amerikas förenta stater, om den berörda medlemsstaten eller Amerikas förenta stater anser det vara lämpligt.

2. De förfaranden enligt vilka gruppen skall fungera, t.ex. sammansättning, varaktighet, plats, organisation, uppgifter, syfte samt villkor för deltagande av medlemmar från en medlemsstat i utredningar som sker på en annan medlemsstats territorium, skall överenskommas mellan de berörda behöriga myndigheter som ansvarar för utredning eller beivrande av brott, så som fastställts av de respektive berörda staterna.

3. De berörda behöriga myndigheter som har utsetts av respektive stat skall kommunicera direkt om inrättande av sådana grupper och deras verksamhet, men om komplexiteten är ovanligt stor, eller om omfattningen eller andra rådande

7. The Contracting Parties shall take measures to avoid the imposition of extraordinary burdens on requested States through application of this Article. Where extraordinary burdens on a requested State nonetheless result, including on banks or by operation of the channels of communications foreseen in this Article, the Contracting Parties shall immediately consult with a view to facilitating the application of this Article, including the taking of such measures as may be required to reduce pending and future burdens.

Article 5

Joint investigative teams

1. The Contracting Parties shall, to the extent they have not already done so, take such measures as may be necessary to enable joint investigative teams to be established and operated in the respective territories of each Member State and the United States of America for the purpose of facilitating criminal investigations or prosecutions involving one or more Member States and the United States of America where deemed appropriate by the Member State concerned and the United States of America.

2. The procedures under which the team is to operate, such as its composition, duration, location, organization, functions, purpose, and terms of participation of team members of a State in investigative activities taking place in another State's territory shall be as agreed between the competent authorities responsible for the investigation or prosecution of criminal offences, as determined by the respective States concerned.

3. The competent authorities determined by the respective States concerned shall communicate directly for the purposes of the establishment and operation of such team except that where the exceptional complexity, broad scope, or other circum-

omständigheter anses nödvändiggöra en mer central samordning om några eller samtliga aspekter, får staterna enas om andra lämpliga kommunikationskanaler för detta ändamål.

4. När den gemensamma utredningsgruppen behöver vidta utredningsåtgärder i någon av de stater som inrättat gruppen, får en medlem av gruppen från den staten be sitt eget lands behöriga myndigheter att genomföra dessa åtgärder utan att de övriga staterna behöver lämna in en framställning om ömsesidig rättslig hjälp. Den rättsliga standard som krävs för att få till stånd åtgärden i den staten skall vara den standard som tillämpas på nationell utredningsverksamhet.

Artikel 6

Videokonferens

1. De avtalslutande parterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att möjliggöra användning av teknik för videoöverföring mellan varje medlemsstat och Amerikas förenta stater för att i ett förfarande där ömsesidig rättslig hjälp kan ges ta upp vittnesmål från ett vittne eller en expert i den anmodade staten, i den mån sådan hjälp för närvarande inte är möjlig. I den mån de inte anges särskilt i denna artikel, skall de närmare villkoren för förfarandet överensstamma med de villkor som föreskrivs enligt det tillämpliga avtal om ömsesidig rättslig hjälp som är i kraft mellan de berörda staterna, eller enligt den anmodade statens lagstiftning, beroende på vilket som är tillämpligt.

2. Såvida inte den ansökande och den anmodade staten enas om något annat, skall den ansökande staten stå för kostnaderna i samband med installationen och skötseln av videoöverföringen. Övriga kostnader som uppstår medan hjälpen lämnas (inklusive kostnader i samband med deltagarnas resor i den anmodade staten) skall bestridas i överensstämmelse med de tillämpliga bestämmelserna i det avtal om ömsesidig rättslig hjälp som är i kraft mellan de berörda staterna eller, i avsaknad av ett

stances involved are deemed to require more central coordination as to some or all aspects, the States may agree upon other appropriate channels of communications to that end.

4. Where the joint investigative team needs investigative measures to be taken in one of the States setting up the team, a member of the team of that State may request its own competent authorities to take those measures without the other States having to submit a request for mutual legal assistance. The required legal standard for obtaining the measure in that State shall be the standard applicable to its domestic investigative activities.

Article 6

Video conferencing

1. The Contracting Parties shall take such measures as may be necessary to enable the use of video transmission technology between each Member State and the United States of America for taking testimony in a proceeding for which mutual legal assistance is available of a witness or expert located in a requested State, to the extent such assistance is not currently available. To the extent not specifically set forth in this Article, the modalities governing such procedure shall be as provided under the applicable mutual legal assistance treaty in force between the States concerned, or the law of the requested State, as applicable.

2. Unless otherwise agreed by the requesting and requested States, the requesting State shall bear the costs associated with establishing and servicing the video transmission. Other costs arising in the course of providing assistance (including costs associated with travel of participants in the requested State) shall be borne in accordance with the applicable provisions of the mutual legal assistance treaty in force between the States concerned, or where there is no such treaty, as agreed upon by the requesting and

sådant avtal, såsom den ansökande och den anmodade staten överenskommer.

3. Den ansökande och den anmodade staten får samråda för att underlätta lösningen av sådana juridiska, tekniska eller logistiska problem som kan uppstå när framställningen verkställs.

4. Utan att det påverkar behörigheten enligt den ansökande statens lag skall avsiktligt felaktiga utsagor eller andra fel som begås av vittnet eller experten under videokonferensen kunna bestraffas i den anmodade staten på samma sätt som om de begåtts under nationella rättsliga förfaranden.

5. Denna artikel skall inte påverka användningen av andra, enligt tillämpligt avtal eller tillämplig lagstiftning, tillgängliga metoder för upptagning av vittnesmål i den anmodade staten.

6. Denna artikel skall inte påverka tillämpningen av sådana bestämmelser i bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp mellan medlemsstater och Amerikas förenta stater som nödvändiggör eller tillåter användning av videokonferensteknik för andra syften än som anges i punkt 1, inklusive för identifiering av personer eller föremål eller upptagning av utsagor för en utredning. Om detta inte redan föreskrivs i ett tillämpligt avtal eller i tillämplig lagstiftning, får en stat tillåta användning av videokonferensteknik i sådana fall.

Artikel 7

Påskyndat översändande av framställningar

Framställningar om ömsesidig rättslig hjälp och meddelanden i samband med dessa får översändas genom snabba kommunikationsmedel, inbegripet fax och e-post, varvid en formell bekräftelse skall följa om den anmodade staten kräver detta. Den anmodade staten får besvara framställningen genom sådana snabba kommunikationsmedel.

requested States.

3. The requesting and requested States may consult in order to facilitate resolution of legal, technical or logistical issues that may arise in the execution of the request.

4. Without prejudice to any jurisdiction under the law of the requesting State, making an intentionally false statement or other misconduct of the witness or expert during the course of the video conference shall be punishable in the requested State in the same manner as if it had been committed in the course of its domestic proceedings.

5. This Article is without prejudice to the use of other means for obtaining of testimony in the requested State available under applicable treaty or law.

6. This Article is without prejudice to application of provisions of bilateral mutual legal assistance agreements between Member States and the United States of America that require or permit the use of video conferencing technology for purposes other than those described in paragraph 1, including for purposes of identification of persons or objects, or taking of investigative statements. Where not already provided for under applicable treaty or law, a State may permit the use of video conferencing technology in such instances.

Article 7

Expedited transmission of requests

Requests for mutual legal assistance, and communications related thereto, may be made by expedited means of communications, including fax or e-mail, with formal confirmation to follow where required by the requested State. The requested State may respond to the request by any such expedited means of communication.

Artikel 8

Ömsesidig rättslig hjälp till administrativa myndigheter

1. Ömsesidig rättslig hjälp skall även lämnas till en nationell administrativ myndighet som utreder beteenden som kan bli föremål för åtal eller som kan överföras till brottsutredande myndigheter eller åklagarmyndigheter i enlighet med dess specifika administrativa eller författningsmässiga bemyndigande för detta. Ömsesidig rättslig hjälp kan även lämnas till andra administrativa myndigheter under sådana förhållanden. Hjälp skall inte lämnas i ärenden som den administrativa myndigheten inte förväntar sig skall leda till åtal eller, i tillämpliga fall, hänskjutas till domstol.

2. a) En framställning om hjälp enligt denna artikel skall översändas mellan de centrala myndigheter som utsetts enligt det bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp som är i kraft mellan de berörda staterna, eller mellan andra myndigheter som de centrala myndigheterna har enats om.

b) Om ett avtal saknas skall framställningar översändas mellan United States Department of Justice och justitieministeriet, eller, enligt artikel 15.1, ett jämförbart ministerium i den berörda medlemsstaten vilket ansvarar för översändandet av framställningar om ömsesidig rättslig hjälp, eller mellan andra myndigheter som Department of Justice och ministeriet enas om.

3. De avtalsslutande parterna skall vidta åtgärder för att undvika att anmodade stater genom tillämpning av denna artikel åläggs mycket stora bördor. Om resultatet ändå blir mycket stora bördor för den anmodade staten, skall de avtalsslutande parterna omedelbart samråda för att underlätta tillämpningen av denna artikel, bland annat

Article 8

Mutual legal assistance to administrative authorities

1. Mutual legal assistance shall also be afforded to a national administrative authority, investigating conduct with a view to a criminal prosecution of the conduct, or referral of the conduct to criminal investigation or prosecution authorities, pursuant to its specific administrative or regulatory authority to undertake such investigation. Mutual legal assistance may also be afforded to other administrative authorities under such circumstances. Assistance shall not be available for matters in which the administrative authority anticipates that no prosecution or referral, as applicable, will take place.

2. (a) Requests for assistance under this Article shall be transmitted between the central authorities designated pursuant to the bilateral mutual legal assistance treaty in force between the States concerned, or between such other authorities as may be agreed by the central authorities;

(b) In the absence of a treaty, requests shall be transmitted between the United States Department of Justice and the Ministry of Justice or, pursuant to Article 15(1), comparable Ministry of the Member State concerned responsible for transmission of mutual legal assistance requests, or between such other authorities as may be agreed by the Department of Justice and such Ministry.

3. The Contracting Parties shall take measures to avoid the imposition of extraordinary burdens on requested States through application of this Article. Where extraordinary burdens on a requested State nonetheless result, the Contracting Parties shall immediately consult with a view to facilitating the application of this Article, including the

genom att vidta sådana åtgärder som kan krävas för att minska aktuella och framtida bördor.

taking of such measures as may be required to reduce pending and future burdens.

Artikel 9

Begränsningar av användningen för att skydda personuppgifter och andra uppgifter

1. Den ansökande staten får använda bevismaterial eller information som erhållits från den anmodade staten

(a) vid sina brottsutredningar och rättsliga förfaranden,

(b) för att förebygga ett överhängande och allvarligt hot mot sin allmänna säkerhet,

(c) för rättsliga eller administrativa förfaranden som inte gäller brottmål men som är direkt kopplade till de utredningar eller förfaranden,

(i) som anges i led a, eller

(ii) för vilka ömsesidig rättslig hjälp lämnats enligt artikel 8,

(d) för varje annat ändamål, om informationen eller bevismaterialet har offentliggjorts inom ramen för de förfaranden för vilka de överlämnats, eller i någon av de situationer som anges i led a, b och c, samt

(e) för varje annat ändamål, endast med föregående samtycke från den anmodade staten.

2. (a) Denna artikel skall inte hindra den anmodade staten från att införa ytterligare villkor i ett särskilt fall, om den särskilda framställningen om hjälp inte kan uppfyllas utan dessa villkor. Om ytterligare villkor har införts i enlighet med detta led, får den anmodade staten begära att den ansökande staten lämnar upplysning om hur bevismaterialet eller informationen används.

Article 9

Limitations on use to protect personal and other data

1. The requesting State may use any evidence or information obtained from the requested State:

(a) for the purpose of its criminal investigations and proceedings;

(b) for preventing an immediate and serious threat to its public security;

(c) in its non-criminal judicial or administrative proceedings directly related to investigations or proceedings:

(i) set forth in subparagraph (a); or

(ii) for which mutual legal assistance was rendered under Article 8;

(d) for any other purpose, if the information or evidence has been made public within the framework of proceedings for which they were transmitted, or in any of the situations described in subparagraphs (a), (b) and (c); and

(e) for any other purpose, only with the prior consent of the requested State.

2. (a) This Article shall not prejudice the ability of the requested State to impose additional conditions in a particular case where the particular request for assistance could not be complied with in the absence of such conditions. Where additional conditions have been imposed in accordance with this subparagraph, the requested State may require the requesting State to give information on the use made of the evidence or in-

(b) Den anmodade staten får inte införa allmänna begränsningar beträffande den ansökande statens rättsliga standarder för behandling av personuppgifter som ett villkor enligt led a för att tillhandahålla bevismaterial eller information.

3. Om den anmodade staten efter att ha lämnat uppgifter till den ansökande staten blir medveten om förhållanden som kan ge den anledning att i ett särskilt fall kräva ett ytterligare villkor, kan den anmodade staten samråda med den ansökande staten för att avgöra i vilken mån bevismaterialet och informationen kan skyddas.

4. En anmodad stat får i stället för denna artikel tillämpa den bestämmelse om begränsningar av användningen som återfinns i det tillämpliga bilaterala avtalet om ömsesidig rättslig hjälp, om detta medför att användningen av information och bevismaterial begränsas i mindre utsträckning än genom denna artikel.

5. Om ett bilateralt avtal om ömsesidig rättslig hjälp som är i kraft mellan en medlemsstat och Amerikas förenta stater den dag detta avtal undertecknas ger möjlighet att begränsa skyldigheten att lämna hjälp som rör vissa skattebrott, får den berörda medlemsstaten vid den utväxling av skriftliga instrument med Amerikas förenta stater som beskrivs i artikel 3.2 ange att medlemsstaten kommer att fortsätta att tillämpa bestämmelsen om begränsningar av användningen enligt det avtalet.

Artikel 10

Den ansökande statens begäran om sekretess

Den anmodade staten skall göra sitt yttersta för att iaktta sekretess i fråga om en framställning och dess innehåll, om den ansökande staten begär detta. Om en framställning inte kan verkställas utan att den begärda sekretessen bryts, skall den centrala myndigheten i den anmodade staten

information;

(b) Generic restrictions with respect to the legal standards of the requesting State for processing personal data may not be imposed by the requested State as a condition under subparagraph (a) to providing evidence or information.

3. Where, following disclosure to the requesting State, the requested State becomes aware of circumstances that may cause it to seek an additional condition in a particular case, the requested State may consult with the requesting State to determine the extent to which the evidence and information can be protected.

4. A requested State may apply the use limitation provision of the applicable bilateral mutual legal assistance treaty in lieu of this Article, where doing so will result in less restriction on the use of information and evidence than provided for in this Article.

5. Where a bilateral mutual legal assistance treaty in force between a Member State and the United States of America on the date of signature of this Agreement, permits limitation of the obligation to provide assistance with respect to certain tax offences, the Member State concerned may indicate, in its exchange of written instruments with the United States of America described in Article 3(2), that, with respect to such offences, it will continue to apply the use limitation provision of that treaty.

Article 10

Requesting State's request for confidentiality

The requested State shall use its best efforts to keep confidential a request and its contents if such confidentiality is requested by the requesting State. If the request cannot be executed without breaching the requested confidentiality, the central authority of the requested State shall so inform the request-

informera den ansökande staten, som sedan skall avgöra huruvida framställningen likväl bör verkställas.

Artikel 11

Samråd

De avtalslutande parterna skall i förekommande fall samråda för att möjliggöra att detta avtal utnyttjas så effektivt som möjligt och även för att underlätta lösningen av tvister om tolkningen eller tillämpningen av avtalet.

Artikel 12

Tidsmässig tillämpning

1. Detta avtal skall tillämpas på brott som begås såväl före som efter avtalets ikraftträdande.

2. Detta avtal skall tillämpas på framställningar om ömsesidig rättslig hjälp som görs efter avtalets ikraftträdande. Artiklarna 6 och 7 i avtalet skall emellertid tillämpas på framställningar som inte har avgjorts i en anmodad stat vid den tidpunkt då avtalet träder i kraft.

Artikel 13

Icke -avvikelse

Med förbehåll för artikel 4.5 och artikel 9.2 b skall detta avtal inte hindra den anmodade staten från att åberopa skäl för att vägra hjälp med hänvisning till ett bilateralt avtal om ömsesidig rättslig hjälp eller, i avsaknad av ett avtal, sina tillämpliga rättsliga principer, inbegripet om verkställandet av framställningen skulle kunna skada dess suveränitet, säkerhet, allmänna ordning eller andra väsentliga intressen.

Artikel 14

Framtida bilaterala avtal om ömsesidig rättslig hjälp som ingås med medlemsstater

ing State, which shall then determine whether the request should nevertheless be executed.

Article 11

Consultations

The Contracting Parties shall, as appropriate, consult to enable the most effective use to be made of this Agreement, including to facilitate the resolution of any dispute regarding the interpretation or application of this Agreement.

Article 12

Temporal Application

1. This Agreement shall apply to offences committed before as well as after it enters into force.

2. This Agreement shall apply to requests for mutual legal assistance made after its entry into force. Nevertheless, Articles 6 and 7 shall apply to requests pending in a requested State at the time this Agreement enters into force.

Article 13

Non-derogation

Subject to Article 4(5) and Article 9(2)(b), this Agreement is without prejudice to the invocation by the requested State of grounds for refusal of assistance available pursuant to a bilateral mutual legal assistance treaty, or, in the absence of a treaty, its applicable legal principles, including where execution of the request would prejudice its sovereignty, security, ordre public or other essential interests.

Article 14

Future bilateral mutual legal assistance treaties with Member States

Detta avtal skall inte utesluta att bilaterala avtal mellan en medlemsstat och Amerikas förenta stater ingås efter detta avtals ikraftträdande, förutsatt att de är förenliga med detta avtal.

Artikel 15

Utsedd myndighet och underrättelse

1. Om något annat ministerium än justitieministeriet har utsetts i enlighet med artikel 8.2 b skall Europeiska unionen underrätta Amerikas förenta stater om vilket ministerium som utsetts, innan den utväxling av skriftliga instrument mellan Amerikas förenta stater och medlemsstaterna som avses i artikel 3.3 äger rum.

2. De avtalsslutande parterna skall, på grundval av samråd dem emellan om vilka nationella myndigheter som skall utses i enlighet med artikel 4.3 för att ansvara för utredning och beivrande av brott, underrätta varandra om vilka nationella myndigheter de på så sätt har utsett, innan den utväxling av skriftliga instrument som avses i artikel 3.2 och 3.3 äger rum mellan medlemsstaterna och Amerikas förenta stater. Europeiska unionen skall före utväxlingen underrätta Amerikas förenta stater om vilka centrala myndigheter enligt artikel 4.3 som utsetts när det gäller medlemsstater som inte har ingått något avtal om ömsesidig rättslig hjälp med Amerikas förenta stater.

3. De avtalsslutande parterna skall underrätta varandra om eventuella begränsningar som åberopas enligt artikel 4.4, innan den utväxling av skriftliga instrument som avses i artikel 3.2 och 3.3 äger rum mellan medlemsstaterna och Amerikas förenta stater.

Artikel 16

Territoriell tillämpning

1. Detta avtal skall
- (a) gälla för Amerikas förenta stater,
 - (b) när det gäller Europeiska unionen
 - gälla för medlemsstaterna,
 - gälla för territorier för vilkas yttre

This Agreement shall not preclude the conclusion, after its entry into force, of bilateral Agreements between a Member State and the United States of America consistent with this Agreement.

Article 15

Designations and notifications

1. Where a Ministry other than the Ministry of Justice has been designated under Article 8(2)(b), the European Union shall notify the United States of America of such designation prior to the exchange of written instruments described in Article 3(3) between the Member States and the United States of America.

2. The Contracting Parties, on the basis of consultations between them on which national authorities responsible for the investigation and prosecution of offences to designate pursuant to Article 4(3), shall notify each other of the national authorities so designated prior to the exchange of written instruments described in Article 3(2) and (3) between the Member States and the United States of America. The European Union shall, for Member States having no mutual legal assistance treaty with the United States of America, notify the United States of America prior to such exchange of the identity of the central authorities under Article 4(3).

3. The Contracting Parties shall notify each other of any limitations invoked under Article 4(4) prior to the exchange of written instruments described in Article 3(2) and (3) between the Member States and the United States of America.

Article 16

Territorial application

1. This Agreement shall apply:
- (a) to the United States of America;
 - (b) in relation to the European Union, to:
 - Member States;
 - such overseas territories for whose exter-

förbindelser en medlemsstat ansvarar, eller länder som inte är medlemsstater men för vilka en medlemsstat har andra skyldigheter avseende yttre förbindelser, om de avtalsslutande parterna enas om detta genom utväxling av en diplomatisk not som vederbörligen bekräftas av den berörda medlemsstaten.

2. Tillämpningen av detta avtal på ett territorium eller land till vilket utvidgning har ägt rum i enlighet med punkt 1 b, kan avslutas sex månader i förväg av endera avtalsslutande parten genom en skriftlig anmälan på diplomatisk väg till den andra avtalsslutande parten, som vederbörligen bekräftas av den berörda medlemsstaten och Amerikas förenta stater.

Artikel 17

Översyn

De avtalsslutande parterna har enats om att genomföra en översyn av detta avtal senast fem år efter dess ikraftträdande. Översynen skall i synnerhet röra avtalets genomförande i praktiken och kan även omfatta sådana frågor som vilka konsekvenser innehållet i detta avtal får för Europeiska unionens vidare utveckling.

Artikel 18

Ikraftträdande och upphörande

1. Detta avtal träder i kraft den första dagen efter den tredje månaden efter den dag då de avtalsslutande parterna utväxlat instrument som anger att de har avslutat sina interna förfaranden i detta syfte. Dessa instrument skall även ange att de åtgärder som anges i artikel 3.2 och 3.3 har avslutats.

2. En avtalsslutande part kan säga upp

nal relations a Member State has responsibility, or countries that are not Member States for whom a Member State has other duties with respect to external relations, and which are listed in the Annex to this Agreement;

– territories or countries described in the second indent that are not listed in the Annex, where agreed upon by exchange of diplomatic note between the Contracting Parties duly confirmed by the relevant Member State.

2. The application of this Agreement to any territory or country in respect of which extension has been made in accordance with subparagraph (b) of paragraph 1 may be terminated by either Contracting Party giving six months' written notice to the other Contracting Party through the diplomatic channel, where duly confirmed between the relevant Member State and the United States of America.

Article 17

Review

The Contracting Parties agree to carry out a common review of this Agreement no later than five years after its entry into force. The review shall address in particular the practical implementation of the Agreement and may also include issues such as the consequences of further development of the European Union relating to the subject matter of this Agreement.

Article 18

Entry into force and termination

1. This Agreement shall enter into force on the first day following the third month after the date on which the Contracting Parties have exchanged instruments indicating that they have completed their internal procedures for this purpose. These instruments shall also indicate that the steps specified in Article 3(2) and (3) have been completed.

2. Either Contracting Party may terminate

avtalet när som helst genom en skriftlig anmälan till den andra parten, varvid uppsägningen får verkan sex månader efter dagen för anmälan.

Till bevis härpå har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta avtal.

Som skedde i Washington D.C. den tjugofemte juni tjugohundratre i två exemplar på danska, engelska, finska, franska, grekiska, italienska, nederländska, portugisiska, spanska, svenska och tyska språken, vilka alla texter är lika giltiga.

Por la Unión Europea/For Den Europæiske Union/Für die Europäische Union/Ἡ ἐὶ Ἀὸνῆὸάὺέῤῥ ῥῖὸς/For the European Union/Pour l'Union européenne/Per l'Unione europea/Voor de Europese Unie/Pela União Europeia/Euroopan unionin puolesta/På Europeiska unionens vägnar

Por los Estados Unidos de América/For Amerikas Forenede Stater/Für die Vereinigten Staaten von Amerika/Ἀέά ὀέδ Çῥὺῖ ῖῖῖῖ Ḑῖῖῖῖῖῖ ὀçῖ Ἀῖῖῖῖῖῖῖ/For the United States of America/Pour les États-Unis d'Amérique/Per gli Stati Uniti d'America/Voor de Verenigde Staten van Amerika/Pelos Estados Unidos da América/Amerikan yhdysvaltojen puolesta/På Amerikas förenta stater vägnar

Förklarande not om avtalet om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater

Denna not återspeglar överenskommelser mellan de avtalsslutande parterna om tillämpningen av vissa bestämmelser i avtalet om utlämning mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater (nedan kallat "avtalet").

Beträffande artikel 8

När det gäller ömsesidig rättslig hjälp till administrativa myndigheter enligt artikel 8.1 medför den första meningen i artikel 8.1 en skyldighet att lämna ömsesidig rättslig hjälp till ansökande amerikanska federala administrativa myndigheter och ansökande nationella administrativa myndigheter i EU:s medlemsstater. I enlighet med den

this Agreement at any time by giving written notice to the other Party, and such termination shall be effective six months after the date of such notice.

In witness whereof the undersigned Plenipotentiaries have signed this Agreement

Done at [] on [] in duplicate in the Danish, Dutch, English, Finnish, French, German, Greek, Italian, Portuguese, Spanish and Swedish languages, each text being equally authentic.

Explanatory Note on the Agreement on Mutual Legal Assistance between the European Union and the United States of America

This note reflects understandings regarding the application of certain provisions of the Agreement on Mutual Legal Assistance between the European Union and the United States of America (hereinafter "the Agreement") agreed between the Contracting Parties.

On Article 8

With respect to the mutual legal assistance to administrative authorities under Article 8(1), the first sentence of Article 8(1) imposes an obligation to afford mutual legal assistance to requesting United States of America federal administrative authorities and to requesting national administrative authorities of Member States. Under the sec-

andra meningen i den punkten kan ömsesidig rättslig hjälp även lämnas till andra — alltså icke-federala eller lokala — administrativa myndigheter. Denna bestämmelse omfattas dock av den anmodade statens skönsmässiga bedömning.

Parterna är eniga om att ömsesidig rättslig hjälp enligt den första meningen i artikel 8.1 skall lämnas till en ansökande administrativ myndighet som vid den tid då ansökan görs genomför utredningar eller driver förfaranden i syfte att väcka åtal för brott eller hänskjuta det utredda beteendet till de behöriga lagförande myndigheterna inom ramen för sitt lagstadgade mandat i enlighet med nedanstående närmare beskrivning. Det faktum att åtal för brott övervägs vid den tid då ansökan görs utesluter inte att den myndigheten kan använda sig av andra påföljder än straffrättsliga sådana. Följaktligen kan ömsesidig rättslig hjälp som erhålls i enlighet med artikel 8.1 få den ansökande administrativa myndigheten att dra den slutsatsen att straffrättsligt förfarande eller hänskjutande till en lagförande myndighet inte är lämpligt. Dessa tänkbara konsekvenser påverkar inte de avtalsslutande parternas skyldighet att lämna hjälp enligt denna artikel.

Den ansökande administrativa myndigheten får emellertid inte utnyttja artikel 8.1 för att begära hjälp i fall då straffrättsliga förfaranden eller hänskjutande till lagförande myndigheter inte övervägs eller i frågor då det beteende som utreds inte kan bli föremål för straffrättsliga påföljder eller hänskjutande till lagförande myndigheter enligt den ansökande statens lag.

Europeiska unionen erinrar om att innehållet i avtalet för unionens del omfattas av bestämmelserna om polisiärt och rättsligt samarbete i avdelning VI i Fördraget om Europeiska unionen och att avtalet har ingåtts inom ramen för dessa bestämmelser.

Beträffande artikel 9

Syftet med artikel 9.2 b är att garantera att rättslig hjälp endast i undantagsfall får vägras med hänvisning till skydd av

ond sentence of that paragraph mutual legal assistance may also be made available to other — that is non-federal or local — administrative authorities. This provision however, is available at the discretion of the requested State.

The Contracting Parties agree that under the first sentence of Article 8(1) mutual legal assistance will be made available to a requesting administrative authority that is, at the time of making the request, conducting investigations or proceedings in contemplation of criminal prosecution or referral of the investigated conduct to the competent prosecuting authorities, within the terms of its statutory mandate, as further described immediately below. The fact that, at the time of making the request referral for criminal prosecution is being contemplated does not exclude that, other sanctions than criminal ones may be pursued by that authority. Thus, mutual legal assistance obtained under Article 8(1) may lead the requesting administrative authority to the conclusion that pursuance of criminal proceedings or criminal referral would not be appropriate. These possible consequences do not affect the obligation upon the Contracting Parties to provide assistance under this Article.

However, the requesting administrative authority may not use Article 8(1) to request assistance where criminal prosecution or referral is not being contemplated, or for matters in which the conduct under investigation is not subject to criminal sanction or referral under the laws of the requesting State.

The European Union recalls that the subject matter of the Agreement for its part falls under the provisions on police and judicial cooperation in criminal matters set out in Title VI of the Treaty on European Union and that the Agreement has been concluded within the scope of these provisions.

On Article 9

Article 9(2)(b) is meant to ensure that refusal of assistance on data protection grounds may be invoked only in exceptional

personuppgifter. En sådan situation kan uppstå om vid en vägning av de viktiga intressen som berörs i ett särskilt fall (å ena sidan allmänintressen, inbegripet sund rättskipning, å andra sidan skydd av privatlivet) utlämnande av de särskilda uppgifter som begärs av den ansökande staten skulle ge upphov till svårigheter som är så grundläggande att den anmodade staten anser att de omfattas av vägran på grund av skydd av väsentliga intressen. En bred, kategorisk eller systematisk tillämpning av uppgiftsskyddsprincipen av den anmodade staten i syfte att vägra samarbete utesluts härmed. Det faktum att den ansökande och den anmodade staten har olika system för skydd av uppgifter (t.ex. att den ansökande staten inte har något som motsvarar en dataskyddsmyndighet) eller olika metoder för att skydda personuppgifter (t.ex. att den ansökande staten använder andra medel än radering för att skydda integriteten och korrektheten hos de personuppgifter som mottas av de brottsbekämpande myndigheterna) får inte i sig införas som tilläggsvillkor enligt artikel 9.2 a.

Beträffande artikel 14

I artikel 14 föreskrivs det att detta avtal inte skall utesluta att bilaterala avtal mellan en medlemsstat och Amerikas förenta stater ingås efter detta avtals ikraftträdande, förutsatt att de är förenliga med detta avtal.

Om någon bestämmelse i detta avtal ger upphov till en tillämpningssvårighet för antingen Amerikas förenta stater eller en eller flera medlemsstater bör en sådan svårighet i första hand om möjligt lösas genom samråd mellan den eller de berörda medlemsstaterna och Amerikas förenta stater eller, om så är lämpligt, genom de samrådsförfaranden som anges i detta avtal. När det inte är möjligt att hantera en sådan tillämpningssvårighet uteslutande genom samråd, är det förenligt med avtalet att låta framtida bilaterala avtal mellan den eller de berörda medlemsstaterna och Amerikas förenta stater fastställa en operativt genomförbar alternativ mekanism där syftet

cases. Such a situation could arise if, upon balancing the important interests involved in the particular case (on the one hand, public interests, including the sound administration of justice and, on the other hand, privacy interests), furnishing the specific data sought by the requesting State would raise difficulties so fundamental as to be considered by the requested State to fall within the essential interests grounds for refusal. A broad, categorical, or systematic application of data protection principles by the requested State to refuse cooperation is therefore precluded. Thus, the fact the requesting and requested States have different systems of protecting the privacy of data (such as that the requesting State does not have the equivalent of a specialised data protection authority) or have different means of protecting personal data (such as that the requesting State uses means other than the process of deletion to protect the privacy or the accuracy of the personal data received by law enforcement authorities), may as such not be imposed as additional conditions under Article 9(2a).

On Article 14

Article 14 provides that the Agreement shall not preclude the conclusion, after its entry into force, of bilateral agreements on mutual legal assistance between a Member State and the United States of America consistent with the Agreement.

Should any measures set forth in the Agreement create an operational difficulty for the United States of America and one or more Member States, such difficulty should in the first place be resolved, if possible, through consultations between the Member State or Member States concerned and the United States of America, or, if appropriate, through the consultation procedures set out in the Agreement. Where it is not possible to address such operational difficulty through consultations alone, it would be consistent with the Agreement for future bilateral agreements between a Member State and the United States of America to provide an operationally feasible alternative mechanism

med den särskilda bestämmelse i förhållande till vilken svårigheten har uppstått.

that would satisfy the objectives of the specific provision with respect to which the difficulty has arisen.

ÖVERENSKOMMELSE

**om vissa aspekter angående ömsesidig
rättslig hjälp i brottmål mellan Republiken
Finland och Amerikas förenta stater**

1. I enlighet med artikel 3.3 i avtalet om ömsesidig rättslig hjälp mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater, undertecknat den 25 juni 2003 (nedan "avtalet om rättslig hjälp EU-USA"), förklarar Republiken Finlands regering och Amerikas förenta staters regering att avtalet om rättslig hjälp EU-USA tillämpas i enlighet med bestämmelserna i denna överenskommelse som följer:

a) Syftet med denna överenskommelse är att underlätta ömsesidig rättslig hjälp mellan Republiken Finland och Amerikas förenta stater i enlighet med bestämmelserna i avtalet om rättslig hjälp EU-USA,

b) Artikel 4 i avtalet om rättslig hjälp EU-USA sådan den lyder i artikel 1 i bilagan till denna överenskommelse gäller identifiering av konton och ekonomiska transaktioner.

c) Artikel 5 i avtalet om rättslig hjälp EU-USA sådan den lyder i artikel 2 i bilagan till denna överenskommelse gäller bildande av och verksamhet i gemensamma utredningsgrupper.

d) Artikel 6 i avtalet om rättslig hjälp EU-USA sådan den lyder i artikel 3 i bilagan till denna överenskommelse gäller upptagning av vittnesmål av ett vittne eller en expert i den anmodade staten med användning av teknik för videoöverföring mellan den ansökande och den anmodade staten.

AGREEMENT

**Treaty on Certain Aspects of Mutual Legal
Assistance in Criminal Matters between the
Republic of Finland and the United States
of America**

1. As contemplated by Article 3(3) of the Agreement on Mutual Legal Assistance between the the European Union and the United States of America signed 25 June 2003 (hereafter "the EU-U.S. Mutual Legal Assistance Agreement"), the Governments of the Republic of Finland and the United States of America acknowledge that, in accordance with the provisions of this Treaty, the EU-U.S. Mutual Legal Assistance Agreement is applied between them under the following terms:

a) The aim of this Treaty is to facilitate mutual legal assistance between the Republic of Finland and the United States of America in accordance with the terms of the EU-U.S. Mutual Legal Assistance Agreement;

b) Article 4 of the EU-U.S. Mutual Legal Assistance Agreement as set forth in Article 1 of the Annex to this Treaty shall govern the identification of financial accounts and transactions;

c) Article 5 of the EU-U.S. Mutual Legal Assistance Agreement as set forth in Article 2 of the Annex to this Treaty shall govern the formation and activities of joint investigative teams;

d) Article 6 of the EU-U.S. Mutual Legal Assistance Agreement as set forth in Article 3 of the Annex to this Treaty shall govern the taking of testimony of a person located in the requested State by use of video transmission technology between the requesting and requested States;

e) Artikel 7 i avtalet om rättslig hjälp EU-USA sådan den lyder i artikel 4 i bilagan till denna överenskommelse gäller användning av snabba kommunikationsmedel.

f) Artikel 8 i avtalet om rättslig hjälp EU-USA sådan den lyder i artikel 5 i bilagan till denna överenskommelse gäller tillhandahållande av ömsesidig rättslig hjälp till berörda administrativa myndigheter.

g) Artikel 9 i avtalet om rättslig hjälp EU-USA sådan den lyder i artikel 6 i bilagan till denna överenskommelse gäller begränsning av användningen av information eller bevismaterial som överlämnats till den ansökande staten och uppställande av villkor för hur hjälpen skall lämnas eller vägras med hänsyn till dataskyddet.

h) Artikel 10 i avtalet om rättslig hjälp EU-USA sådan den lyder i artikel 7 i bilagan till denna överenskommelse gäller omständigheter under vilka en ansökande stat kan begära sekretess för sin framställning.

i) Artikel 13 i avtalet om rättslig hjälp EU-USA sådan den lyder i artikel 8 i bilagan till denna överenskommelse gäller den anmodade statens återopande av skäl för att vägra hjälp.

2. Bilagan återger de bestämmelser om ömsesidig rättslig hjälp som är tillämpliga mellan Republiken Finland och Amerikas förenta stater när denna överenskommelse träder i kraft.

3. I enlighet med artikel 12 i avtalet om rättslig hjälp EU-USA skall denna överenskommelse tillämpas på brott som begåtts såväl före som efter överenskommelsens ikraftträdande.

4. Denna överenskommelse tillämpas inte på framställningar som gjorts före ikraftträdandet av överenskommelsen. Artiklarna 3 och 4 i bilagan till denna överenskommelse är dock, i enlighet med

e) Article 7 of the EU–U.S. Mutual Legal Assistance Agreement as set forth in Article 4 of the Annex to this Treaty shall govern the use of expedited means of communication;

f) Article 8 of the EU–U.S. Mutual Legal Assistance Agreement as set forth in Article 5 of the Annex to this Treaty shall govern the providing of mutual legal assistance to the administrative authorities concerned;

g) Article 9 of the EU–U.S. Mutual Legal Assistance Agreement as set forth in Article 6 of the Annex to this Treaty shall govern the limitation on use of information or evidence provided to the requesting State, and governing the conditioning or refusal of assistance on data protection grounds;

h) Article 10 of the EU–U.S. Mutual Legal Assistance Agreement as set forth in Article 7 of the Annex to this Treaty shall govern the circumstances under which a requesting State may seek the confidentiality of its request;

i) Article 13 of the EU–U.S. Mutual Legal Assistance Agreement as set forth in Article 8 of the Annex to this Treaty shall govern the invocation by the requested State of grounds for refusal.

2. The Annex reflects the provisions on mutual legal assistance applicable between the Republic of Finland and the United States of America upon entry into force of this Treaty.

3. In accordance with Article 12 of the EU–U.S. Mutual Legal Assistance Agreement, this Treaty shall apply to offenses committed before as well as after it enters into force.

4. This Treaty shall not apply to requests made prior to its entry into force; except that, in accordance with Article 12 of the EU–U.S. Mutual Legal Assistance Agreement, Articles 3 and 4 of the Annex shall be applicable to requests made prior to such en-

artikel 12 i avtalet om rättslig hjälp EU-USA, tillämpliga på framställningar som gjorts före ikraftträdandet.

5 a) Överenskommelsen förutsätter att Republiken Finland och Amerikas förenta stater slutför de tillämpliga interna förfarandena för ikraftträdandet. Republiken Finlands regering och Amerikas förenta staters regering skall därefter utväxla underrättelser om att dessa åtgärder har fullgjorts. Denna överenskommelse träder i kraft samma dag som avtalet om rättslig hjälp EU-USA träder i kraft.

b) Om avtalet om rättslig hjälp EU-USA upphör att gälla, upphör även denna överenskommelse att gälla. Republiken Finlands regering och Amerikas förenta staters regering kan det oaktat komma överens om att fortsätta tillämpningen av några eller samtliga bestämmelser i denna överenskommelse.

TILL BEVIS HÄR PÅ har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade av sina respektive regeringar, undertecknat detta protokoll

SOM SKEDDE i Bryssel den 16 december 2004 i två exemplar på finska och engelska, vilka båda texter är lika giltiga.

FÖR REPUBLIKEN FINLAND

FÖR AMERIKAS FÖRENTA STATER

Artikel 1

Identifiering av bankinformation

1. a) Den anmodade staten skall, i överensstämmelse med villkoren i denna artikel, efter en framställning från den ansökande staten snabbt förvissa sig om huruvida bankerna på den anmodade statens

try into force.

5 a) This Treaty shall be subject to the completion by the Republic of Finland and the United States of America of their respective applicable internal procedures for entry into force. The Governments of the Republic of Finland and the United States of America shall thereupon exchange notifications indicating that such measures have been completed. This Treaty shall enter into force on the date of entry into force of the EU-U.S. Mutual Legal Assistance Agreement.

b) In the event of termination of the EU-U.S. Mutual Legal Assistance Agreement, this Treaty shall be terminated. The Governments of the Republic of Finland and the United States of America nevertheless may agree to continue to apply some or all of the provisions of this Treaty.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed this Treaty.

DONE at Brussels in duplicate, this 16th day of December 2004 in the Finnish and English languages, both texts being equally authentic.

FOR THE REPUBLIC OF FINLAND:

FOR THE UNITED STATES OF AMERICA:

Article 1

Identification of bank information

1 (a) Upon request of the requesting State, the requested State shall, in accordance with the terms of this Article, promptly ascertain if the banks located in its territory possess information on whether an identified natural

territorium innehar information om huruvida en identifierad fysisk eller juridisk person som misstänks eller anklagas för ett brott är innehavare av ett eller flera bankkonton. Den anmodade staten skall genast meddela den ansökande staten resultaten av sina undersökningar.

b) De åtgärder som avses i led a kan även vidtas för att identifiera

i) information som rör fysiska eller juridiska personer som fällts för eller på annat sätt varit inblandade i brott,

ii) information som andra finansinstitut än banker innehar, eller

iii) ekonomiska transaktioner utan samband med konton.

2. En framställning om information enligt punkt 1 skall innehålla följande:

a) Identiteten på den fysiska eller juridiska person som är relevant för att finna kontona eller transaktionerna.

b) Tillräcklig information för att den behöriga myndigheten i den anmodade staten

i) skäligen skall kunna misstänka att den berörda fysiska eller juridiska personen är inblandad i brott och att banker eller annat finansinstitut än bank på den anmodade statens territorium kan inneha den begärda informationen, och

ii) skall kunna anta att den information som eftersträvas gäller brottsutredningen eller lagföringen.

c) I möjligaste mån information om vilken bank eller annat finansinstitut än bank som kan beröras och annan tillgänglig information som kan bidra till att minska utredningens omfattning.

3. Framställningar om hjälp enligt denna

or legal person suspected of or charged with a criminal offense is the holder of a bank account or accounts. The requested State shall promptly communicate the results of its enquiries to the requesting State.

(b) The actions described in subparagraph (a) may also be taken for the purpose of identifying:

(i) information regarding natural or legal persons convicted of or otherwise involved in a criminal offense;

(ii) information in the possession of non-bank financial institutions; or

(iii) financial transactions unrelated to accounts.

2. A request for information described in paragraph 1 of this Article shall include:

(a) the identity of the natural or legal person relevant to locating such accounts or transactions;

(b) sufficient information to enable the competent authority of the requested State to:

i) reasonably suspect that the natural or legal person concerned has engaged in a criminal offense and that banks or non-bank financial institutions in the territory of the requested State may have the information requested; and

ii) conclude that the information sought relates to the criminal investigation or proceeding; and

(c) to the extent possible, information concerning which bank or non-bank financial institution may be involved, and other information the availability of which may aid in reducing the breadth of the enquiry.

3. Unless subsequently modified by exchange of diplomatic notes between the

artikel skall översändas, om detta inte senare ändras genom utväxling av diplomatiska noter mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater, mellan

- a) Finlands justitieministerium, och
- b) i Amerikas förenta stater den medarbetare som ansvarar för finska frågor vid
 - i) Förenta staternas justitieministerium, drogbekämpningsavdelningen, inom ramen för dess behörighet,
 - ii) Förenta staternas ministerium för inrikes säkerhet, byrån för immigration och tullfrågor, inom ramen för dess behörighet,
 - iii) Förenta staternas justitieministerium, federala polisen, i alla övriga frågor.

4. Hjälp skall lämnas enligt denna artikel i fråga om penningtvätt och terroristverksamhet som är straffbara enligt lagstiftningen i såväl den anmodade som den ansökande staten. Hjälp skall också lämnas i fråga om sådan annan brottslig verksamhet som Republiken Finlands regering och Amerikas förenta staters regering anmäler till varandra.

5. Hjälp får inte vägras enligt denna artikel med hänvisning till banksekretess.

6. Den anmodade staten skall besvara en framställning om att visa upp en förteckning över konton eller transaktioner som identifierats enligt denna artikel i överensstämmelse med kraven i dess nationella lagstiftning.

Artikel 2

Gemensamma utredningsgrupper

1. Gemensamma utredningsgrupper får inrättas och verka på Republiken Finlands respektive Amerikas förenta staters

European Union and the United States of America, requests for assistance under this Article shall be transmitted between:

- (a) the Ministry of Justice of Finland; and
- (b) for the United States of America, the attaché responsible for Finland of the:
 - (i) U.S. Department of Justice, Drug Enforcement Administration, with respect to matters within its jurisdiction;
 - (ii) U.S. Department of Homeland Security, Bureau of Immigration and Customs Enforcement, with respect to matters within its jurisdiction;
 - (iii) U.S. Department of Justice, Federal Bureau of Investigation, with respect to all other matters.

4. Assistance shall be provided under this Article with respect to money laundering and terrorist activity punishable under the laws of both the requested and requesting States. Assistance also shall be provided with respect to such other criminal activity as the Government of the Republic of Finland and the Government of the United States of America may notify each other.

5. Assistance may not be refused under this Article on grounds of bank secrecy.

6. The requested State shall respond to a request for production of the records concerning the accounts or transactions identified pursuant to this Article in accordance with the requirements of its domestic law.

Article 2

Joint investigative teams

1. Joint investigative teams may be established and operated in the respective territories of the Republic of Finland and the

territorium, i syfte att underlätta brottsutredningar eller straffrättsliga förfaranden som berör en eller flera medlemsstater i Europeiska unionen och Amerikas förenta stater, om Republiken Finland eller Amerikas förenta stater anser det vara lämpligt.

2. De förfaranden enligt vilka gruppen skall fungera, t.ex. sammansättning, varaktighet, plats, organisation, uppgifter, syfte samt villkor för deltagande av medlemmar från en medlemsstat i utredningar som sker på en annan medlemsstats territorium, skall överenskommas mellan de berörda behöriga myndigheter som ansvarar för utredning eller beivrande av brott, så som fastställts av de respektive berörda staterna.

3. De berörda behöriga myndigheter som har utsetts av respektive stat skall kommunicera direkt om inrättande av sådana grupper och deras verksamhet, men om komplexiteten är ovanligt stor, eller om omfattningen eller andra rådande omständigheter anses nödvändiggöra en mer central samordning om några eller samtliga aspekter, får staterna enas om andra lämpliga kommunikationskanaler för detta ändamål.

4. När den gemensamma utredningsgruppen behöver vidta utredningsåtgärder i någon av de stater som inrättat gruppen, får en medlem av gruppen från den staten be sitt eget lands behöriga myndigheter att genomföra dessa åtgärder utan att den eller de övriga staterna behöver lämna in en framställning om ömsesidig rättslig hjälp. Den rättsliga standard som krävs för att få till stånd åtgärden i den staten skall vara den standard som tillämpas på nationell utredningsverksamhet.

Artikel 3

Videokonferens

1. Det skall vara möjligt att använda

United States of America, for the purpose of facilitating criminal investigations or prosecutions involving one or more Member States of the European Union and the United States of America where deemed appropriate by the Republic of Finland and the United States of America.

2. The procedures under which the team is to operate, such as its composition, duration, location, organization, functions, purpose, and terms of participation of team members of a State in investigative activities taking place in another State's territory shall be as agreed between the competent authorities responsible for the investigation or prosecution of criminal offenses, as determined by the respective States concerned.

3. The competent authorities determined by the respective States concerned shall communicate directly for the purposes of the establishment and operation of such team except that where the exceptional complexity, broad scope, or other circumstances involved are deemed to require more central coordination as to some or all aspects, the States may agree upon other appropriate channels of communications to that end.

4. Where the joint investigative team needs investigative measures to be taken in one of the States setting up the team, a member of the team of that State may request its own competent authorities to take those measures without the other State(s) having to submit a request for mutual legal assistance. The required legal standard for obtaining the measure in that State shall be the standard applicable to its domestic investigative activities.

Article 3

Video conferencing

1. The use of video transmission technol-

teknik för videoöverföring mellan Republiken Finland och Amerikas förenta stater för att i ett förfarande där ömsesidig rättslig hjälp kan ges ta upp vittnesmål från ett vittne eller en expert i den anmodade staten. I den mån de inte anges särskilt i denna artikel, skall de närmare villkoren för förfarandet överensstämma med de villkor som föreskrivs enligt den anmodade statens lagstiftning.

2. Såvida inte den ansökande och den anmodade staten enas om något annat, skall den ansökande staten stå för kostnaderna i samband med installationen och skötseln av videoöverföringen. Övriga kostnader som uppstår medan hjälpen lämnas (inklusive kostnader i samband med deltagarnas resor i den anmodade staten) skall bestridas så som den ansökande och den anmodade staten överenskommer.

3. Den ansökande och den anmodade staten får samråda för att underlätta lösningen av sådana juridiska, tekniska eller logistiska problem som kan uppstå när framställningen verkställs.

4. Utan att det påverkar behörigheten enligt den ansökande statens lag skall avsiktligt felaktiga utsagor eller andra fel som begås av vittnet eller experten under videokonferensen kunna bestraffas i den anmodade staten på samma sätt som om de begåtts under nationella rättsliga förfaranden.

5. Denna artikel skall inte påverka användningen av andra, enligt tillämpligt avtal eller tillämplig lagstiftning, tillgängliga metoder för upptagning av vittnesmål i den anmodade staten.

6. Den anmodade staten kan tillåta användning av videokonferensteknik för andra syften än som anges i punkt 1 i denna artikel, inklusive för identifiering av personer eller föremål eller upptagning av utsagor för en utredning.

ogy shall be available between the Republic of Finland and the United States of America for taking testimony in a proceeding for which mutual legal assistance is available of a witness or expert located in the requested State. To the extent not specifically set forth in this Article, the modalities governing such procedure shall be as otherwise provided under the law of the requested State.

2. Unless otherwise agreed by the requesting and requested States, the requesting State shall bear the costs associated with establishing and servicing the video transmission. Other costs arising in the course of providing assistance (including costs associated with travel of participants in the requested State) shall be borne as agreed upon by the requesting and requested States.

3. The requesting and requested States may consult in order to facilitate resolution of legal, technical or logistical issues that may arise in the execution of the request.

4. Without prejudice to any jurisdiction under the law of the requesting State, making an intentionally false statement or other misconduct of the witness or expert during the course of the video conference shall be punishable in the requested State in the same manner as if it had been committed in the course of its domestic proceedings.

5. This Article is without prejudice to the use of other means for obtaining of testimony in the requested State available under applicable treaty or law.

6. The requested State may permit the use of video conferencing technology for purposes other than those described in paragraph 1 of this Article, including for purposes of identification of persons or objects, or taking of investigative statements.

Artikel 4

Påskyndat översändande av framställningar

Framställningar om ömsesidig rättslig hjälp och meddelanden i samband med dessa får översändas genom snabba kommunikationsmedel, inbegripet fax och e-post, varvid en formell bekräftelse skall följa om den anmodade staten kräver detta. Den anmodade staten får besvara framställningen genom sådana snabba kommunikationsmedel.

Artikel 5

Ömsesidig rättslig hjälp till administrativa myndigheter

1. Ömsesidig rättslig hjälp skall även lämnas till en nationell administrativ myndighet som utreder beteenden som kan bli föremål för åtal eller som kan överföras till brottsutredande myndigheter eller åklagarmyndigheter i enlighet med dess specifika administrativa eller författningsmässiga bemyndigande för detta. Ömsesidig rättslig hjälp kan även lämnas till andra administrativa myndigheter under sådana förhållanden. Hjälp skall inte lämnas i ärenden som den administrativa myndigheten inte förväntar sig skall leda till åtal eller, i tillämpliga fall, hänskjutas till domstol.

2. En framställning om hjälp enligt denna artikel skall översändas mellan Finlands justitieministerium och Förenta staternas justitieministerium eller mellan andra myndigheter som justitieministerierna har enats om.

Artikel 6

Begränsningar av användningen för att skydda personuppgifter och andra uppgifter

1. Den ansökande staten får använda bevismaterial eller information som erhållits från den anmodade staten

Article 4

Expedited transmission of requests

Requests for mutual legal assistance, and communications related thereto, may be made by expedited means of communications, including fax or e-mail, with formal confirmation to follow where required by the requested State. The requested State may respond to the request by any such expedited means of communication.

Article 5

Mutual legal assistance to administrative authorities

1. Mutual legal assistance shall also be afforded to a national administrative authority, investigating conduct with a view to a criminal prosecution of the conduct, or referral of the conduct to criminal investigation or prosecution authorities, pursuant to its specific administrative or regulatory authority to undertake such investigation. Mutual legal assistance may also be afforded to other administrative authorities under such circumstances. Assistance shall not be available for matters in which the administrative authority anticipates that no prosecution or referral, as applicable, will take place.

2. Requests for assistance under this article shall be transmitted between the Finnish Ministry of Justice and the United States Department of Justice, or between such other authorities as may be agreed by the Ministry of Justice and the Department of Justice.

Article 6

Limitations on use to protect personal and other data

1. The requesting State may use any evidence or information obtained from the requested State:

a) vid sina brottsutredningar och rättsliga förfaranden,

b) för att förebygga ett överhängande och allvarligt hot mot sin allmänna säkerhet,

c) för rättsliga eller administrativa förfaranden som inte gäller brottmål men som är direkt kopplade till de utredningar eller förfaranden,

i) som anges i led a, eller

ii) för vilka ömsesidig rättslig hjälp lämnats enligt artikel 5 i denna bilaga,

d) för varje annat ändamål, om informationen eller bevismaterialet har offentliggjorts inom ramen för de förfaranden för vilka de överlämnats, eller i någon av de situationer som anges i led a, b och c, samt

e) för varje annat ändamål, endast med föregående samtycke från den anmodade staten.

2. a) Denna artikel skall inte hindra den anmodade staten från att införa ytterligare villkor i ett särskilt fall, om den särskilda framställningen om hjälp inte kan uppfyllas utan dessa villkor. Om ytterligare villkor har införts i enlighet med detta led, får den anmodade staten begära att den ansökande staten lämnar upplysning om hur bevismaterialet eller informationen används.

b) Den anmodade staten får inte införa allmänna begränsningar beträffande den ansökande statens rättsliga standarder för behandling av personuppgifter som ett villkor enligt led a för att tillhandahålla bevismaterial eller information.

3. Om den anmodade staten efter att ha lämnat uppgifter till den ansökande staten blir medveten om förhållanden som kan ge den anledning att i ett särskilt fall kräva ett ytterligare villkor, kan den anmodade staten samråda med den ansökande staten för att

(a) for the purpose of its criminal investigations and proceedings;

(b) for preventing an immediate and serious threat to its public security;

(c) in its non-criminal judicial or administrative proceedings directly related to investigations or proceedings:

(i) set forth in subparagraph (a); or

(ii) for which mutual legal assistance was rendered under Article 5 of this Annex;

(d) for any other purpose, if the information or evidence has been made public within the framework of proceedings for which they were transmitted, or in any of the situations described in subparagraphs (a), (b) and (c); and

(e) for any other purpose, only with the prior consent of the requested State.

2 (a) This Article shall not prejudice the ability of the requested State to impose additional conditions in a particular case where the particular request for assistance could not be complied with in the absence of such conditions. Where additional conditions have been imposed in accordance with this subparagraph, the requested State may require the requesting State to give information on the use made of the evidence or information.

(b) Generic restrictions with respect to the legal standards of the requesting State for processing personal data may not be imposed by the requested State as a condition under subparagraph (a) to providing evidence or information.

3. Where, following disclosure to the requesting State, the requested State becomes aware of circumstances that may cause it to seek an additional condition in a particular case, the requested State may consult with the requesting State to determine the extent to which the evidence and information can

avgöra i vilken mån bevismaterialet och informationen kan skyddas.

Artikel 7

Den ansökande statens begäran om sekretess

Den anmodade staten skall göra sitt yttersta för att iaktta sekretess i fråga om en framställning och dess innehåll, om den ansökande staten begär detta. Om en framställning inte kan verkställas utan att den begärda sekretessen bryts, skall den anmodade statens justitieministerium informera den ansökande staten, som sedan skall avgöra huruvida framställningen likväl bör verkställas.

Artikel 8

Vägran att lämna hjälp

Med förbehåll för artikel 1.5 och artikel 6.2 b i denna bilaga skall bestämmelserna i bilagan inte hindra den anmodade staten från att åberopa skäl för att vägra hjälp med hänvisning till sina tillämpliga rättsliga principer, inbegripet om verkställandet av framställningen skulle skada dess suveränitet, säkerhet, allmänna ordning eller andra väsentliga intressen.

be protected.

Article 7

Requesting State's request for confidentiality

The requested State shall use its best efforts to keep confidential a request and its contents if such confidentiality is requested by the requesting State. If the request cannot be executed without breaching the requested confidentiality, the Ministry or Department of Justice of the requested State shall so inform the requesting State, which shall then determine whether the request should nevertheless be executed.

Article 8

Refusal of assistance

Subject to Article 1(5) and 6(2)(b) of this Annex, the provisions of this Annex are without prejudice to the invocation by the requested State of grounds for refusal of assistance available pursuant to its applicable legal principles, including where execution of the request would prejudice its sovereignty, security, ordre public or other essential interests.